Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., štev. 166 — Ljubljana, sreda 19. julija 1933 — Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Rumunija in Italija

Prijateljska pogodba med Rumunijo in Italijo, ki je potekla včeraj, je bila zopet obnovljena samo za 6 mesecev. Odkar je potekel prvotni petletni rok leta 1931. sklenjene pogodbe med obema državama, obstoja med njima samo provizorij od šest do šest mesecev, ki je posledica popolnoma izpremenjenih zunanje političnih prilik na jugovzhodu Evrope.

Odnošaji med Rumunijo in Italijo so bili že od nekdaj dokaj prijateljski in je zlasti italijanska zunanja politika rada poudarjala plemensko sorodstvo obeh romanskih narodov in skušala ohraniti dobre zveze v Bukarešti, ne morda toliko iz plemensko nacionalnih sentimentov, kakor iz zelo praktičnih razlogov, ker si je hotela ohraniti prijateljstvo važne balkanske države za podporo svojih aspiracij na evropskem jugovzhodu in na poti v orient. Tudi po svetovni vojni je ostalo razmerje neskaljeno in niti fašizem, ki se je zelo oddaljil od tradicionalne italijanske balkanske politike, ni zanemarjal prijateljskega razmerja z rumunsko državo in ga je očividno cenil kot aktivum v svojih političnih računih na Balkanu.

Vendar pa zunanja politika fašistične Italije ni odgovarjala več prejšnjim predpogojem, na katerih je slonelo soglasje in morebitno sodelovanje tako zvanih nasledstvenih držav, pred vsem Rumunije same, z Italijo.

Kajti ravno Italija je vedno dalje in globlje zajadrala v revizionistične vode in v veliki meri povzdignila pomen in silo madžarskih zahtev po razširjenju njenih mej. Fašistična protekcija madžarskega revizionizma je imela zato za naravno posledico, da se je rumunsko razpoloženje napram Italiji precej ohladilo, kajti vsaka premaknitev madžarskih mej na jug ali na vzhod bi v živo zadela rumunsko državno integriteto. Lastni življenjski interesi so napotili zato Rumunijo, da je svoje že obstoječe prijateljsko in sosedsko razmerje s sosedama Jugoslavijo in Češkoslovaško izpremenila v ozko zavezništvo in nastala je Mala antanta, zveza, ki je najučinkovitejša garancija za neokrnjen obstoj po mirovnih pogodbah ustvarjene Velike Rumunije.

Vendar je skušala Italija svoje stike z Rumunijo tudi še po zavladanju fašističnega režima še ohraniti in gojiti in še v septembru 1926 je sklenil Mussolini z rumunskim zunanjim ministrom Averescom prijateljsko pogodbo za dobo petih let. Ta pogodba je potekla v letu 1931., do njene dolgoročne obnovitve pa ni prišlo in se je ustvarjal samo provizorij od šest do šest mesecev, ker se je spremenilo prvotno italijansko stališče. Mussolini se namreč ni zadovoljil več z dotakratno vsebino konvencije in je predlagal njeno spremembo in izpopolnitev, hoteč doseči v prvi vrsti, da si zagotovi rumunsko nevtralnost za slučaj konflikta z Jugoslavijo.

Naravno je, da Rumunija ni mogla in ne more pristati na tako pogodbo, ker je vezana z zavezniško konvencijo Male antante, in ker ji tudi najlepša zagotovila z italijanske strani ne morejo dati nadomestila za ugodnosti in pred vsem za državno varnost, ki ji ga daje zveza z Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Italijanska vlada se dobro zaveda, da je trdna Mala antanta nepremagljiva ovira za njene načrte na balkanskem polotoku in posebej za njene aspiracije na vzhodni obali Jadranskega morja in zato si tem bolj prizadeva, pridobiti Rumunijo na svojo stran in s tem zrahljati vezi Male antante. Mussolini ne štedi z obljubami, ki naj bi prepričale Bukarešto, da revizionistična stremljenja madžarskih vodilnih politikov, v kolikor jih priznava in podpira Rim, niso naperjena proti rumunskim državnim mejam, odnosno da Italija ne bo Madžarom nikdar dovolila, da bi se dotikali rumunskega državnega ozemlja in zlasti, da ne bo trpela nobene tozadevne oborožene akcije. Ni še mesec dni tega, odkar je italijanski poslanik na rumunskem dvoru ob priliki univerzitetnega banketa, sklicujoč se na svoj oficialni položaj, podal dalekosežno izjavo, da bo njegova država vedno čuvala integriteto rumunskega teritorija in da ne bo nikdar dopustila kake nasilne izpremembe njegovih mej. Tej izjavi, kakor tudi nadaljnjim ponovnim diplomatskim poskusom pa ni uspelo premagati utemeljenega nezaupanja rumunskega naroda in njegovih državnikov, ki dobro vedo, da bi vsak uspeh madžarskega revizionizma, tudi če bi ne tangiral neposredno rumunskih mej, zvišal nevarnost, ki preti Rumuniji iz Pešte. Vsak madžarski uspeh bi bil le etapa na potu do popolne restavracije dežel svetoštefanske krone.

Praška konferenca Male antante je ponovno dokazala, da noben pritisk, pa tudi nobeno sirensko snubljenje ne more odvrniti aliiranih narodov in držav od prijateljske tesne zveze, ker so prepoloboko spoznale, da samo ta antanta odgovarja vsem vzajemnim življenjskim interesom, da so njeni cilji isti, da gre za ohranitev obstanka vseh treh zaveznic ravno proti onim prizadevanjem Berlina in Pešte, katerim fašistična Italija še ni odrekla svoje naklonjenosti in podpore. Mala antanta je v Pragi ponovno naglasila svojo miroljubnost in željo, živeti v prijateljstvu z vsemi evropskimi državami, tudi z Madžarsko in posebej še z Italijo. Toda izrazila je obenem v nedvoumni obliki voljo, da bo znala varovati svojo zemljo in da ne bo nikomur dovolila dotikati se njenih mej. Titulescu je v pogledu na Italijo izjavil še v Pragi, da je Rumunija pripravljena obnoviti prijateljsko pogodbo na dosedanji podlagi in da je ležeče na Italiji, ali bo znala upoštevati utemeljeno rumunsko stališče in se prilagoditi v svoji politiki oni smeri, ki je za ohranitev miru in obstoječega stanja v Srednji Evropi potrebna.

Pakt Male antante sicer Rumuniji ne nalaga obveznosti, da išče pristanka za ureditev svojih odnošajev z Italijo, toda jasno je, da so bili pri obnovitvi prijateljske pogodbe z Italijo zanjo oziri na obe zaveznici v prvi vrsti merodajni in interesi vseh treh koaliranih držav na polju mednarodne politike vseskozi kongruentni. To velja tem bolj sedaj, ko je pakt štirih velesil konkretno dejstvo in bo tesna zveza Male antante imela še večjo važnost za obrambo lastnih interesov. Kako se bo udejstvovala politika nove grupe velesil, zlasti kako se bosta uveljavljali v tej alianci Italija in Nemčija v pogledu na situacijo v Srednji Evropi, bo pokazala šele bodočnost. Opreznost tako zvanih malih držav bo morala biti ravno sedaj podvojena, pa tudi sodelovanje in sporazum med njimi bosta tem večja potreba, ker je jasno, da bi te države, če bi hodile vsaka zase, v taki osamljenosti ne mogle z zadostno uspešnostjo braniti svojega stališča, ako bi se razvili dogodki proti njim in bi taka akcija imela zaslombo v novem evropskem direktoriju.

Vsi ti momenti so bili gotovo za Rumunijo merodajni tudi pri sedanji ponovno provizorno za 6 mesecev obnovljeni prijateljski pogodbi z Italijo.

HENDERSON V BERLINU

Pogajanja s Hitlerjevo vlado o bodočem delu razorožitvene konference — Vprašanje prevzema centrumaških poslancev

Berlin, 18. julija. d. Kakor znano, se mudi predsednik ženevske razorožitvene konference Henderson v Berlinu, kjer so se včeraj pričeli njegovi razgovori o nadaljnji usodi razorožitvenih pogajanj. Listi pripisujejo njegovim razgovorom izredno velik pomen. Važna konferenca se je vršila včeraj v nemškem ministrstvu za narodno obrambo. Udeležili so se je poleg zastopnikov zunanjega ministrstva tudi zastopniki nemške državne obrambe in letalskega ministrstva. Konferenca se je nanašala na stvarna vprašanja o razorožitvi in ne le na formalno stran razorožitvenih pogajanj. Poučeni politični krogi menijo, da se bo sestal glavni odbor razorožitvene konference bržkone že meseca septembra, to je skoraj mesec dni pred napovedano plenarno sejo konference.

O Hendersonovih razgovorih pravi »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz«: Henderson je konec leta 1929 kot angleški zunanji minister pokrenil umik angleške vojske iz Porenja. Če se bavi sedaj znova z Nemčijo, je moral spoznati, da je sedanji položaj v enaki meri kot pred štirimi leti potreben velikega popravka. Splošna razorožitev je že davno zapadla. Če bi Henderson nastopal kot glasnik gotove interesne skupine, bi ga gotovo nihče ne sprejel tako iskreno kakor je bil sprejet doslej v Rimu in Berlinu.

Pogajanja s centrumaši

Berlin, 18. julija. d. V poslednjih dneh se je razširila vest, da namerava narodno - socialistična stranka sprejeti v krog svojih zastopnikov v državnem zboru in deželnih zborih tudi poslance bivšega katoliškega centruma. O tostvarnih pogajanjih se doznavajo naslednje podrobnosti: V vrste narodno - socialističnih parlamentarnih zastopnikov ne bo sprejet noben duhovnik, tako da bo izpadlo šest centrumskih poslancev, med njimi tudi prelat dr. Kaas. Nadalje zavračajo narodni socialisti dr. Brüninga, dr. Wirtha in še osem drugih centrumskih voditeljev, pripravljeni pa so prevzeti 30 odstotkov centrumskih poslancev v državnem zboru in 37 odstotkov v pruskem deželnem zboru.

Razpoloženje za ta sporazum pa je snoči pokvarila vest, da je bil dr. Dickmann, eden izmed voditeljev centruma, ki je že mesec dni na dopustu, včeraj popoldne aretiran in odveden v koncentracijsko taborišče v Hemmersteinu. Narodne socialiste je na drugi strani vznemirila novica, da so sklenile centrumske organizacije v Posaarju, da bodo ustanovile samostojno stranko, ki naj bi delovala toliko časa, dokler tudi v Posaarju ne zavlada narodno - socialistični režim.

Voditelji katoliških bavarskih kmetov pa so se sporazumeli z narodno - socialističnimi kmetskimi organizacijami za združitev pod vodstvom narodnih socialistov.

Poslabšanje položaja Židov v Nemčiji

Pariz, 18. julija. d. Agencija Havas poroča, da se je položaj Židov v Nemčiji znova silno poslabšal. Najbolj so židovski gospodarski krogi vznemirjeni zaradi odredbe, da mora odslej sleherni nemški državljan prijaviti oblastem višino svojega bančnega konta, količino akcij, ki jih poseduje in sploh vse podatke o svojem premoženju v inozemstvu. V tej odredbi vidijo židje neposredno nevarnost za svojo lastnino. Tudi poslednji zakon o črtanju gotovih ljudi iz imenika nemških državljanov in predvsem o preklicu naturalizacije, je v prvi vrsti naperjen proti židom. Neki pruski minister je kakor poroča »Havas« celo izjavil, da v šestih mesecih v Nemčiji ne bo več niti enega bogatega Žida.

Na osnovi zakona o državnih pravdnikih in notarjih je v zadnjih šestih tednih izgubilo potrebne koncesije 200 pruskih deželnih pravdnikov in notarjev, 150 izmed njih jih je delovalo v Berlinu.

„Deutsche Zeitung" zopet dovoljena

Berlin, 18. julija. AA. Göring je preklical tromesečno prepoved »Deutsche Zeitung«. Kakor znano, je v tem listu izšel članek, ki je med vrsticami namigaval, da je italijanski letalski minister general Balbo krščen žid. Tiskovni urad pruske vlade navaja, da je vodstvo lista obžalovalo površnost glavnega urednika in da v celoti odklanja obsojeno namigavanje. Glavnega urednika so prepeljali v neko koncentracijsko taborišče. Na njegovo mesto je bila imenovana osebnost, ki daje vsa željena jamstva. Tiskovni urad pristavlja, da je bila prepoved razveljavljena iz socialnih in gospodarskih razlogov. Namigavanje lista pa je bilo takšno, da bi lahko ogrožalo dobre odnošaje Nemčije s prijateljsko državo.

Goebbels o rovarjenju komunistov

Berlin, 18. julija. d. Snoči je imel državni minister dr. Göbbels v radiu protikomunistični govor, v katerem je posredno priznal, da obstoja v Nemčiji kljub narodno socialistični diktaturi huda komunistična nevarnost. Minister je poudaril, da boljševiki sicer groze z drugo revolucijo, toda njihove grožnje so bob ob steno. Narodni socialisti so se z revolucijo dokopali do absolutne oblasti v Nemčiji in se ji sedaj pod nobenim pogojem ne bodo odrekli.

Zakaj je bil umorjen poslanec Schäfer

Frankfurt, 18. julija. d. Atentat na bivšega narodno - socialističnega voditelja Schäferja je izzval v mestu pravo konsternacijo. O dogodku so sedaj znane naslednje podrobnosti: V bližini nekega železnišega mostu je Schäferja napadlo več neznancev. Šele po hudi borbi jim je podlegel. Dobil je težko rano v trebuh. Pozneje so mu prestrelili še vrat. Ko je bil že mrtev, so ga vrgli čez most v globino 15 m. Truplo so našli globoko v jarku. Schäferja so narodni socialisti že poldrugo leto neprestano preganjali in ogrožali. Vsa javnost je prepričana, da so ga umorili člani tajnih narodno-socialističnih celic zaradi tako zvane boheimske afere. V oktobru leta 1931. je namreč skupina hesenskih narodnih socialistov sestavila v neki gostilni »Boxheimski dvor« v bližini Darmstadta spomenico, v kateri so predlagali, naj se s silo zatre komunistični pokret, ki je grozil državi s prevratom. Ta akcija pa naj bi se izvršila konkretno z narodno-socialističnim prevratom, tako da bi narodni-socialisti hkratu prevzeli tudi vso oblast v državi. K spomenici so priložili tudi tako zvano črno listo z imeni vseh onih ljudi, ki bi jih bilo treba ubiti. To spomenico pa je Schäfer izdal tedanjim nemškim oblastem. Hesenska vlada je morala zaradi tega nastopiti po zakonskih predpisih proti narodno-socialističnemu deželnemu poslancu dr. Bestu in njegovim sotrudnikom, ki so spomenico sestavili. Sredi oktobra pa je bilo sodno postopanje proti obtožencem ukinjeno, ker je vodstvo narodno-socialistične stranke izključilo obtožence od slehernega delovanja v starnki.

Konec hitlerjevskih komisarjev

Berlin, 18. julija. AA. Göring je izdal na vsa pruska oblastva okrožnico, v kateri prepoveduje, da bi se kdorkoli vmešaval v državno upravo, če nima primernega pooblastila kot upravna instanca. Zato bodo morali v najkrajšem času odložiti svoja mesta vsi hitlerjevski komisarji, ki so bili svojčas imenovani, da nadzirajo delovanje upravnih oblastev.

Jutri bo podpisan konkordat z Vatikanom

Berlin, 18. julija. AA. Konkordat med Nemčijo in Vatikanom bo podpisan v četrtek. Verjetno je, da pojde Papen v Rim, da izmenja podpise.

Pred razhodom

V Londonu se vrše le še posvetovanja o programu zaključne seje svetovne gospodarske konference

London, 18. julija. n. **Včeraj so se vso noč nadaljevala pogajanja o programu zaključne seje svetovne gospodarske konference, ki bo 27. julija. Sklenjeno je bilo, da bodo na zaključni seji govorili razen Macdonalda kot predsednika konference, načelnika obeh glavnih odborov Colijn in Coks ter francoski finančni minister Bonnet.**

Pogajali so se vso noč tudi za ustanovitev takozvanega šterlinskega bloka, v katerem naj bi sodelovale poleg Anglije in njenih dominijonov tudi skandinavske države in Argentina. Ta blok bi imel nalogo, da na finančnem in valutnem področju omogoči čim ožje vzajemno sodelovanje. Po dosedanjih pogajanjih je soditi, da za ustanovitev bloka še ni nikakih pozitivnih momentov. Angleži naglašajo, da ustanovitev šterlinskega bloka nikakor ne bo akt, ki bi bil naperjen proti Zedinjenim državam, temveč bi skušal sodelovati z dolarskim blokom.

Kje bo konferenca zasedala jeseni

London, 18. julija. s. Več delegacij dela sedaj na to, da bi svetovna gospodarska konferenca, ko se bo jeseni zopet sestala, zasedala v njihovih državah. Angleška vlada polaga največjo važnost na to, da se konferenca zopet sestane v Londonu, francoski delegati priporočajo Cannes, dočim predlagajo Američani Washington ali New York. V krogih Društva narodov označujejo Ženevo kot najbolj pripraven kraj. Odbor za koordinacijo produkcije in prometa je danes imenoval pododbor za proučitev problema kakava, ter je brez debate sprejel načrt resolucije o produkciji mleka. Nato je pričel razpravo o problemu bakra.

Odbori zaključujejo svoje delo

Pododbor za mleko in mlečne proizvode je danes proučeval razne predloge.

Italijanski delegati smatrajo, da je treba vprašanje mleka in masla proučiti obenem z drugimi gospodarskimi vprašanji in neločeno.

Poljski delegati pa so smatrali, da so mlečni proizvodi blago, ki bi o njem lahko razpravljali ločeno od drugega blaga. Predlagali so ustanovitev mednarodnega sveta za mleko.

Končno je bil imenovan odbor, ki bo sestavil enotno poročilo o teh predlogih.

Kitajska delegacija je protestirala proti uvedbi uvoznih carin za jajca, ki jih smatra spričo razsodnih kitajskih carin za uvoz inozemskega blaga kot nepravične.

Pododbor za koordinacijo proizvodnje je imenoval odbor, ki naj prouči vprašanje o omejivi pridelovanja kakava.

Žitni sporazum

London, 18. julija. n. Včeraj popoldne so se nadaljevala pogajanja med zastopniki prekooceanskih in podunavskih držav, ki so v zadnjih dneh nekoliko zastala. Kakor znano, se pogajajo za razdelitev eksportnih kontingentov. **Dosežen je bil sporazum, po katerem bodo evropske agrarne države izvažale letno po 50 milijonov bušljev žita. Delegacije prekooceanskih žitnih držav se pogajajo tudi s sovjetsko Rusijo, vendar pa so tu težave vse večje, ker zahteva Rusija, da bi ji priznali pravico izvažati letno 20 milijonov bušljev žita, med tem ko so Američani predlagali le 25 milijonov.** Politični krogi menijo, da bo sporazum le težko doseči. Pa tudi, če bi se Američani sporazumeli z Rusi, predstavljajo pogajanja, ki jih čakajo še z evropskimi uvoznimi državami, izredno trd oreh.

Pred povratkom Balbove letalske ekspedicije

Chicago, 18. julija. n. Italijanski prekooceanski letalci zapustijo Chicago v sredo ter se odpravijo v Newyork, kjer bodo čakali na ugodno vreme za povratek v Evropo. Letalski minister Balbo bo medtem odpotoval v Washington, kjer bo sprejet v avdienci pri Rooseveltu.

Brezposelnost pojenjuje

Prvič po treh letih je mednarodni urad za delo statistično ugotovil, da je opažati splošno nazadovanje brezposelnosti

Ženeva, 18. julija. g. Mednarodni urad dela je objavil pravkar statistične podatke, ki kažejo prvič po mnogih letih padanje brezposelnosti na svetu. So to primerjave stanja brezposelnosti ob koncu meseca aprila 1933 napram mesecu aprilu 1932. Od letos meseca aprila se prvič opaža v nekaterih državah vidno nazadovanje brezposelnosti. Gibanje brezposelnosti se v statistiki mednarodnega urada dela deli v 3 skupine: V prvi skupini so one države, v katerih je absolutno število brezposelnih napram lani padlo. Med njimi je Nemčija, kjer je padlo število brezposelnih za približno 400.000 brezposelnih, nato sledi Anglija z nekaj tisoči, dalje Poljska, Finska, Madžarska, Rumunija, Kanada in Bolgarija. Iz Avstralije, Japonske in Zedinjenih držav manjkajo točne številke. Druga skupina obstoji iz držav, v katerih se je brezposelnost stabilizirala, to se pravi, da brezposelnost kljub malenkostnemu zvišanju ni bila tako velika, kakor v zadnjih treh letih. V tej skupini so Italija, Francija, Jugoslavija, Avstrija, Belgija in Norveška. V tretji skupini so države, v katerih je bila brezposelnost leta 1933 mnogo večja kot v istem času lanskega leta. Gre za Češkoslovaško, Nizozemsko, Dansko, Švedsko, Estonsko in Švico. Poročilo pravi, da se je v teh državah svetovna kriza kasneje pojavila s svojimi posledicami kot v državah v prvih dveh skupinah. Pa tudi v državah tretje skupine se od aprila dalje beleži padanje brezposelnosti, ki je mnogo večje nego v isti dobi lanskega leta. Iz teh statističnih podatkov sledi, da beleži brezposelnost prvič po treh letih padajočo tendenco, ki se polagoma pojavlja v vseh državah sveta.

Akcija za obnovo Amerike

Vsedržavna akcija v Zedinjenih državah za izvedbo pogodb o znižanju delovnega časa in zvišanju mezd

Washington, 18. julija AA. Hugh Johnson je izjavil, da bo urad za industrijsko obnovo pričel jutri z vsedržavno akcijo za takojšnjo izvedbo pogodb o zvišanju mezd in znižanju delovnega časa. Akcija bo izvedena v vseh industrijskih panogah. Delo otrok bo ukinjeno.

Razen tega bo v vsaki zvezni pokrajini ustanovljen odbor najvplivnejših občanov, ki bodo pod častnim predsedstvom guvernerja vodili v vseh javnih prostorih agitacijo, da prepričajo konsumente in gospodarstvenike o aktivnem sodelovanju pri vsenarodni obnovi.

Verjetno je, da bo to akcijo otvoril sam Roosevelt s pozivom na ameriški narod. V pozivu bo določil minimalne mezde in maksimalni delovni čas, ki naj se uvede v vseh industrijah. Poučeni krogi pa trdijo, da te želje ne bodo obvezne.

Zanimivo je, da je že skoro vsa tekstilna industrija sprejela ta delovni zakonik. Izjemo dela zaenkrat samo še industrija volne. Premogovna industrija, ki zastopa 70 odstotkov vse te industrije, je poslala v Washington svoje zastopnike, da se sporazumejo o enotnem delovnem zakoniku, ker je manjšina predložila svojega. Tu so predvidene minimalne mezde od 15 do 50 dolarjev in 40-urno delo. Prav tako bo vlada posredovala v oblačilni industriji, kjer sta dve skupini predložili vsaka svoje predloge.

Državni urad organizira sedaj odbor za zunanjo trgovino. Njegova naloga bo, da olajša bodoča carinska pogajanja z drugimi državami. Argentina in Kolumbija sta že sporočili Zedinjenim državam željo, naj se med njimi prično nova trgovinska pogajanja. Prav tako je švedska vlada odgovorila pritrdilno na povabilo Zedinjenih držav k novim trgovinskim pogajanjem.

Washington, 18. julija. n. Roosevelt se je sporazumel z nekaterimi večjimi ameriškimi industrijskimi podjetji glede zaposlitve približno milijona delavcev. Delavcem bodo povišali tudi plače za 15 odstotkov, a znižali delovni čas na 35 do 40 ur na teden.

Zarota proti sedanji vladi na Grškem

Atene, 18. julija. n Policijske oblasti so odkrile revolucionarno zaroto, ki je imela namen, odstaviti sedanjo vlado. Zaroto je vodil rezervni polkovnik Zervas. Razen njega so policijski organi aretirali še več drugih rezervnih in aktivnih častnikov.

Omejevanje proizvodnje v Ameriki

Washington, 18. julija. AA. Vladna akcija za omejitev bombažnega pridelka je uspela. Pridelovalci so omejili posejano površino za 9 milijonov akrov. S tem bo pridelek zmanjšan za 3.5 milijona bal, to je za četrtino vsega pridelka. Poleg takse za pridelovanje bombaža bo uvedena tudi taksa od uvoženega bombaža. Podobna taksa se bo pobirala tudi od naravne in umetne svile.

Juraj Rukavina pomiloščen

Beograd, 18. julija p. Nj. Vel. kralj je na prošnjo na smrt obsojenega voditelja liških vstašev Jurija Rukavine spremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo.

Willey Post na potu v Habarovsk

Moskva, 18. julija. n. Letalec Post je davi ob 6.30 s svojim letalom prispel v Nov Sibirsk. Tu se je ustavil le dve uri in potem takoj nadaljeval pot proti Habarovsku.

Agonija v Londonu

Popoln neuspeh prve faze svetovne gospodarske konference — Trije gospodarski bloki držav, od katerih je odvisen bodoči razvoj svetovnega gospodarstva

London, 16. julija.

Zaman so vsi leki in vsa umetna sredstva, s katerimi se skuša ohraniti še pri življenju velika svetovna gospodarska konferenca v Londonu. Od dneva, ko je Roosevelt odločno povedal, da ameriška vlada v nobenem primeru noče pristati na stabilizacijo svojega denarja na mednarodnem trgu, je tudi izjavil, da se Amerika ne more baviti z evropskimi zadevami, dokler ni najprej sama vsaj približno uredila svojih težavnih razmer, je konferenca zapadla v popolno mrtvuo in se javnost zanjo tudi prav nič več ne zanima.

Pokazalo se je torej, da narodi niso bili niti voljni, niti dovolj pripravljeni, da bi izvedli ono veliko nalogo, ki je čakala londonsko konferenco. Izhajajoč s stališča, da je vsemu današnjemu zlu na svetu kriv nov gospodarski razvoj in da je oživljenje svetovnega blagostanja in rešitev človeštva v nekdanjem liberalnem trgovskem načelu, je bil predvsem smoter konference, razbiti carinske zidove, ki so dejanski postali zadnja leta nepremagljive ovire mednarodne trgovine, izenačiti svetovno produkcijo glede na produkcijske stroške in s tem naravno tudi pripomoči k oživljenju mednarodnega obtoka blaga. Toda, ko so peljali brzi vlaki procesije diplomatov proti angleški prestolnici, je bil najbrže malokdo med njimi pripravljen pristati na to osnovno zahtevo londonske konference. Avtarktne težnje, ustvariti iz vsake države neodvisno gospodarsko enoto, so se pokazale v Londonu tako močne, da je skoro brezupno, skušati zavreti razvoj časa in se povrniti v dobo, ki je zašla.

Poleg tega se je konferenca sešla v skrajno neugodnem času, ko je Roosevelt ravno sklenil spremeniti svojo prvotno politiko in kreniti na pot velikih notranjih gospodarskih eksperimentov, od katerih pričakuje mali ameriški človek sedaj vrnitev izgubljene sreče ali vsaj senco nekdanjega blagostanja. Ameriški predsednik je postal tako rekoč žrtev svojih lastnih načrtov, kajti ameriška javnost odločno zahteva, da se njegovi poskusi kot zadnje sredstvo za povrnitev nekdanje »prosperite« tudi izvedejo. Kaj je povprečnemu Američanu mar za mednarodno stabilizacijo denarja in nujne potrebe svetovne trgovine, ko je zanj Amerika svet zase, ogromen in neizčrpen, ki ostalega sveta ne potrebuje in celo brez njega in izven njega bolše živi.

Spričo teh velikih, ne samo gospodarskih, temveč tudi zgodovinskih, psiholoških in socialnih razlik, ki ločijo kot brezdna v Londonu zasedajoče narode, je bilo torej naravnost utopija pričakovati od konference večjih uspehov. Kako naj bi današnji Američan le za trenutek mogel izgubiti iz vida misel, na kak način naj bi se, pa naj si bo za katerokoli ceno, otresel neznosnega bremena notranjih dolgov, ki mu onemogočajo ne le vsak napredek, temveč duše že normalno življenje naroda. Ta osnovna in neodstranljiva težnja ameriškega naroda pa je v nepremostljivem nasprotju s čvrstim, na zlati podlagi vezanim denarjem, ki ga zastopa »zlati blok« na čelu s Francijo, narodom malega varčevalca, kjer je osnovna poteza ljudske psihe, da vsakdo ljubosumno čuva od pradedov podedovano imetje in z ljubeznijo zbira svoje male prihranke in je zaradi tega že po svojem značaju najzagrizenejši nasprotnik vsakega inflacijskega eksperimenta. Med obema skupinama zopet stoji nekako samostojno, čeprav za enkrat še neodločno Anglija s svojim imperijem, od davnine narod mornarjev in veletrgovcev, vedno v skrbeh za svoj finančni, pomorski in kolonialni položaj v svetu. Kdor bi se torej vdajal, da bo mogoče doseči med temi, kaj šele med 60 narodi v Londonu kar naenkrat sporazum in skupna stremljenja, ta je pozabil, da imajo tudi narodi ravno tako kot poedinci svoje fizično življenje s svojimi željami, prednostmi, napakami in strastmi.

Če je prva faza londonske konference sedaj doživela polom, je torej to konec, ki ga je bilo pričakovati. Bila je najbrže samo igra usode, da ji je postal grobokop oni Roosevelt, ki ga je ob njegovi izvolitvi pred dobrima dvema letoma svet pozdravljal kot svojega rešitelja, ki bo zapustil tradicionalno politiko ameriških republikancev in njihovo dogmo o »splendid isolation« ter iskal novo pot, pot mednarodnega sporazuma. Ravno za to pa, ker se je svet v svojih računih z Rooseveltom tako motil, je razočaranje sedaj tako veliko. Res je tudi, da Amerika v Londonu ni igrala posebno častne vloge, ker je imelo njeno kolebanje za posledico, da ni konferenca le ničesar storila za ozdravljenje svetovnega gospodarstva, temveč je celo nani kvarno vplivala, ker je zaradi Rooseveltove neodločnosti mednarodna spekulacija začela kazati celo ambicije, da bi se polastila še evropskih valut.

Kljub vsem tem negativnim rezultatom pa je londonska konferenca dosegla vsaj en uspeh, čeprav zelo skromen. Pokazala je vsaj, kako stvari v resnici izgledajo. V Londonu so se namreč tekom teh razgovorov izkristalizirali trije bloki držav, ki bodo najbrže usodnega pomena za ves bodoči razvoj svetovnega gospodarstva. Prvega tvorijo Zedinjene države s približno eno tretjino svetovne zaloge zlata. Drugega sestavlja skoraj vsa kontinentalna Evropa z nekako 40 odst. celokupne svetovne zlate zaloge, a tretjega Anglija z dominijoni ter državami kot Japonska in Portugalska, ki sta od nekdaj bili odvisni od londonskega trga, z ostalo tretjino zlata.

Težko bo zvariti vse te tri približno enako močne skupine v enotno gospodarsko tvorbo, ki bi šla za istimi smotri. Zato bodo tudi nadaljnja pogajanja svetovne gospodarske konference, ki se bodo iz prestižnih razlogov njenega predsednika Macdonalda najbrže po trimesečnem presledku zopet nadaljevala, težko uspela, tudi če bi se Amerika vrnila na razsodnejša pota. Ne bil bi pa čas in denar v Londonu izgubljen, če bi Evropa po vzgledu Anglije, ki je v Ottawi že dosegla svojo gospodarsko enoto in pa po vzgledu Amerike, ki se sedaj pogaja z južno-ameriškimi državami ter zamišlja z njimi nekako gospodarsko Panameriko, uredila svoje gospodarstvo na sličnih osnovi, ker je skupen nastop evropskih držav v Londonu pokazal, da imajo vse v svojih odnošajih do svetovne trgovine iste smotre in enake potrebe.

Pred otvoritvijo kongresa JRKD

Beograd, 18. julija. p. Priprave za kongres JRKD, ki se otvori 20. t. m., se bližajo koncu. Posamezni odseki so že pripravili poročila o dosedanjem delovanju začasnega glavnega odbora in o delu narodnih poslancev in senatorjev JRKD v parlamentu. Nadalje je bilo treba pripraviti predlog za spremembo strankinih statutov kakor tudi predlog o programu stranke. Kakor smo že poročali, se bo vršil kongres v dvorani Delavske zbornice. Otvoril ga bo ob 9. dopoldne predsednik začasnega glavnega odbora g. Nikola Uzunović. Po dosedanjih prijavah se bo kongresa udeležilo 910 delegatov sreskih organizacij, 459 banovinskih svetnikov, 62 senatorjev in 275 narodnih poslancev. Po otvoritvi kongresa bodo verificirana pooblastila delegatov, nato pa bodo sledila poročila. V četrtek zvečer bo v restavraciji na Topčideru skupna večerja. V prestolnici se že zbirajo posamezne delegacije, pa tudi narodni poslanci, ki se razen za kongres posebej zanimajo tudi za bližnje zasedanje Narodne skupščine, ki se sestane 24. t. m., da reši zakonski načrt o likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni, pa tudi zakonski načrt o Rdečem križu. Po poslednjih informacijah se bo 28. t. m. sestal tudi senat.

Shod poslanca Drmelja v Boštanju

Krško, 17. julija.

Preteklo nedeljo zjutraj se je vršil v domači občini sreskega poslanca g. Alojza Drmelja dobro uspel shod, ki mu je predsedoval boštanjski župan in predsednik krajevne organizacije JRKD g. Franc Drmelj. Narodni poslanec g. dr. Rape, ki je bil istotako napovedan kot govornik, se zaradi defekta na avtomobilu ni mogel udeležiti shoda.

Poslanec g. Alojzij *Drmelj* se je v svojem govoru bavil predvsem z gospodarskimi vprašanji splošnega in lokalnega značaja, posebno s težko krizo zaupanja, ki je imela za posledico škodljivo in brezplodno tezavriranje denarja in je spravila v težkoče mnoge naše banke in posojilnice. Veliko upanje imamo po dveh slabih letinah v letošnjo boljšo letino. Žito in krompir sta dobro obrodila, slabše koruza, grozdje pa je zakasnelo zaradi hladnega deževnega vremena. Kar se tiče železnice med Sevnico in Št. Janžem, bi bila gotovo že zgrajena, če ne bi bile ustavljene reparacije v naturi. Sedaj je gradnja te proge zopet v načrtu programa javnih del za omiljenje brezposelnosti. Po novem občinskem zakonu bodo morale imeti nove občine najmanj tri tisoč prebivalcev in davčno podlago najmanj sto tisoč dinarjev. Po sedanjem načrtu bosta občini Boštanj in Studenec združeni. Po komasaciji občin pride na dnevni red ureditev srezov. Po agrarni noveli preide sedaj zemlja agrarnih zakupnikov pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji takoj v njihovo last.

Dočim se JRKD razvija v homogeno močno vsedržavno stranko, je izjavil novinar g. Oton Ambrož, vidimo na drugi strani med opozicijo popoln razkroj. Med raznimi opozicijskimi skupinami je skupno le nasprotstvo proti konstruktivnemu delu sedanjega režima. Letos ne hodijo več po naših slovenskih vaseh krivi preroki, ki so v teku prejšnjega leta napovedovali razne termine, ob katerih bi se morale vršiti neke »izpremembe«. Vsi ti termini so že davno potekli, do »izpremembe« pa le ni prišlo. Naši nasprotniki so zato že izgubili vsako upanje in mnogi od njih vstopajo sedaj v našo stranko, ker so že siti brezplodne opozicije. Potrebno pa je, da se še bolj organiziramo, in že sedaj pripravimo za občinske volitve, ki morajo postati prvi dokaz ogromnega razmaha naše stranke, katere program sedaj sestavlja začasni glavni odbor in ki bo definitivno sprejet na kongresu, je govornik poudarjal, da je ta program v bistvu jugoslovensko-nacionalni in kmetsko-socialni.

Krški srez bodo zastopali na kongresu poleg domačega poslanca in članov banskega sveta še kot sreski delegatje gg. župan Ivan Globevnik iz Škocijana, Franjo Černe, predsednik sreskega pododbora v Radečah in novinar Ambrož.

V soboto zvečer je v Radečah pod okriljem krajevne organizacije JRKD v zelo dobro obiskani sokolski dvorani predaval novinar g. Ambrož o politiki Male antante. Predavanje se je vršilo pod predsedstvom radeškega župana g. Antona Polanca. Predavatelj je govoril o ustanovitvi Male antante, o večnem prijateljstvu s Francijo, o bloku revizionistov ter končno o pomenu rimskega in vzhodnega pakta. Naši prijatelji so sledili predavanju z velikim zanimanjem.

Lep zbor gostilničarske zadruge

V borbi za obstanek in stanovske pravice. - Vera v boljšo bodočnost. - Zadoščenje po neosnovanih očitkih

Ljubljana, 18. julija.

V veliki dvorani Gostilničarskega doma na Prevozu se je vršil popoldne 42. redni občni zbor ljubljanske zadruge hotelirjev, gostilničarjev, kavarnarjev, krčmarjev, žganjetočnikov in izkuharjev. Zbora se je zaradi perečih vprašanj, ki so se to pot obravnavala, udeležilo prav lepo število članov. Dvorana je bila nabito polna.

Predsednik g. Fran Kavčič je v nagovoru pozdravil zastopnika župana mestnega fizika g. dr. Rusa, direktorja magistratnih uradov g. Jančigaja, zastopnika Zbornice za TOI dr. Koceta in druge goste. V predsedniškem poročilu je nato krepko poudaril dejstvo, da je šele sedaj dobil zadoščenje zaradi očitkov, ki so jih iznesli nekateri proti njemu v pogledu delovanja v zadrugi, zlasti glede zidanja doma, in sicer z uradno revizijo, ki je ovrgla vsa grda sumničenja. Uspeh dela je tu. Gostilničarski dom stoji in nudi pouk mladini, bodočemu gostilničarskemu naraščaju, ter je tudi v ponos beli Ljubljani. Predsednikovo poročilo je bilo od večine sprejeto z aplavzom, nakar je novi tajnik zadruge g. Bežek prečital zapisnik zadnjega občnega zbora in podal tudi svoje lepo, v vsakem pogledu učinkovito izdelano tajniško poročilo, iz katerega sledi:

Zadruga je po vseh svojih močeh delala. Pravilno oceniti delo zadruge odnosno njene uprave z vidika težkih prilik in mnogih neprijetnih nerazpoloženj, v katerih je vzdržala in dokončala svoje plodonosno delo, zgradbo Gostilničarskega doma, se bo moglo pravilno oceniti šele po desetletiu. Danes gledamo stvar še morda od preblizu in v nerazpoloženju pod pritiskom sedanje težke dobe, ki pa se bo tudi enkrat končala. Vsi stanovi danes trpe in gostilničarskemu stanu še posebno ni prizanešeno. **Brez optimizma za bodočnost pa seveda tudi ne gre.** To se pravi, brez pravega optimizma, ki nam kaže pota, kaj je storiti, da se razmere čimprej izboljšajo. Gostilničarski stan je važen del splošnega gospodarstva. Zato je nujno potrebno, da se člani oklepajo svoje zadruge, zadruge pa zopet svojih gospodarskih institucij, ki zastopajo stanove in katerih dolžnost je, da budno proučujejo vzroke, ki nas gospodarsko uničujejo. Gostilničarski stan se mora zavedati velike važnosti v našem skupnem gospodarstvu in storiti tudi z veseljem svojo dolžnost nasproti svojemu naraščaju, kar je osobito važno za našo banovino, ki živi v velikem delu od turističnega prometa.

Pivovarna Union je darovala za zgradbo šole 40.000 Din, od banske uprave smo prejeli na našo prošnjo iz šolskega fonda 35.000 Din. Ko je postal minister trgovine naš ožji rojak in generalni tajnik ZTOI g. Ivan Mohorič, smo prejeli 50.000 Din razen tega pa je to ministrstvo dovolilo še 130 tisoč Din brezobrestnega posojila. Kar se tiče dela za zboljšanje gospodarskega položaja gostilničarskega stanu, se je napravilo po predsedniku g. Kavčiču kot članu ZTOI marsikaj dobrega. Nadaljuje se po novi zvezi gostilničarskih zadrug srdita borba za uveljavljenje koristnih in učinkovitih ukrepov, ki naj bi vsaj izdatno omejili krošnjarjenje in šušmarjenje, ako tega že ni mogoče čisto iztrebiti. Zadruga je protestirala pri banski upravi, ZTOI in mestnem načelstvu proti dovolitvam pravic odvišnim vinotočem, zlasti v neprometnih krajih. Ravno v zadnjem času so se oblasti odločile, da se točilnice omeje na minimum, odnosno, da se vobče ne izdajo več nova dovolila. Za gostilničarske obrate je sploh rakrana izdajanje novih koncesij za točilnice. Mnenja, da bi se iz socialnih vidikov izdajala nova dovolila, ne morejo biti stvarno upravičena, ker bi bilo ravno to nesocialno, da bi se izdajala dovolila novim interesentom, ki niso dobro informirani o gospodarskem stanju gostilničarske obrti in ki bi morali pozneje iz raznih razlogov v kratkem opustiti svoj obrat.

11. julija letos je bilo v območju zadruge naslednje število gostilničarskih podjetij: hotelov, gostiln, kavarniških podjetij 217, vinotočev 61, pensionov 1, ljudske kuhinje 3, mlekarn 5, vegetarijanska kuhinja 1, zdravljaki 3 in brezalkoholni bife 1, skupno 292 obratov. K skepu je g. tajnik prečital svoj predlog, ki se glasi:

Združenje naj se zavaruje z najostrejšimi in najrigoroznejšimi postopki proti izdajanju novih dovolil s tem, da začasno ne priporoča nobenega novega dovolila, odnosno naj je mnenje strokovne organizacije in mnenje občine, ki poznata krajevne prilike in potrebe najbolje, edina in najbolj merodajna podlaga za pravilno oceno in presojo pri izdajanju novih dovolil. Pri tem pa naj se iz tujsko-prometnih ozirov posveča vsa pozornost predpisom, ki se nanašajo na lokale, upoštevajoč pri tem rigoroznost, vse gradbene, policijske in sanitarne predpise.

Predlog je bil s posebnim dodatkom g. Majcna soglasno sprejet. Tajniško poročilo je bilo odobreno. Sledilo je blagajniško poročilo, iz katerega izhaja, da ima zadruga čistega premoženja 979.779 Din.

Zatem je prešel občni zbor na obširno in izčrpno poročilo zaprisežene revizorja g. Lojzeta Zajca, ki je v celoti in v podrobnosti zavrnil vse očitke, ki so se iznašali proti sedanji upravi, zlasti proti g. predsedniku; zdaj je dokazano, da so bila sumničenja brez vsake podlage in da so se nekateri posluževali izrazito hudobnih sredstev v nedostojni borbi.

Na vprašanje g. Mačka, kdo je prav za prav lastnik Gostilničarskega doma, je pojasnil zadevo zastopnik ZTOI dr. Koce: zemljeknjižno je lastnica doma ljubljanska zadruga, preko šolskega kuratorija pa so se samo mogla pridobiti lepa denarna denarna sredstva, ki jih zadruga nikoli ne bi mogla dobiti. Sprejet je bil tudi predlog, da se bo sodno postopalo proti razširjevalcem zlobnih vesti glede dela v zadrugi.

Odobren je bil po daljši debati proračun za prihodnje leto, ki izkazuje 250.000 Din izdatkov, 200.000 Din pa dohodkov, tako da bo primanjkljaja 50.000 Din. Postavke so bile obravnavane posamič z vso natančnostjo. V zadevi se je sicer vršila precej živahna in razigrana debata. Predlog g. Majcena, da se skliče zaradi sklepanja za novi proračun in pa zaradi novih pravil izredni občni zbor, je bil odklonjen s 26 proti 21 glasovom.

Sledilo je še izčrpno poročilo šolskega kuratorija, nakar se je pri slučajnostih zopet razvila precej živahna debata, ki pa ni bila bistvene važnosti, ker je šlo za razne podrobnosti.

25 let A. D. »Jugoslavije« v Brnu

Brno, sredi julija.

V dobi najhujšega zatiranja jugoslovenske misli v Avstro-Ogrski je naša pogumna omladina v Brnu, ne boječ se nobenih žrtev, stopila z geslom zedinjenja vseh južnih Slovanov pred široko javnost. Tedanji dekan češke tehnike v Brnu g. prof. inž. M. Ursiny in blagopokojni g. prof. dr. K. Zahradnik (prvi Slovak, drugi Čeh) sta s tveganjem svojih položajev in svobode priborila dovoljenje od političnih oblasti ter prevzela nase ves riziko za društveno delovanje. Tako se je mogel vršiti šele 5. julija 1909 ustanovni občni zbor društva z imenom A. D. »Jugoslavija«. Društvo je začelo združevati vse jugoslovenske študente iz Avstro-Ogrske in Bolgarske, študirajoče v Brnu.

Vodilna ideja društva je bila že tedaj stremljenje za združitvijo vseh podjarmljenih Srbov, Hrvatov in Slovencev s svobodno kraljevino Srbijo v skupno državo Jugoslavijo. Zato je društvo takoj vpostavilo stike na eni strani z narodno zavednimi Jugosloveni ter ostalimi voditelji slovanskega pokreta v Avstro-Ogrski, na drugi strani pa s srbskimi politiki ter Narodno odbrano in drugimi nacionalnimi društvi kraljevine Srbije. V tem svojem delovanju je društvo doseglo lepe uspehe, vojna pa je ustavila vsako njegovo delovanje. Preiskave, ki so jih po sarajevskem strelu z vso strogostjo vršile oblasti, so prisilile tedanje člane društva, da so uničili v največji naglici večji del arhiva.

Dosedaj je bilo mogoče podatke iz teh dob izpopolniti z izvirnimi sporočili in dokumenti ter s poročili nekaterih starešin društva. Ker pa naše društvo pripravlja v novem šolskem letu dostojno proslavo 25letnice, hoče sedanji odbor sestaviti pregledno sliko delovanja A. D. »Jugoslavije« od postanka ter popolno statistiko vseh odborov in članov društva v tem času. Vse to bi bilo mogoče samo z dobrohotnim sodelovanjem vseh naših starešin in članov, pa tudi oseb in organizacij, s katerimi je bilo društvo v predvojni in povojni dobi v stikih. Zato vljudno prosimo imenovane, da nam v ta namen javijo svoje cenjene naslove in spomine na naslov: Odbor A. D. »Jugoslavija«, Brno. Česká tehnika

Španija prizna Sovjetsko Rusijo

Madrid, 18. julija. AA. Zunanji minister je izjavil, da bodo pogajanja o priznanju Sovjetske Rusije v najkrajšem času uspela. Vse kaže, da je zunanji minister že določil osebe, ki bodo zastopale Španijo v Moskvi. »El Sol« poroča, da bo sovjetska vlada imenovala za svojega poslanika v Madridu Lunačarskega.

Francija in Rusija

Pariz, 18. julija. g. Francoski poslanik v Moskvi Alphaurd bo jutri prispel v Pariz ter predložil vladi važno poročilo o pogajanjih s Sovjetsko Rusijo za tesnejšo izgraditev rusko-francoskih odnošajev. Herriot bo prihodnji mesec odpotoval v Rusijo.

Narodna žalost v Litvi

Kaunas, 18. julija. AA. Tragičen konec obeh litavskih prekooceanskih letalcev je napravil na vse prebivalstvo najglobljі vtis. Vlada je odredila narodno žalovanje. Ostanke ponesrečenih letalcev bodo prepeljali v Kaunas ter jih bodo pokopali na državne stroške. Listi smatrajo, da je nastala nesreča zaradi močnega viharja in slabega vremena.

Berlin, 18. julija. AA. Minister Göring je poslal predsedniku litavske vlade sožalno brzojavko zaradi nesreče, ki je zadela litavske letalce tik pred vratmi domovine po srečnem poletu preko Atlantskega oceana.

General Popović premeščen v Beograd

Beograd, 18. julija. p. Pomočnik komandanta dravske divizijske oblasti, general Dragomir Popović, je imenovan za pomočnika komandanta mesta Beograda.

Angleška križarka na Sušaku

Sušak, 18. julija. n. Na Sušak je priplula davi angleška križarka »London«. Pred vhodom jo je pozdravila križarka »Dalmacija« z več topovskimi streli. Angleška križarka je na pozdrav odgovorila s salvo. Poveljnik križarke »Harwood« je posetil naše civilne in vojne oblasti. Z avtomobili pa so prispeli na Sušak častniki drugih angleških vojnih ladij, ki so zasidrane pred Opatijo. Iz Sušaka nadaljujejo pot v avtomobilih na Plitvička jezera in v Slovenijo

Avstrijski gostje v Beogradu

Beograd, 18. julija. p. Snoči ob 22.30 je prispelo v Beograd zastopstvo društva za proučevanje prometnih razmer, ki ima svoj sedež na Dunaju. Avstrijskim gostom sta priredila avstrijsko poslaništvo v Beogradu in beograjska občinska uprava prisrčen sprejem. Avstrijci so si danes dopoldne ogledali prometno ministrstvo, urade občinske uprave, muzej, zemunski most in druge naprave po mestu.

Naši dijaki v Franciji

Beograd, 18. julija. AA. V šolskem letu 1930-31 je bilo naših dijakov na francoskih vseučiliščih 486, v šolskem letu 1931-32 pa 441. Največ jih je študiralo na pariškem vseučilišču (246 in249), ostali pa so bili razvrščeni po drugih francoskih univerzah.

Grozodejstvo pobesnelega moža

Beograd, 18. julija.

V vasi Paljuvi v tamnavskem srezu se je odigrala te dni krvava tragedija dveh kmečkih rodbin. Mladi kmet Mihajlo Prodanović, ki je imel sam svojo družino, je bil zaljubljen v mlado in lepo Mitro, ženo svojega soseda Dragića Milosavljevića. V zadnjem času pa je bilo te ljubezni konec in je Mihajlo, ko je srečal sosedovo ženo, ki se ni več zmenila zanj, ves pobesnel ter Mitro napadel pred očmi njene matere in tašče. Ko se mu je Mitra iztrgala iz rok, je streljal za njo z revolverjem. Mitra se je zgrudila smrtno zadeta na tla, on pa je z nožem naskočil še njeno mater in taščo. Obe starki je usmrtil s strašnimi sunki, smrtno pa je poškodoval tudi Mitrinega otroka, ki ga je pestovala njegova stara mati

Vse to, kar se je zgodilo na travniku za Milosavljevićevo hišo, je opazovala neka ciganka, ki je tekla na polje in klicala vaščane na pomoč. Razbesneli Mihajlo pa je med tem odšel v svojo hišo, pozval k sebi v sobo svojo ženo Zagorko, katero je brez besede vrgel na tla in zabodel v srce s kubinjskim nožem. Še preden so prihiteli sosedje, je morilec sodil tudi samemu sebi. V isti sobi, kjer je usmrtil svojo ženo, se je ustrelil z lovsko puško na ta način, da si je puškino cev vtaknil v usta in potem ležeč na tleh z nožnim palcem sprožil orožje.

Osleparjeni ponarejevalci angleških funtov

in drugi grešniki pred mariborskim malim senatom.

Maribor, 18. julija.

Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča so se dopoldne zagovarjali zaradi poskušenega ponarejanja angleških funtov trije obtoženci, in sicer 57 letni posestnik Ivan J. iz Polanov v ptujskem okraju, njegov sosed Lojze T. in bivši beograjski trgovec Jovan Popović, ki je letos v januarju odsedel daljšo kazen v mariborski kaznilnici. Popovića je seznanil s svojim očetom Ivanom J. njegov sin, ki je bil prav tako zaprt v kaznilnici. Očetu, ki je zašel v denarne težave, je svetoval, naj se pogodi s Popovićem, ki da je zelo spreten v ponarejanju angleških funtov. Popović in oba posestnika so se dogovorili in z Alojzijem T. je Popović odpotoval v Zagreb. Alojzij T. je bil prejel baš nekaj dni prej večjo zavarovalnino za svojo pogorelo domačijo. V Zagrebu sta nameravala nakupiti potrebne kemikalije in stroje. Ko je Popović zares v neki drogeriji kupil manjše količine nerabnih in cenenih kemikalij, jih je izročil svojemu sopotniku, sam pa je vzel od njega 12.000 Din. češ, da mora nakupiti še ostalo. T. ga je nekaj časa čakal v gostilni, a Popovića ni bilo od nikoder. Nazadnje je T. odšel na policijo in prijavil vso zadevo. Zagrebška policija ga je odgnala domov, obenem pa vložila proti njemu ovadbo pri državnem tožilstvu. Čez 14 dni so Popovića aretirali v neki mariborski gostilni. Pri njem niso našli niti pare več.

Pri današnji razpravi sta Popović in T. priznala svojo krivdo, dočim se je J. izgovarjal, da ni hotel ponarejati denarja. Ivan J. in Lojze T. sta bila obsojena na šestmesečni strogi zapor in vsak na 400 Din denarne kazni, pogojno za pet let. Popović pa bo moral odsedeti eno leto v jetnišnici tukajšnjega sodišča.

Maščevanje s požigom.

Viničarju Jerneju Škofiču v Žikarcih pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah je neznanec 10. julija zvečer odnesel lepo kokoš. Škofič je obdolžil tatvine 22 letnega kočarja Ivana Mikla iz iste vasi. Mikl pa je sklenil, da se bo zaradi te neosnovane obdolžitve maščeval. Naslednjega večera je s cigareto zažgal slamnato streho Škofičeve viničarije, ki je bila last posestnika Jožeta Kokola. Viničarija je zgorela z vsem inventarjem do tal. Kokol je dobil izplačano zavarovalnino v znesku 17.500 Din. Škofič, ki mu je zgorelo vse imetje, pa je ostal na cesti. Na sodišču je Mikl zločin priznal in je bil obsojen na štiri leta robije.

Bitka v obmejni vasi.

Letos na praznik Sv. Jožefa je bilo v obmejni vasi Cankovi cerkveno žegnanje. Udeležilo se ga je mnogo kmetov iz bližnjih in odaljenejših vasi in deloma tudi iz Avstrije. Proti večeru je nastal pretep med skupino naših fantov in družbo Avstrijcev. Na bojišču je obležal neki Fenes iz Avstrije, ki je naslednjega dne podlegel poškodbi v radgonski bolnišnici. Ubijalec je bil izsleden. Bil je to 19 letni delavec Alojzij Martinek iz Žetinca. Pri njem so našli močno okrvavljen nož. Marinek je zločin priznal, zagovarjal pa se je s silobranom. Obsojen je bil na tri leta strogega zapora.

Tatinski monter.

V neko zaklenjeno barako v Strnišču pri Ptuju je maja letos vlomil 27 letni brezposelni mehanik Martin Senčar iz Podvincev in ukradel razne sestavne dele dveh elektromonterjev in stroja za brušenje žag, vse skupaj vredno okrog 3000 Din. Ukradeno blago je prodal dvema obrtnikoma v Mariboru, z izkupičkom pa je pobegnil v Avstrijo. Tam ga je policijska oblast zaprla za 14 dni zaradi nekega prestopka, nato ga izročila mariborski policiji, ki je ugotovila, da je on izvršil tatvino, pa tudi, da je že oktobra lani na Spodnjem Bregu pri Ptuju ukradel Ivanu Vincekoviću 14 tisoč Din vreden elektromotor in ga v Mariboru prodal. Danes je bil obsojen na poldrugo leto robije.

Opozorilo Poštne hranilnice

Beograd, 18. julija. AA. Poštna hranilnica opozarja gospodarske kroge in vse, ki se poslužujejo čekovnih položnic, da je treba te položnice datirati z dnem, ko se znesek vplača. Položnice z napačnimi ali popravljenimi datumi se ne bodo sprejemale.

Pogreb Franca Adamiča

prokurista v Ljubljani, ki je umrl v ponedeljek, se bo vršil danes, ob 16. in ne ob 14. uri, kakor je bilo pomotoma objavljeno v naši osmrtnici.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Napol oblačno, ali vedno, stalno, zmerno toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Visoki pritisk se širi sedaj proti vzhodu in je zajel že večji del Južne Evrope, na zapadu sega do Atlantskega oceana. Ciklon prevladuje nad severnim delom kontinenta, a je v zadnjih 24 urah oslabel. Tudi minimum nad Jadranom je oslabel. Zaradi razlik v pritisku pa je v Primorju nastal močan severovzhodni veter. Pritisk je narasel za 3 do 5 mm, najmanj v srednji Hrvatski, najbolj v gornjem Primorju. Temperature so padle za 1 do 2 stopinji v Primorju in nekoliko tudi v vzhodnih delih države, povsod drugod so narasle za 1 do 4 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Precej jasno, možnost neviht, temperatura se bo dvignila.

Proti zobnemu kamnu
SARGOV KALODONT

Naši kraji in ljudje

Otroci največje bede

Samo v Trbovljah je 3200 rudarskih otrok, ki jim je nujno treba preskrbeti hrane

Trbovlje, 18. julija.

Nobeno znamenje ne kaže, da bo eksistenčno vprašanje naših rudarskih revirjev rešeno v doglednem času. In ker ni upanja na veliko definitivno rešitev, se s podrobnim, minimalnim reševanjem poizkuša od vseh strani. Zdaj je tudi iz srede obrtništva izšla pobuda, da se v obrtniških krogih vse banovine prične z nabiralno akcijo za gladujoče rudarje in za obubožane obrtnike v revirjih. V zvezi z brezprimerno krizo, ki je zavladala v rudnikih TPD, je obrtniški stan v teh krajih zašel v tako težek gmotni položaj, da je komaj še kaj boljši od položaja za silo zaposlenih rudarjev. Mnogo obrtnikov pa je bilo tudi prisiljenih, da spričo vseobče bede zapro svoje obrate in da se s svojimi ženami in otroci kakor enaki enakim pridružijo številni armadi brezposelnih.

Ena glavnih, najbolj nujnih nalog naše lokalne in vse naše javne socialne politike pa je, da se brez odlašanja store najpotrebnejši ukrepi za omiljenje katastrofalne bede, v kateri žive dandanes otroci v rudarskih revirjih. Samo družine zaposlenih rudarjev v trboveljski občini imajo nad 5000 otrok, ki jih morajo preživljati. *Približno dve tretjini teh otrok — okrog 3200 — sta v tako izstradanem stanju, da jim je neodložljivo potrebna takojšnja pomoč.* Temu številu otrok, katerih očetje so še toliko srečni, da lahko vsaj zase prislužijo v jami skromen košček kruha, pa moramo prišteti še nemalo vojsko otrok upokojencev, obubožanih obrtnikov, brezposelnih delavcev in neporočenih delavk. Znano je, da so rudarske matere zelo rodovitne. Industrializirani način življenja pa je mnogim rudarskim delavkam odvzel možnost, da si osnujejo družine in domove, in iz tega socialnega razloga je treba računati, da je v Trbovljah tako znatno število nezakonskih otrok. Vsem tisočem malčkov, na katerih otroška, šibka ramena padajo najtežje peze današnjega rudarskega gorja, je nujno treba z dejanjem priskočiti na pomoč.

Tega se je dobro zavedala tudi naša banska uprava, katere socialni referent je na licu mesta proučil ves položaj. Uradno je ugotovljeno, da je vsem 3200 otrokom aktivnih rudarjev in še precejšnjemu številu ostalih nujno treba pomagati do hrane. Po prvotnem načrtu naj bi se samo v Trbovljah otvorile štiri javne kuhinje za gladujočo deco, zaradi pomanjkanja potrebnih kreditov pa je bil prejšnjo soboto sporočen trboveljski občini sklep, naj za zdaj brez odloga ponovno otvori samo šolarsko kuhinjo v stari glažuti, v kateri je v teku šolskega leta prejemalo hrano okrog 250 otrok, ki pa je z zaključkom šole prenehala poslovati. Kuhinja se je morala po odredbi odpreti takoj naslednji ponedeljek. Da ne bi objava v nedeljo dopoldne na trgu pred cerkvijo vzbudila prevelikega zanimanja in privabila prevelike množice hrane potrebnih otrok, je občinski sluga v teku nedelje osebno obiskal vseh 250 družin, katerih otroci so še iz šolskega leta imeli pravico do hrane in jih je zaupno povabil vsakega posebej, naj pridejo naslednji dan kosit v glažuto. V ponedeljek opoldne pa se je pred vrati kuhinje nagnetlo okrog 600 lačnih otrok — tako naglo se je vesela vest, da se v glažuti spet kuha kosilo, raznesla od ust do ust. Kuhinja pa je seveda mogla postreči samo številu otrok, kakor je bilo občini uradno naloženo.

Tako stoji danes v ospredju vprašanje, kako gladujočim trboveljskim otrokom pomagati do kruha in kosila. Pri otrokih je glad najhujši, — pomoč otrokom je najbolj nujna.

Učitelji v zadružno gospodarskem delu

Lepi uspehi letošnjega tečaja, ki bo v kratkem končan

Ljubljana, 18. julija.

Kakor je »Jutro« že poročalo, so se zbrali v Ljubljani v začetku tekočega meseca učitelji, ki nameravajo delovati zadružno gospodarsko. V ta namen je sekcija JUU priredila tečaj, kjer predavajo naši priznani strokovnjaki pod vodstvom mestnega šolskega nadzornika Rada Gruma. Tečaj je otvoril predsednik Ivan Dimnik, ki je tečajnikom orisal namen tečaja in poudarjal, da so zadružno gospodarski tečaji ona brv, ki pelje narod s pomočjo učiteljstva k boljši bodočnosti. Da so ti tečaji res potrebni, nam dokazuje dejstvo, da so vedno zasedeni in se vršijo že četrtič. Predsednik je ob otvoritvi tudi izrekel zahvalo gg. banu dr. Marušiču in pomočniku bana dr. Pirkmajerju, ki podpirata učiteljstvo pri delu za prosveto in napredek naroda, g. prof. Jeranu, ki je dal tečajnikom na razpolago udobno stanovanje v Akademskem kolegiju, dalje upravi Trgovskega doma za prostore, kjer se tečaj vrši.

Tečajniki so se z veseljem poprijeli dela ter žrtvujejo svoj prosti čas po napornem delu v šoli in hočejo s pridobljenim znanjem koristiti našemu kmetu po geslu: Vsi za enega, eden za vse! Predavanja se vrše v dopoldanskem času, kjer si pridobijo tečajniki mnogo teoretičnega znanja v zadružnem knjigovodstvu, zadružnem pravu itd. Popoldne se pa vrše ekskurzije, kjer imajo tečajniki dovolj prilike, da se utrdijo tudi praktično. Izmed najvažnejših in najlepših ekskurzij je bila pač ona v Kolinsko tovarno, kjer so učitelji občudovali čistočo in urejenost domačega podjetja, ogledali so si tudi tobačno tovarno, Čemažarjevo litografijo, Pekatete, Učiteljsko tiskarno, mestno elektrarno, plinarno, klavnico, Strojne tovarne in livarne itd. V Količevem, v Bonačevi tovarni, so se seznanili s funkcijo strojev za izdelovanje lepenke, v Domžalah pa z ljubljansko radio oddajno postajo. Tečajniki se najiskreneje zahvaljujejo vsem podjetjem, ki so jim blagohotno razkazali svoje obrate.

Tečajniki so se zbrali skoraj iz vseh srezov dravske banovine in vlada med njimi največja harmonija, ker imajo vsi iste cilje: prospeh in napredek naroda. Da dosežejo enake ideje na zadružno gospodarskem poprišču, referirajo tudi tečajniki sami, posebno pa oni, ki so v zadružništvu že doma. V soboto se bo končal teoretični del tečaja, prihodnji teden pa otvori gospod pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer idejni del, kar je nekaka novost, ki bo omogočala delovati udeležencem tudi državljansko-vzgojno. Idejni del je namenjen vsemu učiteljstvu, posebno pa onemu v Ljubljani in okolici.

Tako se vsako leto množijo vrste učiteljev gospodarskih delavcev, ki so pri organizaciji JUU osnovali svoj odsek z namenom, da se učitelji med seboj izpopolnjujejo in z enotnimi smernicami delujejo med narodom. Da zadružno-gospodarski tečaji v vsakem pogledu odgovarjajo svojemu namenu, gre zahvala sekciji JUU in odličnemu vodstvu nadzornika Gruma.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne **»Franz Josefove« grenčice,** ker poživlja delovanje želodca in črevesja, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dukičev blok dograjen

Ljubljana, 18. julija.

Tisti del zasnovanega bloka stanovanjskih zgradb, ki ga je Dukičevo podjetje pričelo graditi letošnjo pomlad, je zdaj dograjen in zidarji in obrtniki vrše le še zadnja dela. Prvega avgusta se bodo stranke lahko že vselile. V bloku je zdaj dograjenih 91 stanovanj z vsem modernim komfortom. Po večini so trisobna, vendar je tudi lepo število dvosobnih in samskih stanovanj. Najemnine so kolikor toliko primerne, zlasti če se upoštevajo vse ugodnosti, ki so na razpolago. Skoraj vsa stanovanja so bila oddana, še preden so bile zgradbe v surovem stanju dovršene. Novost bo, da imajo stanovanja v bloku centralno kurjavo na števce.

Dograjenih je pet hiš, in sicer ima skupina ob Gledališki ulici dve šestnadstropnici, od katerih je ena last pokojninskega fonda TPD, druga pa Dukičevega podjetja. Srednja skupina od Gajeve do Puharjeve ulice ima najprej petnadstropno hišo, last restavraterke pri »Šestici« ge. Zalaznikove, dalje šestnadstropno hišo, spet last Dukičevega podjetja.

Projektiranih je še sedem hiš, in sicer štiri posamez stoječe, ob Puharjevi in Gajevi ulici ter strnjeno skupino treh velikih hiš ob Dunajski cesti. Te hiše bodo grajene, ko bodo sredstva na razpolago. Za skupino ob Dunajski cesti, ki bo prav monumentalna, pa je gotovo, da je ne bodo pričeli graditi pred pomladjo 1935., ker imajo najemniki v sedanji stari hiši pogodbe do konca 1934. Dosedanje zgradbe so veljale približno 20 milijonov Din.

Zadnja pot Josipa Roša

Hrastnik, 18. julija.

Veličasten pogrebni sprevod, kakršnega Dol od pogrebov rudniških žrtev ni videl, se je pomikal v ponedeljek popoldne s Podbreškega na dolsko pokopališče. Ogromno število pogrebcev je spremljalo na zadnji poti g. Josipa Roša, upokojenega šolskega upravitelja. Iz vseh krajev laškega sreza in tudi od drugod so prihiteli prijatelji in znanci, da mu izkažejo zadnjo čast. Med udeleženci smo zapazili bivšega profesorja ljubljanskega učiteljišča in pokojnikovega prijatelja g. Deklevo ter starega prijatelja Hrastničanov, ljubljanskega postajenačelnika g. Ludvika. Posebno častno so bili zastopani učitelji s sreskim nadzornikom g. Potočnikom in šolskim ravnateljem g. Gnusom na čelu. Navzoči so bili tudi zastopniki raznih uradov in društev iz Laškega, Rimskih Toplic, Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Lepo četo so tvorili gasilci iz Trbovelj I. in II., iz Laškega, Hrastnika I., od steklarne in z Dola. Bivšemu načelniku, častnemu članu in soustanovitelju gasilskega društva na Dolu se je poklonilo na grobu tudi pet gasilskih praporov. Ravno tako so se v lepem številu poslovili od bivšega staroste in podstaroste Sokoli iz Trbovelj, Hrastnika, Sv. Jederti in Dola. Od dobrega vzgojitelja so se poslovili tudi šolarji z Dola in Turja. Pogrebne obrede je opravil dolski župnik duhovni svetnik g. Gorjup, dolski pevci, večinoma bivši pokojnikovi učenci, pa so pod vodstvom g. Podlogarja iz Hrastnika zapeli žalostinke pred hišo žalosti, pri blagoslovitvi krste in na pokopališču. Sprevoda se je udeležilo tudi mnogo kmetov in rudarjev in so vsem segale globoko v srce poslovilne besede, ki sta jih na grobu govorila dolski šolski upravitelj g. Vitko Jurko in tajnik dolskega gasilskega društva, rudar g. Franc Holešek.

Ko je zapel požrtvovalnemu gasilcu v zadnje slovo tudi gasilski rog, se je začela množica poslavljati od groba narodnega učitelja in velikega prijatelja ljudstva, ki bo ohranjen v častnem spominu.

Prodane neveste v Južni Srbiji

»Kupnine za ženo« so med težkimi socialnimi in gospodarskimi problemi našega juga

Skoplje, sredi julija.

V uradnem listu vardarske banovine »Vardar« se že dalje časa razpravlja o važnem socialnem in gospodarskem problemu naših južnih krajev, ki se na kratko označuje s prodajanjem in kupovanjem nevest.

Gotovo v vseh krajih Južne Srbije je ukoreninjen med pravoslavnim, še bolj pa med muslimanskim prebivalstvom običaj, da morajo ženini, odnosno njihovi starši plačati pred sklepanjem porok gotovo odškodnino staršem in zadrugam izbranih nevest. Prebivalstvo našega juga živi večinoma v zadrugah in predstavlja za vsako zadrugo žena delovno moč, za katero zahteva zadruga odškodnino, če se iz nje izseli. Drugod po svetu prinašajo neveste doto, namesto dote pa so v južnih krajih uvedene »kupnine za ženo«.

Prebivalstvo je o tem običaju začelo v zadnjem času precej razmišljati, ni pa prišlo dalje kakor do razdelitve v dva tabora. Proti kupninam so starši mladeničev, za kupnine pa seveda starši deklet. Zadruge so zgrajene na materialističnih temeljih in ima zaradi tega vsaka delovna sila pri njih svojo vrednost. Prej nekdaj pa so bile mnoge zadruge ustanovljene tudi na podlagi podjetnosti in sile in so bile ugrabljenja nevest na dnevnem redu. Ugrabljenja so odpravljena in preprečena, namesto njih pa so se splošno uveljavile kupnine, ki so obstojale že poprej. Ta običaj je ustvaril tudi poseben

poklic posrednikov.

Posredniki — imenujejo jih »strojniki«, so v vsaki večji vasi in imajo razdeljena področja. K njim se zatekajo starši mladeničev, ki so godni za zakon. Starši razložijo posredniku, koliko bi lahko plačali za nevesto in »strojnik« razloži, pod kakimi pogoji bi se našla nevesta v tej ali oni zadrugi. Pri njem se namreč zglašajo tudi starši deklet, ki zahtevajo odkupnino. V mnogih primerih »strojnik« šele seznani starše ženina in neveste ter z vso svojo spretnostjo vodi pogajanja za kupnine. Starši obeh zakonskih kandidatov morajo posredniku plačati seveda tudi honorar za njegovo delo, ki se ravna po višini dosežene kupnine za ženo.

Kupnine se navadno zahtevajo v zlatu. Izplačujejo se zlate turške lire in zlatniki — napoleondori, ki jih premore po nekaj še vsaka starejša rodbina ali zadruga. V nekaterih pokrajinh, kjer je zlato že davno izkopnelo, pa se kupnine izplačujejo tudi v navadnem denarju in v blagu. Cene so različne. Iznašajo pa v vsakem primeru po nekaj tisočakov, nekaj parov čevljev, kožuhov, le redko kedaj pa se plačujejo s poljskimi pridelki. Najnižja kupnina znaša recimo 2000 Din, pa je tudi to veliko premoženje za revnega kmeta ali za revno zadrugo. Posredovalec večkrat tudi pomaga pri najetju posojila za take neobhodno potrebne izdatke.

Neveste na obroke

Kupnine na obroke so se v zadnjem času udomačile v mnogih vaseh Kosovega polja. Starši neveste napravijo s starši ženina pred »strojnikom« pogodbo, po kateri mora ženinova rodbina nekaj izplačati takoj, drugo pa v obrokih tekom enega, največ pa tekom treh let. Te pogodbe naložijo revnim rodbinam in zadrugam silno breme in mora največ od tega prenašati mlada žena. Starejši člani zadruge ji vedno očitajo, kako je bila draga, in koliko bodo morali zanjo še plačati. Da jo priganjajo k delu, je seveda samo ob sebi razumljivo. V rodbinah, ki se bavijo s poljedelstvom, ima itak vsaka mlada žena najtežje življenje — največ dela in nobenih pravic. Drugače pa je v dninarskih rodbinah, kjer hodijo možje v druge pokrajine na sezonsko delo, žene pa doma gospodarijo. V dninarskih rodbinah ima žena veliko veljavo in tudi vso oblast kot zastopnica moža na domačiji. Zaradi kupnin in njenih posledic se po južnosrbskih vaseh odigravajo tudi

tragedije.

Starši, ki imajo doma več sinov, ki so že dovršili 22. leto in so po splošnem naziranju baš godni za zakonski stan, imajo hude skrbi z iskanjem potrebnega denarja, da bi sinovom kupili neveste. Denar pa morajo zbrati čimprej, kajti če sinovom do 25. leta ne najdejo življenjskih družic, se prav lahko zgodi, da bodo postali sinovi »prestari« za zakon in da bodo naposled morali v rodbini moški opravljati tudi ženska dela, kar se smatra za nekaj sramotnega.

Velika družinska tragedija

Oče osmih otrok je v obupu ubil ženo in se obesil

Sv. Peter pod Sv. Gorami, 18. julija.

Vse prebivalstvo naše pokrajine je pod vtisom velike družinske žaloigre, ki se je odigrala preteklo nedeljo. Na Trebčah št. 86 sta živela zakonca Franc in Marija Domitrovič v siromašnih razmerah. Res, da sta bila oba pridna, ali vendar jima trud od ranega jutra do poznega večera ni toliko zalegel, da bi preživljala svojo številno družino. Njun zakon je bil namreč blagoslovljen z osmimi otroki. Tako velika družina je spravila starše v teh časih pomanjkanja in nezaposlenosti v obupno stanje. Zadnje čase sta le z največjim naporom mogla sebe in družino skromno hraniti.

Preteklo nedeljo pa je baje Franc Domitrovič dobil odpoved od dosedanjega delodajalca. Potrt in zbegan se je odpravil domov. Tu je takoj poiskal ženo Marijo in ji povedal, kaj se je zgodilo. Zdajci se je obup pri obeh nesrečnih zakoncih izprevrgel v srd in medsebojno prerekanje. Tako se je zgodilo, da je razburjeni mož v prepiru udaril svojo ženo s težkim polcnom po glavi. Povzročil je prelom kosti na dnu lobanje in je bedna žena v teku četrt ure izdihnila. Tragedija pa s tem še ni bila popolna. V duševni zmedenosti in v obupu se je takoj po uboju žene obesil mož na drevesu, odaljenem kakih 150 m od bivališča. Obe trupli sta bili prepeljani v mrtvašnico občine Sv. Peter pod Sv. Gorami. Doma pa so ostali gladni, objokani otroci.

Mura ugrablja številne žrtve

Trije utopljenci v enem dnevu — Žrtev brezsrčne matere

Gornja Radgona, 18. julija.

Ko je povsod drugod kopalna sezona že na višku, se je pričela pri nas šele sedaj. Mura, znana zaradi svoje deročnosti, je po dolgotrajnem deževju še vedno precej visoka in zelo hladna. Prvi pravi poletni dnevi so začeli vabiti kopalce, katerih število je naraslo šele preteklo nedeljo, ko je solnce izredno močno pripekalo. Že okrog poldneva so opazili prebivalci v Gornjem Cmureku med deročimi valovi Mure moško truplo. Kje je neznanca, ki je imel oblečene samo kopalne hlače, ugrabila Mura, še ni znano. Sodijo, da je iz Avstrije.

Med številnimi kopalci sta bila v nedeljo popoldne med vasjo Lutverci in Podgradom tudi 18letni Alojz Maček in 25letni Anton Strakl, oba viničarska sinova iz Hercegovščaka. Za v vodo sta imela oblečen vsak svoj plavi delovni predpasnik. Prvi je skočil v hladno in deročo reko Muro Alojz Maček, ki pa ni bil siguren plavač ter ni mogel obvladati valov, svojega tovariša je pričel klicati na pomoč z besedami: »Tunek, pomagaj!« Nato je skočil za njim Strakl. Onemogli Maček se je svojega rešitelja oklenil tako močno, da si slednjič tudi Strakl ni mogel pomagati in tako so ju valovi zagrebli in odnesli s seboj. V njuni družbi je bil še neki hlapec, a ta ne zna plavati in tako je bila vsaka rešitev nemogoča. Ljudstvo pomiluje tako žalostno smrt dveh nadebudnih mladeničev. Anton Strakl se je po odsluženju vojaškega roka šele pred kratkim vrnil domov.

Pretekli četrtek okrog 14. ure je ribarii ob Muri nad Melanjskim brdom pri Gornji Radgoni Franc Kozar, posestnik v Meleh. Ker je začutil v mreži znatno težo, se je razveselil dobrega plena. Vendar pa njegovo veselje ni trajalo dolgo časa. Na svoje veliko presenečenje je namreč izvlekel iz vode trupelce otroka moškega spola. O žalostni najdbi je takoj obvestil orožniško postajo v Slatini Radencih, ki je odredila takojšnji prenos v mrtvašnico v Gornji Radgoni. Pri obdukciji je bilo ugotovljeno, da je novorojenčka brezsrčna mati takoj po porodu vrgla v vodo. Trupelce nedolžne žrtve je bilo v vodi že okrog 10 dni ter je imelo svežo popkovino, na desnem sencu pa je bilo okrvavljeno. Za brezsrčno materjo se vrše poizvedbe. Ako je komu kaj znanega, naj prijavi zadevo bodisi orožniški postaji v Gornji Radgoni ali Slatini Radencih, odnosno svoji najbližji orožniški stanici.

Kulturni pregled

Jan V. Lego — apostol jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti

Iz razgovora z raziskovalcem njegovega življenja in dela J. K. Strakatym

V Ljubljani se mudi že nekaj tednov med Slovenci izredno popularni češki novinar — urednik »Nar. Listov« Jan Karel Strakatý. Odveč bi bilo, če bi ga hoteli predstavljati našemu občinstvu; naj povemo samo to, da g. Strakatý neumorno in vprav požrtvovalno zbira med nami gradivo o življenju in delu enega najzaslužnejših pionirjev jugoslovensko - češkoslovaške, posebej pa še slovensko - češke vzajemnosti, Jana Vaclava Lega.

Prav to nas je napotilo, da stavimo našemu praškemu prijatelju nekoliko vprašanj o predmetu njegovega raziskavanja in proučevanja. Želeli bi, da bi 100letnica Jana V. Lege oživela med nami svetli spomin tega moža, ki je o njem bilo zapisano, da je bil »po rodu Čeh in po srcu Slovenec«. Razgovor z g. Strakatym najlepše prikazuje osebnost in zasluge Lege, obenem pa se dotika nekega splošno važnega vprašanja, ki je vredno, da ga naši kulturni krogi spoznajo. Namreč zbiranja zgodovinskega materiala. G. Strakatý je imel v Ljubljani slabe izkušnje z nekdanjimi dopisniki J. V. Lege; podobne izkušnje je imel že marsikak raziskovalec domače literarne zgodovine in bi ne bilo napak, če bi tudi v tem pogledu posnemali češki vzgled, kakor nam ga kaže g. Strakatý.

Po tem kratkem uvodu naj si slede vprašanja in odgovori, ki so pač preveč jasni, da bi bilo treba še kaj komentarja.

★

Ime in zasluge Jana V. Lege so naši mlajši generaciji že malo znane. V čem je bil njegov pomen za kulturno vzajemnost med Slovenci in Čehi?

Ime Jana Vaclava Lege je bilo dobro znano pri Slovencih od osemdesetih let minulega, pa vse do prvih let tekočega stoletja (umrl je l. 1906.). Leta 1857. je prišel Lega kot uradnik okrožnega urada (Kreisamt) v Kamnik, l. 1859. pa k namestništvu v Ljubljani; nato je od l. 1860. služboval pri namestništvu v Trstu, zatem pa pri pomorskem uradu v Pulju. Ko je l. 1873. zbolel, se je zdravil na Bledu do l. 1875., nakar se je vrnil v Prago. Tu je postal uradnik Muzeja kralj. Češkega in njegove knjižnice. Zdaj je izkoristil svoja znanstva in poznanje Slovenije za to, da je smotrno gojil stike s Slovenci, pri katerih je propagiral učenje češkega jezika in spoznavanje čeških

Jan K. Strakatý

kulturnih in političnih razmer. Pri nas pa je širil učenje slovenskega jezika in seznanjal Čehe z razmerami med Slovenci. O njem so po pravici pravili, da je bil v Pragi »slovenski konzul« in »apostol vzajemnosti med Čehi in Slovenci.«

To Legovo delovanje in pa njegovo prizadevanje za narodno probujo slovenskega ljudstva na osnovi drobnega dela smatram za Legovo največjo zaslugo. Za drobno delo je vnemal dijaštvo in učiteljstvo, pošiljajoč mu češke slovnice in knjige; tako je v njem vzbujal tudi slovansko zavest. Bil je mož nezlomljive energije in vztrajnosti, redke plemenitosti in dobrega srca; temu se je pridružilo še neizmerno navdušenje za slovanstvo. Vrh vsega je imel Lega še ta srečni dar, da je močno vplival na mlade ljudi in si jih pridobival za svojo reč.

O tem priča Legova korespondenca, ki je ostala v njegovi zapuščini in ki je sedaj v arhivu Narodnega muzeja v Pragi. Tudi nekateri izmed njegovih nekdanjih dopisnikov, ki so danes kajpak že starci in ki sem jih bil srečal sedaj, ko iščem Legova pisma, so mi potrdili, da jim je bil Lego duševni voditelj, čigar vplivu so popolnoma podlegli. Še danes govoré z navdušenjem in pietetnim spoštovanjem o njem, hvaležno se spominjajoč njegovega dela za Slovence. Samo mož, ki je bil tako idealno slovansko usmerjen, se je mogel tako iskreno in tesno oprijeti bratskega slovenskega naroda, da ga le-ta skoraj smatra za svojega. Da je bil »po srcu Slovenec«, je dokazal med drugim tudi s tem: Po Legovi zaslugi so l. 1862. razpisali nagrade za slovenske zborovske skladbe, od njega je prišla izpodbuda za ustanovitev »Slovenskega planinskega društva« in njegove podružnice v Pragi, Lego je razpisal prve nagrade za najboljše slovenske mladinske spise itd.

Ali pišete večjo monografijo o J. V. Legi? Čemu zbirate njegovo korespondenco?

Zanimam se za zgodovino stikov med nami in Jugosloveni, prav posebno pa še Slovenci. V teh stikih je imel Lego vodilno ulogo. Spoznal sem ga osebno, ko sem kot gimnazijec zahajal v muzejsko knjižnico; to me je tem bolj izpodbudilo, da sem se jel baviti z njegovim življenjepisom. Moje zanimanje za Lego je v zadnjem času postalo še jačje: bliža se namreč 100letnica njegovega rojstva, a to bo letos dne 14. septembra. Ko sem se lani mudil v Ljubljani, sem bil opozoril na to pomembno obletnico svoje slovenske prijatelje in že tedaj sem se bil odločil, da napišem ob tej priliki o Legi članek za »Českoslov. - jugoslov. revui« na osnovi arhivnih virov.

Tega dela sem se takoj oprijel. Nekatere osebne dokumente mi je dala nedavno umrla gospa Legova, pismena ostalina pa je, kakor sem že omenil, v arhivu Nar. muzeja v Pragi. Ta Legova zapuščina me je vprav presenetila po svoji obilnosti; štejo namreč 8 velikih škatel, izmed katerih obsegajo 4 korespondenco, ostale pa rokopise, tiskovine in dr. Slovenska korespondenca je v dveh škatlah in obsega 672 pisem, ki potekajo od 250 dopisnikov. Med njimi so vsi »prvaki« v kulturi in politiki, znani že tedaj, ko so pred 50. ali 30. leti dopisovali Legom, pa tudi razni dijaki, ki so šele poz

V LETU HLADNA OVOMALTINE! osvežuje in krepi telo za časa dopusta.

Domače vesti

• **Poveljstvo zrakoplovne brigade v Zagrebu** je prevzel ppolkovnik pilot-lovec Dušan Radović. Zagreb je bil doslej samo sedež IV. zrakoplovnega polka, sedaj pa je tam tudi zrakoplovna brigada. Njen prvi poveljnik, podpolkovnik g. Radović je po rodu iz Glamoča v Bosanski Krajini in se je že kot tehnik na Dunaju in v Pragi zanimal za zrakoplovstvo. V začetku svetovne vojne je bil na ruski fronti, potem pa so ga pridelili avstrijskim četam v Srbiji. Od tam je utekel v Srbijo in stopil v dobrovoljsko legijo. Dovršil je zrakoplovno šolo v Solunu in se odlikoval kot izvrsten izvidnik. Po koncu vojne je izvršil višji zrakoplovni tečaj v Parizu. Pred premestitvijo v Zagreb je služboval kot upravitelj zrakoplovnega tehničnega zavoda v Kraljevu. Aktivno je sodeloval pri zrakoplovnih tekmah Male antante in Poljske od leta 1924. do 1929.

• **Poziv narodnim družinam!** Narodni izseljenski odbor se obrača do vseh narodnih družin z vljudno prošnjo, da prevzamejo v oskrbo nekaj otrok naših westfalskih izseljencev. Na prvi naš poziv sta se odzvali dve družini v Žalcu in Grižah, ki prevzameta tri deklice. Morda se bodo našle še druge družine na deželi, ki bi prevzele nekaj otrok v oskrbo ter s tem pripomogle, da bodo otroci naših izseljencev prebili lepe počitnice v naših krajih. Otroci pridejo v Jugoslavijo v avgustu. Natančnejši dan sporočimo naknadno. Prosimo vse družine, ki želijo vzeti kakega otroka, dečka ali deklico, na počitnice, naj to javijo z dopisnico na naslov: Narodni izseljenski odbor, Ljubljana, Delavska zbornica, ali pa na predsednika g. dr. Joža Bohinjca, ravnatelja OUZD, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

• **Članom in članicam JNAD »Jadrana«.** Kulturno-znanstvena sekcija razpošilja te dni vabila k sodelovanju. Vabila obsegajo obširen program dela v zimskem semestru. Specialne teme iz danes aktualnih področij nudijo vpogled v smernice, po katerih naj se giblje v glavnem vse delo te sekcije, katera mora po svojem smotru postati v bodoče šola za temeljito spoznavanje važnosti in težavnosti našega mladinskega pokreta. Aktivno sodelovanje bo nudilo vsakemu ne samo določnejši smisel njegovemu članstvu v društvu, temveč ga bo navezalo tudi na studij problemov, o katerih se v univerzitetnih predavalnicah ne razpravlja, vsaj ne s takim smotrom. Spoznavanje teh problemov je za vsakega neobhodno potrebno, še nujnejše je, da si vsak posameznik poizkusi ustvariti v gotovem idejnem okviru svoje samostojno stališče k posameznim važnim vprašanjem. Gibanje mlade generacije trpi danes predvsem zaradi tega, ker nimamo poznavalcev specialistov za vsa sodobna pereča vprašanja, h katerim mora tudi mladina kot element, ki bo v dogledni bodočnosti prevzel na svoja ramena odgovorne dolžnosti, izreči svojo besedo. Družeč lastno korist s koristjo celotne naše idejne skupnosti bo vsak član s svojim sodelovanjem najlepše manifestiral za naš program in njega realizacijo. Vabila prejmejo vsi, ki so do danes pokazali vsaj minimalen interes do te važne panoge društvenega udejstvovanja. Ostali tovariši in tovarišice, ki želijo v bodoče pomagati, naj javijo svoj naslov. Vsem ponovno toplo priporočamo sodelovanje v zavesti, da bo samo idejno močna in mladostno borbena mladina nositeljica zmage na odgovornih položajih. Naša deviza za delo v društvu mora biti: Vsak aktiven Jadranaš — vsak sodelavec pri kulturno-znanstveni sekciji! — Odbor.

• **Za skrbne roditelje in vzgojitelje.** Ljubljanski radio bo podajal jutri v četrtek ob 19. polurni prizor iz poklicne posvetovalnice. Na praktičen način bo pokazano, kako naj se pomaga mladini, da najde pravilno pot v bodočnost. Nastopijo učitelji Vranc, Volmajer in Pavšič, člani Pedagoške centrale iz Maribora. Opozarjamo starše in vzgojitelje na to aktualno točko jutrišnjega sporeda.

• **Povabljenim umetnikom, ki so se prijavili k udeležbi razstave »Madone slovslikarjev« o priliki jesenskega velesejma javljamo, da morajo biti dela najkasneje do 25. avgusta na velesejmu. (N paviljon).** — Uprava velesejma.

• **Pregled slik katedrale v Djakovici.** Posebna komisija strokovnjakov, med njimi tudi znani slikar prof. Ljuba Babić ter zastopniki škofije in zavarovalnice »Croatia«, je pregledala slike katedrale v Djakovici. Komisija je ugotovila, da je večina slik imela srečo pri nedavni požarni katastrofi. Dragocene slike namreč niso popokale in bodo dobile spet svojo prvotno barvo in lepoto, čim bodo strokovnjaško očiščene. Nekaj čistilnih uspehov, in sicer s pomočjo kruha, kaže že velike uspehe. Popolnoma pa so uničene tri dragocene slike, in sicer »Ustvaritev Eve«, »Izgon iz raja« in »Noetova žrtev«.

• **»Zbori«.** Revija nove zborovske glasbe urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Letnik 9., št. 3. Vsebina glasbenega dela: M. Rožanc »Hčere svet«, moški zbor, S. Koporc »Vetri v polju«, J. Kenda »Vlahi«, mešana zbora; pater H. Sattner »Legendica«, samospev s klavirjem. Vsebina književnega dela: Žagar Drago: »Kaj nam za žalost«, pesem; Matej Hubad (članek), H. Druzović: Sedemdesetletnica prvega pevskega nastopa v Mariboru (članek). Rubrike: Naši skladatelji, Opera, Novosti, Razno, Iz uredništva in upravništva. »Zbori« stanejo letno 50 Din, pevska društva pa dobe nešteto skladb za koncertno in zabavno uporabo. Partiture posameznih »Zborov« so za ves zbor na prodaj po ceni 1 Din za dve strani. Naročite se na list!

• **Pri požaru velike opekarne v Dvorski vasi na Gorenjskem,** o katerem smo poročali v nedeljo, so vneto gasila društva: Hlebče, Smokuč, Breznica, Radovljica in Mošnje z motorkami, društvo Begunje pa z brizgalno na ročni pogon.

• **V Kuli v Vojvodini pričakujejo konec sveta.** Posestniku Gjuru Jerkovu v Kuli je povrgla svinja med drugimi prašički tudi enega, ki je imel dve glavi in osem nog. Od blizu in daleč so prihajali ljudje, da vidijo to čudo in med množico se je kaj kmalu razneslo praznoverje, da je ta čudni pujsek glasnik konca sveta. Vaščane je navdal silen strah in od Jerkova so zahtevali, naj takoj ubije usodno pošast. Jerkov jih je skušal odvrniti od praznoverja in se je dogovoril z živinozdravnikom, da bi pujska spravili v muzej. To namero pa so preprečili praznoverni vaščani in je moral živinozdravnik naposled usmrtiti dvoglavega pujska.

• **Krvna osveta v Sremu.** Pred tremi leti se je dogodil v vasi Neštini zločin iz motivov starega sovraštva in krvne osvete. Kmeta Uroša Valovića so zarotniki zvabili v neko hišo, češ, da je tam vesela zabava, potem pa so ga skozi okno ustrelili. Po zločinu sta bila aretirana stara Uroševa sovražnika Lazar Dragosavljević in Gavro Jovanović. Lazar je trdil, da ga je Gavro nagovoril, naj s pomočjo nekih najetih mladeničev izvabi Uroša v hišo, da bi se nad njim izvršilo že davno sklenjeno maščevanje. Sprva se ni dalo ugotoviti, kdo je Uroša ustrelil, naposled pa je Lazar priznal, da je storil to on sam s puško, katero mu je bil preskrbel Gavro Jovanović. Na prvi razpravi sta bila Lazar in Gavro obsojena na dosmrtno ječo, katero pa je pozneje višje sodišče znižalo na 15 letno robijo. Gavro je ves čas trdil, da je popolnoma nedolžen in da so njega iz maščevalnosti vpletli v ta zločin. Njegove trditve so postajale vedno verjetnejše in ko je bil mož že tri leta v kaznilnici, je prišlo te dni do obnove procesa in je bil Gavro Jovanović oproščen.

• **Razprava proti morilcu Dušanu Čupkoviću,** ki je pred tedni v Mostarju umoril staro posestnico Maro Koprivico ter potem, da bi izbrisal sledove roparskega umora zažgal njeno hišo, se je včeraj začela ob velikem zanimanju meščanov in okoličanov pred mostarskim sodiščem. Roparski morilec je vneto pomagal pri gašenju Marine hiše, pozneje pa je zločin priznal, ker je imel vedno pred očmi umorjeno starko.

* **Izletnikom v Dalmacijo** bo izredno dobrodošla brošurica »Šibenik in reka Krka«, kratek vodič, ki ga je odlično napisal agilni tajnik ljubljanskega krajevnega odbora JS H. Marjanović in ga je lani ob izletu v te kraje izdal propagandni odsek JS v Ljubljani. Vodič ima le 31 strani, vendar je pa v knjižici vsa zgodovina prastarega Šibenika, zlasti podrobno je pa opisano bogastvo tega mesta na umetniških in zgodovinskih spomenikih, v prvi vrsti pa seveda slavna stolna cerkev, ki je pravi biser arhitekture in resnična zakladnica umetnin. Enako zanimivo so opisane tudi lepote reke Krke, predvsem pa njeni slavni slapovi. Knjižico krasi več prav lepih slik, a dobite jo razen v knjigarnah tudi v društveni pisarni v palači Ljubljanske kreditne banke v IV. nadstropju. Kakor znano, je H. Marjanović prav tako izvrstno opisal tudi »Hvar, Vis in Biševo« in je ta knjižica izšla letos v isti založbi. Brez obeh malih vodičev naj nikdo ne gre v Dalmacijo!

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Ljubljanskega Sokola je zadela težka izguba;** preminila je pridna in požrtvovalna telovadka sestra Andreja Senekovičeva. Društveno odposlanstvo bo spremilo blagopokojnico na njeni zadnji poti korporativno z zastavo. Sestre in bratje, izkažimo dobri Sokolici ono čast, ki jo je zaslužila s svojim vztrajnim delom. Žalni sprevod bo krenil danes ob 17. izpred mrtvaške veže splošne bolnice. Članstvo, moško in žensko v slavnostnem kroju pa tudi v civilu z znakom se zbira ob 16. pred Narodnim domom. Pokojnici ohranimo časten in nevenljiv spomin. — Uprava.

u— **Sokol II. poziva svoje članstvo,** da se udeleži pogreba dolgoletnega člana, br. Franca Adamiča. Zbirališče danes pri mrtvašnici splošne bolnice ob tričetrt na 4. popoldne. Civilni kroj z znakom. Zvestemu bratu časten spomin! Uprava.

u— **Člani Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani** se vabijo na članski sestanek, ki bo v soboto 22. t. m. ob 15. v dvorani restavracije »Pri Levu« v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

u— **Večer smeha. Uprava kina Matice** si je pridobila poleg včeraj napovedanih treh šaloiger še četrto sijajno burko s Hansom Moserjem »Nosač« in »Neprijetni pacijent«) ter dve šaloigri s Szökejem Szakalom (»Nedolžni direktor« in »Ahoj, Ahaj!«). Ena burka bo boljša od druge, smeha pa bo ves večer od srca dovolj: Gotovo bo ta novost tudi v Ljubljani dosegla popolni uspeh in bo Elitni kino Matica s prireditvami te vrste moral nadaljevati tudi semtertja v sezoni. Cenejše zabave ni! Zato bodo gotovo najširši krogi občinstva, željni razvedrila in zabave, oba dneva napolnili dvorano. V četrtek in petek bosta po dve predstavi, in sicer prva ob 17.30, druga ob 21.15. Cene ostanejo znižane kljub visokim stroškom.

PRIDE! PRIDE!
BRIGITA HELM
v velefilmu
„ATLANTIDA“

u— **Starši, pazite na otroke v parkih.** V vročih poletnih dneh radi vodijo starši svoje male nebogljence v senčnate parke, kjer posede na klopicah, dočim imajo otroci razne prilike za igre. Večkrat pa se pripeti, da otroci odhitijo staršem izpred oči, nakar prav radi zaidejo med cvetlične grede, kjer napravijo včasih prav občutno škodo. Čuvaj v tivolskem parku Anton Suhadolnik je zalotil predvčerajšnjim kopico otrok, igrajočih se na cvetličnih gredah. Čim pa so ga otroci opazili, so se razbežali, pustivši vse igrace, košarico in žogo na mestu. Vse te igrače se nahajajo zdaj na policiji, kjer jih dobe starši vrnjene.

u— **Delo v parkih je zastalo.** Kakor znano, so bili v soboto odpuščeni vsi delavci ki so bili zaposleni v mestnih parkih in na cestah iz sredstev državnega pomožnega fonda, ker so vsa razpoložljiva sredstva izčrpana. Na nekaterih mestih so morali delavci pustiti svoje delo kar sredi vsega. Tako so delavci pustili tudi delo na Gradu, kjer so preurejali nasade in gradili terase, o katerih so listi pogosto pisali s takšnim optimizmom, da so naši stari penzijonisti že prav zatrdno upali, da se bodo jeseni že lahko solnčili na terasi na južni strani Gradu. Tudi tu je zdaj vse narobe. Za podzemskim rovom, ki so ga odkopali, je ostalo mnogo kamenja in zemlje, ki bi jo bilo treba odvoziti, z neznatnimi sredstvi pa bi se dala najbrž tudi do konca dograditi tista željno pričakovana solnčna ploščad.

Glej Slamič nas, prišli smo spet na pivo in na sladoled in sploh na vse, kar nudiš ti poceni nam za vroče dni!

u— **Delo v Ljubljanici napreduje.** Dela v strugi Ljubljanice spričo lepega vremena prav hitro napredujejo. Zdaj so že dospeli s tlakovanjem do zmajskega mostu in tudi že izpod njega na drugo stran. Ako bi ne bilo raznih katastrof, ki jih je povzročalo deževno vreme in se je sproti rušil nasip pod tromostjem, bi bila Ljubljaničina struga zdaj gotovo že tlakovana do šentpeterskega mosta.

u— **Brezobzirna vožnja.** Ko je šla v ponedeljek opoldne trgovka Angela Dolničarjeva iz Dravelj po Vodnikovi cesti, je v bližini Krisperjeve tovarne privozil za njo gostilničar Slavko iz Trzina. Dal je Dolničarjevi znak, da bo vozil naprej po cesti, a ko se mu je ta umaknila s precejšnjo brzino, je zavil na Galletovo pot, kjer se je nahajala Dolničarjeva. Podrl jo je po tleh in voz je svojo žrtev precej časa vlekel za seboj. Ko se je Dolničarjeva osvobodila voza in obležala, je S. udaril po konju ter zdrvel naprej. Za njim je odhitel stražnik na kolesu in ga legitimiral. Dolničarjeva se je pri padcu precej poškodovala, pokvarila obleko in čevlje ter utrpela veliko strahu.

u— **Že zopet poskušen samomor.** V splošno bolnico so včeraj pripeljali 22 letno Marijo K., soprogo monterja iz Rožne doline. Našli so jo v njenem stanovanju že skoro popolnoma nezavestno, poleg nje pa večjo steklenico s preostanki lizola. Njeno stanje v bolnici je precej resno.

Iz Celja

e— **Utemeljene pritožbe** se čujejo v zadnjem času v Celju nad povišanjem pristojbin v mestnih kopališčih ob Savinji. Mestni občinski svet je letos povišal te pristojbine za 50 odst. Občina bi pač že s stališča tujskega prometa in higiene ne smela tako pridobitno obravnavati mestnih kopališč, ki po svoji zunanjosti in vsej ureditvi itak niso mestu v ponos. Druge, manjše občine so rešile in še rešujejo vprašanje kopališč mnogo uspešnejše nego Celje, ki mu daleč po državi znane kopelji v Savinji nujno narekujejo potrebo po gradnji modernega kopališča ob Savinji. Tako kopališče bi znatno pospeševalo tujski promet, ki potrebuje najživahnejše propagande. Za tako propagando pa so potrebni vsi pogoji, h katerim spada poleg raznih razvedril tudi ustrezno moderno kopališče ob Savinji. To je problem, ki ga bo morala občina rešiti čim prej ne glede na krizo in druge pomisleke. Tujska in kopalna sezona je v zadnjem času oživela, vendar pa je letos v Celju manj letoviščarjev nego lani.

e— **Žrtve nesreč.** V ponedeljek si je 27 letna služkinja Justina Veknerjeva iz Gotovelj pri padcu občutno poškodovala levo zapestje. V soboto je padel 8 letni posestnikov sin Jože Repinšek v Mozirju pri igri tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v kolenu. V nedeljo je padel 72-letni posestnik Anton Rajher iz Creta v neki jarek in si izpahnil levico v ramenu. V ponedeljek si je 12 letna železničarjeva hčerka Marija Doberškova z Ostrožnega pri padcu v gozdu zlomila desno nogo pod kolenom. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici. Tu je umrla v ponedeljek 34 letna Marija Podbregarjeva, žena kovaškega mojstra iz Poljč pri Braslovčah.

e— **Pasji kontumac** je, kakor znano, uveden v okoliški občini. Ker v mestu Celju ni kontumaca in ker segata občini ponekod tako druga v drugo, da marsikdo ne ve, kje je občinska meja, je upoštevanje kontumaca zelo težavno in mučno. Ni nam znano, zakaj je bil ravno poleti uveden pasji kontumac v okoliški občini, saj v celjskem okolišu že dolgo ni bilo nobenega primera pasje stekline. Morda bi se pa le dalo nekaj ukreniti, da ne bo opaziti neprijetne pa tudi nemogoče razlike v ukrepih v mestni in okoliški občini.

Iz Maribora

a— **Župan g. dr. Lipold zopet uraduje.** S krajšega dopusta, ki ga je prebil v Rogaški Slatini, se je vrnil v Maribor mestni župan g. gr. Lipold in prevzel včeraj dopoldne zopet vodstvo županskih poslov.

a— **Manifestacija naše narodne zavednosti** bo velik izlet vseh tukajšnjih nacionalnih, kulturnih in pevskih društev ter strokovnih organizacij k Sv. Duhu na Ostrem vrhu 6. avgusta. Prijave sprejema klub »Meja« v Mariboru, Aleksandrova cesta 40, do 25. t. m.

a— **Zveza borcev generala Maistra v Mariboru** je že prejela potrjena svoja pravila in bo imel pripravljalni odbor zveze važen sestanek v soboto 22. t. m. ob 20. uri v Nabavljalni zadrugi na Rotovškem trgu.

a— **Dijaško letovanje v Martinščici.** Prijave za letovanje dijakinj v Martinščici sprejema Zdravstveni dom v Mariboru do 29. t. m. Odhod druge kolonije v Martinščico bo v ponedeljek 31. t. m. z vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 17.47. Povratek prve kolonije bo isti dan z vlakom ob 11.13. Kakor nam javljajo iz Martinščice, je letovanje prve skupine ob lepem vremenu in obilni hrani prav prijetno. Zato ne zamudite prilike in se prijavite, dokler je še čas.

a— **Mladina v okolici Maribora.** Slovenski živelj ob zahodni in severni meji kliče po živi besedi! Knjižna akcija spet diha. Po prizadevanju mladine in naklonjenosti zavednega mariborskega prebivalstva se je posrečilo zbrati doslej že okrog 3000 precej dobrih in poučnih slovenskih knjig in revij. Za zavedni Maribor pa je to število še mnogo premajhno. Sedaj bo mladina pobirala knjige tudi v okolici. Že prvi dan je nabrala 430 knjig. Knjižnica državnih železničarjev je darovala 178 knjig, nadučitelj v pokoju Franjo Župančič pa 39 knjig in več revij. Okoličani, darujte mladim zbiralcem vse tiste knjige, ki jih morete pogrešati.

a— **Že nekaj dni imamo v ozračju nad Mariborom** veliko senzacijo v podobi dvokrovnega letala tipa »Brandenburg«, ki služijo v našem vojaškem letalstvu kot šolska letala. Letalo je dodelilo mariborskemu krajevnemu odboru aerokluba »Naša krila« vojno ministrstvo v svrho izpopolnitve rezervnih letalskih častnikov v pilotiranju in pa za učenje ostalih članov kluba. Tukajšnji Aeroklub bo prejel v kratkem še drugo enako letalo, ki bo služilo istim namenom. Eligantni leseni ptič kroži sedaj po ves dan nad mestom in bližnjo okolico ter vzbuja med prebivalstvom veliko zanimanje za zračni sport.

Elitni kino Matica
Telefon 2124
Samo še danes!
LILIAN HARVEY
Willy Fritsch in Willi Forst
v prekrasni opereti ljubezni
PLAVI SEN
Paramountov zvočni tednik novosti!
Predstave ob 4., ¼8. in ¼10. uri
Znatno znižane letne cene!

FOTO-AMATERJI!
Razvijanje in kopiranje filmov in plošč, kakor tudi povečanje slik izvršujemo najboljše in po zmernih cenah. 8379
DROGERIJA „ADRIA“
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 1.

Krema za raziranje
„LA TOJA“
edinstvena na svetu!
Cena tubi Din 18.—. Dobi se povsod.

KUPUJTE
„MELANA“ kopalne obleke
iz najfinejše volne v vseh modernih oblikah pri
»MELA« d. z o. z.
Tyrševa cesta 9. Tyrševa cesta 20.

PROTI SONČNIH PEG?
ORISOL CREME!

Damske lahke obleke
velika in krasna izbira v vseh velikostih od 65 Din naprej, kakor tudi otroške in dekliške za vsako velikost, največja izbira pri
F. I. GORIČAR
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 8310

neje zaslovel. Naj omenim nekatera imena: Anton Aškerc, Simon Gregorčič, Ivan Hribar, Anton Funtek, E. Gangl, Fr. Gerbič, Fr. Gestrin, Fr. Levec, Fran Levstik, A. Nerat, P. Graselli, Jul. pl. Kleinmayr, Rad. Knaflič, Vek. Lagat, Ks. Meško, Filik Miklavec, Peter Miklavec, dr. M. Murko, Viktor Parma, dr. L. Pivko, Maks Pleteršnik, Anton Trstenjak, Davorin Trstenjak, Ivan Vrhovnik, dr. Ivan Žmavc, dr. Jakob Žmavc.

Ko sem korespondenco v glavnem proučil, sem lahko ugotovil, da je močno zanimiva: podaja sliko svoje dobe in važen vir za zgodovino stikov med obema bratskima narodoma. Zato bi hotel to korespondenco izdati, kajpak izpopolnjeno z Legovimi dopisi, katerih del se je v konceptih ohranil med zapuščino, pa seveda opremljeno s primernimi opombami in temeljitim Legovim življenjepisom. Prav zaradi tega sem prišel sem, da tu pri nekdanjih Legovih dopisnikih poiščem njegova pisma in tako izpopolnim gradivo, ki dokumentira Legovo delovanje. Gg. Janku Glaserju, ravnatelju Studijske knjižnice v Mariboru in dr. J. Slebingerju, ravnatelju Drž. studijske knjižnice v Ljubljani, ki sta oba živa biografska slovarja, gre hvala, da mi je uspelo ugotoviti vse dopisnike, izvzemši 26 imen. Naj neugotovljena imena navedem na tem mestu in prosim čitatelje, ki bi lahko kaj povedali o njih, da pošljejo svoja pojasnila zame na naslov: Dipl. sc. pol. Julij Gorup Maribor, Sodna ulica 26. Josip Blaž, Janko Ceben, Josef Dekort, Branislav Gasparčič, Karl Javornik (ali Tavornik?), Frant. Jereb (studiral v češki Lipi gospodarsko šolo), Fr. Jurkovič, Josef Kofol, Rafaela Kovačič, Frančišček Kunstelj, Othmar Mixa, Ivan Müller, Adolf Paeher, V. Pante, Lovre Pokrižnik, Janko Rabul, Mihajlo Slanjak, Ivan Stukel, Ivan Širid, J. Bap. Štukelj, Matevž Tertinek, Ferdinand Varádý, Alois Veberič Frančišek Vrhovec, Mihajl Žilnik, Jan Živko.

Nedvomno ste si pri zbiranju Legovih pisem pridobili kaj obče zanimivih izkušenj?

Izkušnje, ki sem si jih pridobil pri zbiranju Legovih pisem, so kaj različne. Ena najmučnejših je vtisk, da pri vas ni mnogo razumevanja za pismeno ostalino te vrste. Na moja vprašanja so mi kaj pogosto odgovarjali, da je bodisi dotični Legov dopisnik še za življenja sežgal svojo korespondenco, ali da so jo uničili svojci po njegovi smrti. Drugi so zopet odgovarjali, da dotičnik sploh ni spravljal korespondence ali je ne spravlja in podobno. Spričo takih okoliščin bo pač zelo težko pisati slovensko književno zgodovino, zakaj baš v korespondenci se pogosto ohranijo zanimive vesti iz zakulisja literarnega življenja.

Kako dugače je v tem pogledu preskrbljeno pri nas! Arhiv knjižnice Narodnega muzeja v Pragi ponuja še živečim književnikom in sploh javno delujočim osebam, da naj mu izroče svoje rokopise; ko pa kateri izmed njih umre, tedaj uprava arhiva takoj prosi njegove svojce, da podare arhivu njegovo korespondenco in rokopise. Arhivski uradnik osebno intervenira, da bi arhiv dobil njegovo pismeno ostalino.

Kolikor sem mogel opaziti, je pri vas taka skrb za pismeno zapuščino uglednih javnih in kulturnih delavcev še v povojih; v najboljšem primeru se ta ali oni bavi s tem čisto na lastno pest in ne polaga posebne važnosti na to; rokopisi se zbirajo bolj zaradi nekakega sporta, za zabavo, kakor pa v znanstvene namene. Samo tako je mogoče, da sem v Državni studijski knjižnici našel samo 13 Legovih pisem.

Posledek mojega prizadevanja sploh ne ustreza trudu in delu, ki sem ga bil posvetil zbiranju Legovih pisem. Včasi je bilo treba cele odisejade, preden sem bil našel dotičnega dopisnika; dostikrat žal to, da sem našel dopisnika, še ni pomenilo uspeha. Več ko 30 oseb mi je bilo obljubilo, da bodo še iskale Legova pisma in, če jih najdejo, mi jih dajo na razpolago. Samo v Ljubljani sem obiskal nekako 70 oseb. Pismeno se bo treba obrniti do kakih 20 nekdanjih Legovih dopisnikov. Pri več kot 100 Legovih dopisnikih so Legova pisma danes že nedosežna. Sem sodijo oni, ki so že pred dolgimi leti umrli in katerim težko najdeš svojce, pa tudi oni, katere je — žive ali mrtve — pogoltnil grob Italije...

Včasi je bilo treba prositi tudi oblasti za intervencijo. Tako mi je pravil brat Gangl, da mu je avstrijska policija med vojno pobrala vsa Legova pisma. Obiskal sem policijskega ravnatelja g. Keršovana, ki mi je zelo ljubeznivo šel na roko in je dal iskati zaplenjene papirje br. Gangla. Kakor so ob tej priliki dognali, so papirji prešli od policijske uprave na namestništvo, današnjo bansko upravo; upam, da bo slednja storila vse, kar je mogoče, da jih najde in če so jih nemara prepeljali na Dunaj, si jih bo preko jugoslovenskega poslaništva zagotovila pri avstrijskih oblastih.

Ali ste kljub tem težkočam zadovoljni z rezultati svojega dela pri nas?

Rezultat mojega dela me pač ni popolnoma zadovoljil, zakaj pričakoval sem, da bom v javnih arhivih enako kot v zasebnih rokah našel več Legovih pisem, kakor sem jih v resnici. V celoti je doslej šlo skozi moje roke 55 pisem, 16 razglednic, 1 kupon poštne nakaznice, 1 posetnica in 1 brzojavka, torej skupno 74 arhivalij po Legu, ki so v rokah treh zasebnikov in šest korporacij. Lahko pa smatramo, da je izmed onih 672 pisem, ki jih je prejel Lego, odgovoril vsaj na 500 pisem; če bi torej bila polovica Legovih pisem danes že uničena, bi jih bili vendar morali vsaj 250 še ohraniti...

Kako bi najlepše počastili spomin Jana V. Lege ob bližajoči se 100letnici njegovega rojstva?

Po mojem mnenju bi bila zelo primerna počastitev njegovega spomina, če bi vsi oni, ki imajo Legova pisma, izročili le-ta ob njegovi 100letnici Državni studijski knjižnici v Ljubljani. Tako bi ostala ohranjena tudi prihodnjim generacijam. Družba sv. Cirila in Metoda je že storila tako; kdo pojde za njenim krasnim vzgledom?! —o.

O Stendhalovem romanu »Rdeče in črno«, ki je lani izšel v prevodu prof. dr. Sturma pri Tiskovni zadrugi, je spisal André Le Breton obširno analitično studijo (Le Rouge et le Noir. Etude et analyse par André Le Breton. Mellottée éditeur, Paris).

Imate za dopust že vse pripravljeno?
Ne pozabite fotoaparata! In pa: Brezplačno dobite pri nas naslovne vrečice, da nam po pošti pošljete vaše filme v izdelavo. Vrečice opremite z vašim cenjenim naslovom ter oddajte kot vzorec pošti, mi vam filme razvijemo, naredimo po 1 kopijo in obratno vse skupaj vrnemo po pošti!
DROGERIJA GREGORIČ, d. z o. z.
Ljubljana, Prešernova ulica štev. 5.

Še ena obsodba po zakonu o nelojalni konkurenci.

Popravek.

V vašem cenjenem dnevniku od 2. VII. in od 9. VII. t. l. so objavljene razsodbe proti dvema lastnikoma avtomehaničnih delavnic, ki sta bila obsojena po zakonu o nelojalni konkurenci zaradi prodajanja cenejših tujih vrst olja za avtomobile pod označilom »GARGOYLE MOBILOIL«, odnosno pod takšnimi označili, da so kupci lahko verjeli, da so v resnici dobivali originalni »GARGOYLE MOBILOIL«.

S tem še posebej ugotavljamo, da v teh primerih ne gre za trgovce, temveč za lastnike avtomehaničnih delavnic, ki se drugače še ukvarjajo s prodajanjem olja za avtomobile, kar je sicer razvidno tudi iz navedenih razsodb.

VACUUM OIL COMPANY D. D.

a— **Banovinski arhiv v Mariboru bo v** času od 20. do 30. t. m. zaprt.

a— **Mnogoštevilne nezgode.** V mariborski bolnišnici so morali poiskati potrebno zdravniško pomoč 18 letni dninar Franc Paher iz Dobrovcev, ki si je prebodel desno dlan, 74 letni občinski revež Ivan Zafran, ki ga je povozil neki kolesar iz Jarenine, 40 letni trgovski potnik Janko Babič iz Smetanove ulice, ki si je pri padcu s kolesa zlomil levo roko, 25 letni učitelj Anton Zafrad iz Aleksandrove ulice, ki se mu je pripetila enaka nezgoda in si je poškodoval levo roko v rami, 23 letni posestnik Franc Kejnik iz Čagone pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, ki je padel z voza in si poškodoval levo roko ter usnjar Mladen Jovanović iz Ptuja, ki je izstopil včeraj iz ptujskega avtobusa tako nespretno, da si je občutno poškodoval desno nogo v gležnju.

a— **Nezgoda kolesarja.** V ponedeljek popoldne je padel s kolesa na banovinski cesti v Bresternici 61 letni posestnik Anton Kurnik iz Kamnice tako nesrečno, da se je poškodoval na glavi.

a— **Najden utopljenec.** Pred dnevi je naplavila narasla Drava v Zlatoličiju pri Št. Janžu na Dravskem polju truplo neznanega moškega srednjih let, ki je moral ležati v vodi že najmanj 3 mesece, ker je bilo truplo že popolnoma razpadlo. Na lobanji utopljenca je bila ugotovljena kot dvodinarski novec velika luknja, kar vzbuja sum, da je bil neznanec najprej ubit, nato pa vržen v Dravo. Truplo je bilo pokopano na tamkajšnjem pokopališču.

a— **Od doma je pobegnil** predvčerajšnjim zjutraj, ko je šel v službo h ključavničarju Polaku v Mlinsko ulico, 18 letni ključavničarski vajenec Franc Podobnik, sin delavca v državnih železniških delavnicah v Studencih. Fant je za svoja leta zelo šibke postave. Komur bi bilo o njem kaj znanega, naj to sporoči mestni policiji.

a— **Dve tatvini.** V nedeljo popoldne je neznan tat odnesel med kopanjem Milanu Zagorcu iz Vrtne ulice in njegovi 6-letni hčerki s Schmiedererjevega posestva ob Koroški cesti vso obleko, čevlje, perilo in moško žepno uro. Z Rotovškega trga pa je bil ukraden delavcu Ludviku Emeršiču vrtnarski ročni voziček, last vrtnarije Ambrož na Koroški cesti.

a— **V rokah pravice.** Včeraj je bil poslan po odgonu iz Avstrije mariborski policiji 30 letni Herman S., ki ga išče tukajšnja policija zaradi več tatvin in sleparij, ki jih je zagrešil že pred meseci v Mariboru in okolici. Izročen je bil sodišču.

a— **Roparski napad si je izmislil.** V ponedeljkovi številki »Jutra« smo poročali, da je prišel v nedeljo zjutraj na reševalno postajo v Mariboru inkasant neke mariborske tvrdke, Ivan Stiger, ki je imel več ran na glavi, da so ga obvezali. Dejal je, da sta ga napadla dva delavca in mu vzela večjo vsoto denarja na nekem samotnem kraju na Teznu, ko se je vračal pozno ponoči domov. Sedaj pa so orožniki ugotovili, da o kakem roparskem napadu ni niti govora, ker je obdelal Stigerja z nožem neki fant iz Razvanja zaradi ljubosumnosti. Z zadevo se bo bavilo sodišče.

SPORT

C. F. R. Bucuresti : ASK Primorje

Konec tedna na igrišču Ilirije kot nočna tekma — Prvi nastop romunskih sportnikov v Ljubljani

Z Romuni živimo že v vsem povojnem času v političnem zavezništvu in tudi naši sportni stiki s sosedno zavezniško kraljevino so v splošnem zelo živahni. Spomnimo se le tekmovanj za pokal našega kralja, ki se je pričelo ob priliki poročnih slovesnosti našega kraljevskega para v Bukarešti in potem nadaljevalo tekom več let. Razen tega smo z Romuni udeleženi v borbah za balkanski pokal (kjer smo se letos plasirali na drugo mesto za Romuni!) in končno smo si ostri konkurenti v balkanski olimpiadi, ki se že nekaj let vrši vsako jesen v Atenah. Tam smo jih doslej še vsakokrat potisnili na tretje mesto.

Od vseh teh precej močnih sportnih stikov ni doslej odpadlo na Ljubljano prav nič. In če bi čakali na oficielne naklonjenosti bi pač morali še dolgo čakati, da bi tudi v Ljubljani navezali sportne zveze s prijateljskim narodom. Morala je poseči vmes privatna iniciativa našega ligaša, ki je izkoristil ugodno priliko in povabil letošnjega prvaka A lige v Ljubljano.

CFR Bucuresti, letošnji prvak prve lige, lahko reprezentira nekaj dobrih rezultatov. Kljub ne prevelikemu poznavanju romunskih sportnih prilik, so vendar tudi pri nas znana imena Ripensia, Juventus, Universitas. Letošnji rezultati našega gosta s temi klubi so: Ripensio je dvakrat premagal, in sicer s 4:2 ter z 2:0 (pomisliti moramo, da daje Ripensia vedno gros igračev v romunsko reprezentanco!); z Juventusom je igral 2:0, z Univesitas pa 1 : 0.

Razumljivo je, da bo prvo gostovanje romunskega prvaka, ki absolvira svojo turnejo po Jugoslaviji, vzbudilo v Ljubljani velik interes. V Ljubljano prihaja naravnost iz Bukarešte, tako da bo tekma s Primorjem njegov letošnji prvi nastop v državi. Vodstvo Primorja se je odločilo uvesti pri tej priliki za občinstvo ugodno boniteto s prodajo vstopnic že par dni prej, ob znižanih cenah. V tej prodaji veljajo te cene: stojišče 10 Din, tribunski sedež 15 Din, ložni sedež 20 Din; na blagajnah pred tekmo pa bodo veljale naslednje cene: stojišče 12 Din, tribunski sedež 20 dinarjev, ložni sedež 25 Din

Teniški turnir za »Pogačarjev memorial«. Ilirijani so ustanovili lani ob tragični smrti njih večletnega načelnika Jožeta Pogačarja posebno tekmovanje, ki se mora vršiti vsako leto. Prvo tekmovanje je bilo lani istočasno s turnirjem za prvenstvo dravske banovine. Tekmovalo se je v singlu gospodov in je zmagal g. Aleksander Truden, večletni klubski prvak. Zmagovalec prejme spominsko kolajno, njegovo ime pa se vgravira v posebno spominsko plaketo, ki je pa v trajni posesti Ilirije. Turnir prične v nedeljo ob 8. zjutraj, popoldne se pa nadaljuje ob 16. Na turnirju se bodo videli tudi vsi ilirijanski igralci, ker je udeležba za vse moške igralce obvezna. Vstopnine ni.

Dve nogometni tekmi v Celju. V petek 21. t. m. ob 18.15 bo na celjski Glaziji druga tekma za pokal Medklubskega odbora med SK Celjem in Jugoslavijo, v nedeljo 23. t. m. ob 18. pa bo pri »Skalni kleti« prijateljska tekma med novim vojaškim teamom 39. pp. v Celju in celjskimi Atletiki.

Popravek. Pod naslovom »Teniški turnir v Kamniku« smo v torek priobčili poročilo iz Kamnika. Teniška sekcija Ilirije nam pošilja k poročilu še tole: Ilirija, kot matični klub teniškega sporta si vsestransko prizadeva, dvigniti zanimanje za teniški sport po manjših krajih, kjer so navezani tamošnji igralci sami na sebe in svoje, često pomanjkljivo znanje. Zato posečajo Ilirijani od časa do časa razne kraje in vzbujajo zanimanje za prelepi beli sport. Tako je Ilirija večkrat gost v Kamniku, kjer je tenis zavzel lep razmah. SK Kamnik ima v svoji sredi par uporabnih igralcev, ki bi se ob dobrem tehničnem vodstvu utegnili razviti. Številno so v Kamniku zastopane dame, katerim prednjači po tehnični izvežbanosti in stilu vsekakor gdč. Rozi Čižmekova, ki se sicer v klubskem tekmovanju iz raznih vzrokov ni letos uveljavila, kljub temu pa predstavlja razred zase. Prav dobri sta Hajekova in Debevčeva, katerima sledi Stergarjeva. Gospodje se drže kvalitativno na zadovoljivi stopnji, gg. inž. Gerzinčič, inž. Rebolj; dr. Žvokelj, inž. Dolenc, Rechbach in Stuzzi so igralci, ki prav marljivo igrajo in so za provinco primerno močni. Naraščaja ni — treba si ga je vzgojiti. Več zgledov za naraščaj bi imeli pri damah, če bi se stvar pravilno prijelo. V nedeljo so igrali med seboj tudi Kamničani in Domžalčani, ki so seveda podlegli in to prav občutno Ti so igrali turnir, ker je vsak svojega nasprotnika že imel izza zadnjega srečanja. Za nastop proti Iliriji je pa, žal, organizacija odrekla in se je v mešanih postavah medsebojno igralo ter se prepustilo izbiro nasprotnikov vsakemu posamezniku, tako, da o kakem turnirju v sportnem pogledu ni bilo sledu in nam kakor tudi dopisniku niso znane točke in igre, ki smo jih odigrali ker ne vemo, katere igre naj bi se smatrale za turnirske, ker se je igralo tudi v mešanih, komb. postavah. V organizatornem pogledu se bo treba še marsičemu priučiti in se prilagoditi često nevšečnim odločbam, ki so merodajne pri teniškem sportu. Dokaz, da g. dopisnik ni bil dosti informiran, je tudi pisanje o nedeljskih uspehih o gamesih (gemih). — Merodajne so igre, kakor so pri nogometu goli!

Zbor plavalnih sodnikov, sekcija Ljubljana. Savezni sodniki Kavšek, Savo Sancin, Kuljiš, Potokar, Antosiewicz in Kramaršič se naprošajo, da se udeležijo kratkega sestanka danes ob 21. na vrtu restavracije Zvezda. Porazgovorimo se o sodelovanju v sodniških zborih državnega plavalnega prvenstva.

Ljubljanski table-tenis podsavez. Drevi ob 20. važna seja pripravljalnega odbora pri Keršiču. Važno zaradi pravil in ustanovne skupščine.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 17. naprej strogo obvezen trening ligine skupine. — Kolesarska sekcija vabi vse člane in odbornike na važen sestanek danes ob 21. v prostorih Delavske zbornice.

ŽSK Hermes (uprava igrišča). Danes ob 20.30 seja odbora uprave igrišča pri Beliču.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7 vrsta padavin, 8 padavine v mm Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

18. julija

Ljubljana 7, 768.3, 15.0, 78, E2, 5, —, —; Ljubljana 13, 766.0, 23.8, 45, SSE2, 3, —, —; Maribor 7, 768.1, 12.0, 70, NNW1, 5, —, —; Zagreb 7, 767.9, 16.0, 70, S1, 8, —, —; Beograd 7, 766.0, 16.0, 80, W2, 0, 2.0, dež; Skoplje 7, 763.8, 20.0, 50, W3, 5, —, —; Split 7, 763.1, 23.0, 50, NE6, 1, —, —; Kumbor 7, 760.2, 25.0, 30, ENE4, 0, —, —; Rab 7, 765.6, 20.0, 40, S1, 8, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, 14.0, 26.0, —, Maribor 23.1, 11.0, Zagreb 26.0, 15.0, Beograd 20.0, 12.0; Skoplje 34.0, 13.0; Split 32.0, —.

Kako propadajo naše starine

Sarajevo, 18. julija.

Na stari trdnjavi Pečki grad v cazinskem okraju je bila shranjena že od davnih časov zanimiva priprava, s katero so nekdaj grajske posadke vlekle vodo iz hladnih potokov v dolini. Kolo na vreteno je nosilo žico, ki je vodila 200 m globoko v dolino, kjer se je v posebnem bazenu voda sama vlivala v posode, katere je potem vreteno privleklo v trdnjavo. Nedavno pa je Higienski zavod v trdnjavo napeljal vodo in so prebivalci mislili, da je starinsko vreteno (»čekrk«, kakor mu pravijo) odveč. V tem mišljenju so zanimivo starinsko napravo popolnoma razdejali in tako uničili redek spomin iz romantične preteklosti. V vasi pod trdnjavo pa je imela neka rodbina od pradedov očuvano cev od prvih pušk, ki so jih uporabljali v srednjem veku. Pozni potomec te rodbine pa si je iz te starinske puškine cevi napravil takozvano »čuskijo« — drog za lomljenje kamenja. Ljudstvo trdi, da je bila ta cev od puške znamenitega Hasan-age Pečkega, ki je bil vodja krajiških upornikov proti carigrajski vladi in njenemu vezirju v Bosni.

Redka starina iz hallstadtske dobe je tudi uničena zaradi nevednosti kmetov. Kmet Nikola Knežević iz Garmuše je našel konico nekega kopja. Ker je bila konica polna rje, jo je tako dolgo brusil in pilil, da je dobila bakreno barvo, meneč, da bo stvar potem več vredna.

Bihač z okolico vred je poln starin. Navedeni primeri pa kažejo, kako velike arheološke in zgodovinske vrednosti propadajo zaradi nepoučenosti ljudstva. V Bihaču se je ustanovil nedavno odbor društva za obvarovanje starinskih spomenikov. Tej akciji je obljubila svojo pomoč tudi bihačka občina.

SHELL TOX SIGURNA SMRT VSEM INSEKTOM

Gospodarstvo

Oblastvena revizija zadrug, ki dajejo brezobrestna posojila

Z naredbo bana je do nadaljnjega ustavljeno sprejemanje in nabiranje članov

Že pred tedni je »Jutro« opozorilo javnost na način poslovanja gotovih zadrug, ki ponujajo svojim članom brezobrestna posojila, pri čemer si pristopajoči člani večinoma niso na jasnem, kako je prav za prav s temi posojili in kako dolgo je treba predvidoma čakati na tako posojilo. Opozorili smo na okolnost, da so taka posojila le navidezno brezobrestna in da imajo pri tem koristi le oni člani, ki čim prej pridejo do posojila, dočim morajo drugi dolgo vplačevati hranilne prispevke, za katere ne dobijo nobenih obresti, nasprotno morajo še pri vplačilu vloge plačati znatne upravne stroške. Tudi v nekaterih drugih državah so se pred leti pojavile slične zadruge in so bila oblastva kmalu primorana poseči vmes. Zlasti v Nemčiji so se take zadruge zelo razpasle, dokler ni vlada uvedla revizije, ki traja že drugo leto. V zvezi s to revizijo je bilo že velikemu številu zadrug prepovedano nadaljnje poslovanje in so morale iti vse te zadruge v likvidacijo in mnoge tudi v konkurz. Le manjšemu številu takozvanih gradbenih hranilnic, ki so bile zgrajene na solidni podlagi, je bilo dovoljeno nadaljnje poslovanje pod strogo kontrolo.

Pri nas je bilo zlasti zadnje mesece ustanovljeno večje število sličnih zadrug, ki so razpredle svojo organizacijo tudi po drugih banovinah ter so preko mreže zastopnikov in agentov povsod zbirale člane. V kratkem času so nabrale na tisoče članov, ki je vsak moral plačati visoko pristopnino in povrh še vpisnino, seveda brez pravice na povratek. Denar se je pričel kar na debelo stakati v te zadruge, ker večina članov ni bila prav poučena o pogojih za dosego posojila in je marsikdo pričakoval, da bo dobil posojilo že v nekaj mesecih.

Na poslovanje teh zadrug je, gotovo tudi po zaslugi »Jutra«, postala pozorna banska uprava, ki je včeraj izdala prepoved nadaljnjega sprejemanja in nabiranja članov, dokler se oblastveno ponovno ne pregledajo pravila. Naredba bana se glasi:

NAREDBA

bana dravske banovine glede poslovanja gradbenih in kreditnih zadrug, ki nudijo svojim članom posojila, a poslujejo brez kapitalnega kritja.

Na podstavi čl. 65., 66. in 67. zakona o notranji upravi izdajem sledečo prepoved:

Člen 1. Z današnjim dnem in do preklica se prepoveduje nadaljnje sprejemanje in nabiranje članov onim gradbenim in kreditnim zadrugam, ki nudijo svojim članom posojila, eventualno celo brezobrestna posojila, a poslujejo brez kapitalnega kritja, pri čemer je uspešnost tega poslovanja ter izplačevanje posojil odvisno od porasta in plačilazmožnosti članstva.

Nadaljnje sprejemanje in nabiranje članov se ustavi, dokler se oblastveno ponovno ne pregledajo pravila in uredi poslovanje, ker je sedanji način poslovanja škodljiv narodnemu gospodarstvu.

Člen 2. Kdor bi prekršil to naredbo, se kaznuje na postavi člena 69. zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 1000 Din, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku pa z zaporom od 1 do 20 dni.

Člen 3. Ta naredba stopi v smislu čl. 71. cit. zakona v veljavo z današnjim dnem.

Kraljevska banska uprava dravske banovine. V Ljubljani, dne 18. julija 1933. Namestnik bana, pomočnik: dr. Pirkmajer s. r.

Češkoslovaško-jugoslov. trgovinski stiki

Pod naslovom »Za večje izkoriščanje izvoznih možnosti v Jugoslaviji« objavljajo nedeljski Národni Listy« zanimiv izvleček iz letnega poročila Češkoslovaško-jugoslovenske gospodarske zbornice v Pragi, poudarjajoč v uvodu, da zavzema Nemčija prvo mesto v jugoslovenskem uvozu in da bi si morala to prvo mesto zavojevati Češkoslovaška.

Letno poročilo navaja, da je 87% jugoslovenske zunanje trgovine osredotočeno na Evropo. Najvažnejšo vlogo v izvozu in uvozu Jugoslavije pa zavzemajo Italija, Avstrija, Češkoslovaška in Nemčija. Od vsega jugoslovenskega izvoza je lani odpadlo na te štiri države skoro 70% (leta 1931. 67%).

Pri uvozu v Jugoslavijo igrata največjo vlogo Nemčija in Češkoslovaška, ki sta lani oskrbeli 33.4% jugoslovenskega uvoza (l. 1931. 37.5%). Nemčija je od leta 1931. na prvem mestu v jugoslovenskem uvozu, obenem je edina država, ki trajno brez pomembnih sprememb vzdržuje izvoz v Jugoslavijo.

Uvoz iz Češkoslovaške, ki je na drugem mestu, takoj za Nemčijo, je lani nazadoval po količini za 32%, po vrednosti pa za 48.8%. Vsi merodajni krogi v Češkoslovaški so posvetili posebno pozornost razvoju gospodarskih stikov z Jugoslavijo in je s skupnimi napori uspelo zadržati večji padec medsebojne izmenjave blaga, četudi za ceno žrtev.

Po češkoslovaški statistiki se je uvoz jugoslovenskega blaga v primeri z letom 1931. povečal po vrednosti za 1.1%), dočim je lani ves uvoz Češkoslovaške padel za 31%. Češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo pa se je lani skrčil po vrednosti za 51.4%, dočim znaša padec vsega češkoslovaškega izvoza v preteklem letu le 43.8%. Če vzamemo ves promet (uvoz in izvoz) z Jugoslavijo, se je ta v manjši meri skrčil, nego ves češkoslovaški trgovinski promet z inozemstvom.

Ker se je češkoslovaški uvoz iz Jugoslavije lani po vrednosti celo za malenkost povečal (za 5 milij. Kč), dočim se je izvoz v Jugoslavijo hudo skrčil, se je saldo trgovinske bilance znatno spremenil. Češkoslovaška trgovinska bilanca z Jugoslavijo je bila lani aktivna le še za 15 milij. Kč, dočim je znašala aktivnost v l. 1931 še 446 milijonov. Pa tudi ta lanska mala aktivnost je za Češkoslovaško navidezna. Za pravilno presojo pomena aktivnosti bilance z Jugoslavijo v okviru celotne češkoslovaške trgovinske bilance, je treba upoštevati, da je najvažnejši češkoslovaški izvozni predmet v Jugoslavijo tekstilno blago, izdelano v Češkoslovaški iz sirovin, ki jih mora Češkoslovaška uvažati in plačati inozemstvu, in je treba torej ustrezajoči znesek za to sirovino odšteti. Nasprotno pa je jugoslovensko blago, ki ga uvaža Češkoslovaška, izključno domač izdelek, zato ima izvoz kmetijskih pridelkov v Češkoslovaško za Jugoslavijo tem večji pomen, ker ni obremenjen z nikakimi plačili v inozemstvo. Nadalje je treba upoštevati, da ji aktivnosti češkoslovaške trgovinske bilance z Jugoslavijo ni bilo mogoče realizirati, ker se ta aktivnost kaže le v kliringškem saldu, torej v češkoslovaški terjatvi nasproti Jugoslaviji.

Vzajemni trgovinski odnošaji z Jugoslavijo so se lani razvijali vsekakor v korist Jugoslavije. Medsebojna bilanca se je uravnotežila, kar je tudi posledica kliringškega dogovora. Tudi trgovinska bilanca za prvih 5 mesecev t. l. izkazuje za Češkoslovaško le aktivnost od 19 milijonov Kč.

Gospodarski stiki med obema državama zahtevajo stalno in budno pozornost, zlasti ker so dani pogoji za najožje sodelovanje. Češkoslovaška je važen kupec pšenice, koruze, zelenjave, sadja, živinorejskih proizvodov, sirovih kož, jajc, tobaka, strojil, zdravilnih zelišč, morskih rib, rastlinskih in živalskih masti, raznih rud in rastlinskih sirovin. Vse te predmete bi mogla Jugoslavija izvažati v večjem obsegu, kakor doslej.

Že zaradi tega je evidentno, da je mogoč večji izvoz jugoslovenskega blaga v Češkoslovaško. Jugoslovenski izvoz se stalno spopolnjuje in zlasti v zadnjih letih je uspelo razne izvozne predmete tipizirati. Važno vprašanje za izmenjavo blaga pa je ureditev železniških in rečnih tarif. Gre tako za znižanje tarif kakor tudi za osamosvojitev od inozemskih prometnih podjetij.

Skrčenje češkoslovaškega izvoza v Jugoslavijo pa je pripisati predvsem okolnosti, da češkoslovaške izvozne tvrdke ne vidijo v kliringu dovoljne garancije, da se izvoz v Jugoslavijo obdrži na prejšnji višini. Ta okolnost je bila precejšna ovira za razširjenje izvoznih možnosti, medtem ko so druge države obdržale ali celo povečale izvoz v Jugoslavijo, zlasti države, ki so imele z Jugoslavijo vsestransko pasivno trgovinsko bilanco.

Gospodarske vesti

= **Pogajanja z Avstrijo.** Kakor poroča »Neues Wiener Tagblatt« je glede na potek jugoslovensko-avstrijskih trgovinskih pogajanj pričakovati, da bo prišlo v tekočem tednu ali pa prihodnji teden do dodatnega dogovora k trgovinski pogodbi. Pričakovati je, da bo prišlo do sporazuma glede sodelovanja Avstrije pri jugoslovenskih državnih dobavah.

= **Tesavriranje zlata.** Berlinski institut za proučevanje konjunkture je sestavil statistiko o gibanju zlata v tekočem letu, iz katere je razvidno, da je samo letos prišlo v zapadni Evropi v privatne roke za približno 2 milijardi mark zlata. Denarni kapital, ki se je prej pretakal iz ene države v drugo, je danes naložen večinoma v zlatu. Zlato, ki leži sedaj na račun privatnikov v angleških, francoskih in švicarskih privatnih bankah, pa seveda ne more tvoriti podlage za kredit. Po približnih cenitvah je bilo samo v zadnjih treh mesecih tesavriranega v Franciji za 400 milijonov mark zlata, v Švici in Nizozemski za 350 — 400 milijonov, Angliji pa za 500 — 600 milijonov.

= **Licitacija za izmerjenje zemljišč.** Savez agrarnih zajednic, revizorska pisarna v Dolnji Lendavi razpisuje v imenu vseh agrarnih zajednic tega saveza, naslednjo ofertno licitacijo: V smislu zakona o likvidaciji agrarnih odnošajev na velikih posestvih (§ 71.) so dolžni agrarni interesenti, da dajo izmeriti zemljišča. Zaradi tega se pozivajo gg. geometri, da izvolijo predložiti svoje specificirane ponudbe na pisarno Saveza agrarnih zajednic v Dolnji Lendavi. Ponudbe naj se nanašajo samo na delo geometra (brez delavcev in mejnih kamnov) in na ceno za kat. oralo

= *Hmeljarjem!* Hmeljarsko društvo za Slovenijo obvešča vse hmeljarje, da je odobrila Privilegirana agrarna banka v Beogradu Savinjski posojilnici v Žalcu kredit od 500.000 Din za obiranje in sušenje letošnjega hmeljskega pridelka. Vse one hmeljarje, ki se hočejo poslužiti tega kredita pozivamo, da se zglasijo v svrho podpisa potrebnih listin osebno v pisarni Savinjske posojilnice v Žalcu do 1. avgusta t. l., ker se na poznejše reflektante ne bo moglo več ozirati.

Borza

18. julija.

Na ljubljanski borzi je deviza Newyork danes le nebistveno popustila. Ostale devize ne kažejo bistvenih sprememb, le Trst notira nižje. Avstrijski šilingi so se v privatnem kliringu trgovali po 8.85 (v Zagrebu po 8.7750, v Beogradu po 8.7250).

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda nadalje čvrsta in je bila danes zaključena po 206 (v Beogradu po 208.50 in 207), ob sklepu borznega sestanka pa se je nudil denar po 210, dočim ni bilo blaga izpod 215. Promet je bil še v 7% Blairovem posojilu po 32.50 in 33 ter v 6% begluških obveznicah po 34 in 35.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2313.18 — 2324.54, Berlin 1364.58—1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35—1113.85, London 190.86 do 192.46, Newyork ček 3952.71—3980.77, Pariz 224.54—225.66, Praga 169.73—170.59, Trst 301.57—303.97 (premije 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

Zagreb. Amsterdam 2313.18 — 2324.54, Berlin 1364.58 — 1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, London 190.86—192.46, Milan 301.57 do 303.97, Newyork kabel 3974.71—4002.97, ček 3952.71 — 3980.97, Pariz 224.54—225.66, Praga 169.73 — 170.58, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.27, London 17.23, Newyork 358.75, Bruselj 72.175, Milan 27.275, Madrid 43.15, Amsterdam 208.90, Berlin 123.30, Dunaj 58, Stockholm 88.90, Oslo 86.55, Kobenhavn 77, Praga 15.315, Varšava 57.65, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.43, London 30.22, Milan 47.71, Newyork 625.36, Pariz 35.55, Praga 25.32, Curih 175.02, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 210 — 215, 7% investicijsko 44 — 46, 7% Blair 32 — 33.50, 8% Blair 34 — 36, 7% Drž. hipotekarna banka 46 — 49, 4% agrarne 25 — 27, 6% begluške 34 — 35.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 210 — 215, za julij 205 — 207, za december 205 — 208, 7% investicijsko 44 den., 4% agrarne 25 — 26, 7% Blair 32.75 — 33.25, 8% Blair 34.25 — 34.75, 7% Drž. hipotekarna banka 46.50 — 48, 6% begluške 33.75 do 34.50; bančne vrednote: Narodna banka 3700 — 3850, Priv. agrarna banka 216 do 219; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 145 den., Trbovlje 140 bl., Isis 15 — 25.

Beograd. Vojna škoda 208.50, 207 zaklj., 7% investicijsko 45.50 — 46.50, 6% begluške 34.75, 34 zaklj., 8% Blair 34.50 zaklj., 7% Blair 32.25 — 33, 7% Drž. hipotekarna banka 48, 47 zaklj., Narodna banka 3800 bl., Priv. agrarna banka 218, 217 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 15.55, Trboveljska 15.10, Alpine - Montan. 12.50

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 18. julija. **Začetni tečaji: Pšenica:** za december 119.50, za marc 123; **koruza:** za december 77.50, za marc 81, za september 101.125, za december 107.25.

+ **Winnipeg,** 18. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 97.50, za oktober 98.50, za december 104.

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo) plačilo 30 dni: **Pšenica** (po mlevski tarifi): baška, 76 kg po 285 do 290; baška, 77 kg po 295 — 300. — **Koruza** (po mlevski tarifi): baška promptna po 127.50 — 132; za julij po 135 — 137.50. **Moka:** baška »0« po 430 — 435; banatska po 440 — 445.

+ *Novosadska blagovna borza* (18. t. m.). Tendenca mirna. Promet 25 vagonov. *Pšenica:* baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebanatska, gornjebaška, baška, potiska, baška, ladja Tisa, ladja Begej gornjebanatska, sremska 210—215. *Koruza:* baška, sremska 72—74; baška, okol. Sombor 73—75; slavonska, baška, bela, baška za avgust 76—78; banatska 70—72; sremska za avgust, pariteta Indjija 76—78; baška, ladja Sava ali Dunav 76—78; baška, ladja Tisa ali Begej 77—79. *Ječmen:* baški, sremski, novi 64—65; uzančni 68—72. *Ovs:* baški in sremski, novi 70—75. *Moka:* baška in banatska »Og« in »Ogg« 340 do 355; »2« 320—335; »5« 300—315; »6« 270—280; »7« 170—175; »8« 65—67.50. *Otrobi:* baški, banatski, sremski 50—52.50.

+ *Somborska blagovna borza* (18. t. m.). Tendenca mirna. Promet 50 vagonov. *Pšenica:* baška, gornjebaška, sremska, slavonska, baška, potiska 215—220. *Koruza:* baška 72—74; za avgust 74—76; baška, bela 74—76; baška Dunav in Tisa, šlep 77—79. *Ječmen:* baški, sremski, novi 63—64. *Moka:* baška, banatska »Og« in »Ogg« 350 do 365; »2« 330—345; »5« 310—320; »6« 280 do 295; »7« 170—190; »8« 65—70. *Otrobi:* baški 50—55.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (18. t. m.) Tendenca čvrsta, promet slabejši. **Pšenica:** za oktober 12 — 12.06, za marc 13.27 — 13.28; **rž:** za oktober 8.20 — 8.22, za marc 9.18—9.20; **koruza:** za avgust 8.68 do 8.70, za maj 9.18 — 9.20.

Novi grobovi

Umrla je v Ljubljani po dolgi težki bolezni gospa Marjeta Povšetova, učiteljeva vdova. Bila je blaga žena, ki je svoje otroke vzgojila v narodnem duhu. Sin Radko je član kr. narodnega gledališča v Ljubljani, hčerka Malči je učiteljica na Jesenicah, Mila poštna uradnica v Ljubljani, Geni in Slava sta poročeni. Pogreb bo danes ob pol 18. z Rimske ceste 23. — Družino gospe Olge Senekovičeve, vdove po dvornem svetniku, je zadela bridka izguba: po kratkem trpljenju je v cvetu mladosti umrla hčerka, gdč. Andreja, abiturientka državne učiteljske šole. Pogreb nesrečne mladenke bo danes ob 17. izpred mrtvaške veže državne bolnice k Sv. Križu. — Enaka izguba je zadela uglednо Piklovo družino v Št. Pavlu pri Preboldu. Umrl je sin Robert, star šele 22 let. V prerani grob bodo simpatičnega mladeniča položili jutri ob 17. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Iz življenja in sveta

„Žejen sem!“

Pijača sama še ne pomaga

Ko nastopi vroče poletje, se izvrši v človeškem organizmu temeljita sprememba. Telo zahteva velike množine tekočin. To napoti marsikoga da pije kakor brez uma. Ljudje, ki jih drugače imamo za čisto zmerne, ponavljajo venomer: »Žeja me brez meje«. In ti žejniki delajo navadno čisto nasprotno od tega, kar bi smeli. Zaporedoma natakajo čaše in gasijo žejo s tekočino meneč, da bodo s tem ugasili veliko žejo. Le redki pomisli, da pitje samo ob sebi lahko bolj škoduje nego koristi organizmu. Navadno se človek, če se močno napije, kmalu potem še bolj užeja. Odkod pa prihaja žeja?

Človeško telo predstavlja svojevrsten mehanizem katerega vzdržuje v obratu zgorevanje snovi. Kadar kri posrka nakopičene zaloge hrane, se pojavi občutek lakote in žeje. Takrat se nam tudi osušijo usta in to je tisto, kar nas opozarja na pitje. S tekočinami si žejo ugasimo, seveda ne vselej enako in za dolgo časa. Niso namreč vse pijače takšne, da lahko ugasijo žejo. Mnoge med njimi jo nasprotno pomnožujejo in tako nastane pitje brez konca in kraja, ki lahko postane zdravju skrajno škodljivo.

Naše telo sestoji približno 60 odstotkov iz vode. Nepretrgoma odtegujejo razni organi krvi in tkivu za življenje potrebno tekočino, ki se mora zategadelj obnoviti. Dnevna potreba vode znaša pri človeku okroglo dva in pol litra. Polovico te potrebe krijemo že s hrano, ki sestoji približno do polovice tudi iz vode. Ostal bi torej približno še liter tekočine, katero moramo zavžiti več ali manj v čisti obliki.

Zdaj nastane vprašanje, katere tekočine lahko smatramo za takšne, da nam ugase žejo? Izvedenci priporočajo v prvi vrsti hladen čaj. Tudi oslajena in ohlajena mlečna kava učinkuje povoljno. Med citronadami so najboljše tiste, ki jih pripravimo iz svežih citron, če pa jim prilijemo še malo naravnega malinovca, zelo izboljšamo njih okus in tudi učinek.

Z največjo previdnostjo bi pa morali uživati vse ledne pijače. Te namreč učinkujejo samo v prvem trenutku hladilno, potem izzovejo baš nasproten učinek. Mladina v tem pogledu največ greši. Menda ni treba dokazovati, da se telo pri hitrem ohlajenju lahko poškoduje. Tako nastanejo večinoma črevesni in želodčni katarji, razne ohromitve in slične okvare. Nadvse škodljive pa so pri občutku velike žeje alkoholne pijače, tembolj nevarne, ker se takšno pitje lahko raztegne v neizmernost.

Zmernosti v jedi in pijači bi se človek lahko učil od brezumne živali. Žival nikoli ne je in ne pije preko potrebe. V tem pogledu je naravnost zgledna, dočim ravna človek čisto obratno. V hudi vročini ne bi smeli vživati nobene dražljive hrane, ki zahteva še več tekočine. Toda ponavadi delamo baš nasprotno. Tako še bolj povečujemo nezmernost v pijači z jedjo, kar se prej ali slej maščuje nad nami. V tej letni dobi je priporočati namestu obilnih pijač vživanje sadja, salate in zelenjave. S tem se naš organizem najbolj osveži in obdrži pri zdravju, kakor si ga vsakdo želi za dolgo življenje.

V ledu in snegu nad Oceanom

Enooki ameriški letalec Post, ki je preletel Atlantik v rekordnem času 26 ur in s tem prekosil svoječasni rekord Charlesa Lindbergha, ki je rabil za svojo vožnjo približno 33 ur, je pripovedoval ob svojem kratkem pristanku na tempelhofskem letališču pri Berlinu naslednje o svojem poletu:

»Vreme mi ni bilo nič kaj naklonjeno. Takoj za Novim Fundlandom sem zašel v deževni pas. Moral sem se dvigniti v višino 3500 čevljev, kjer sem šele imel jasen razgled. Skoro ves čas poleta sem imel veter proti sebi. Najburnejši doživljaj pa me je čakal, ko sem zabredel v plast oblakov, ki me je prisilila, da sem vzletel 3000 metrov visoko. Zašel sem v snežni metež, ki mi je bičal obraz z ledenimi iglami, da se mi je vnelo oko. Moj robot pa je ves čas vožnje izvrstno deloval in njemu gre velika hvala, da nisem omagal«.

Post je popil na tempelhofskem letališču samo par čaš hladne pijače, nato je dal napolniti rezervoarje z gorivom in po dveh urah odmora je nadaljeval polet proti Novemu Sibirsku.

Najlepši hrbet na Francoskem

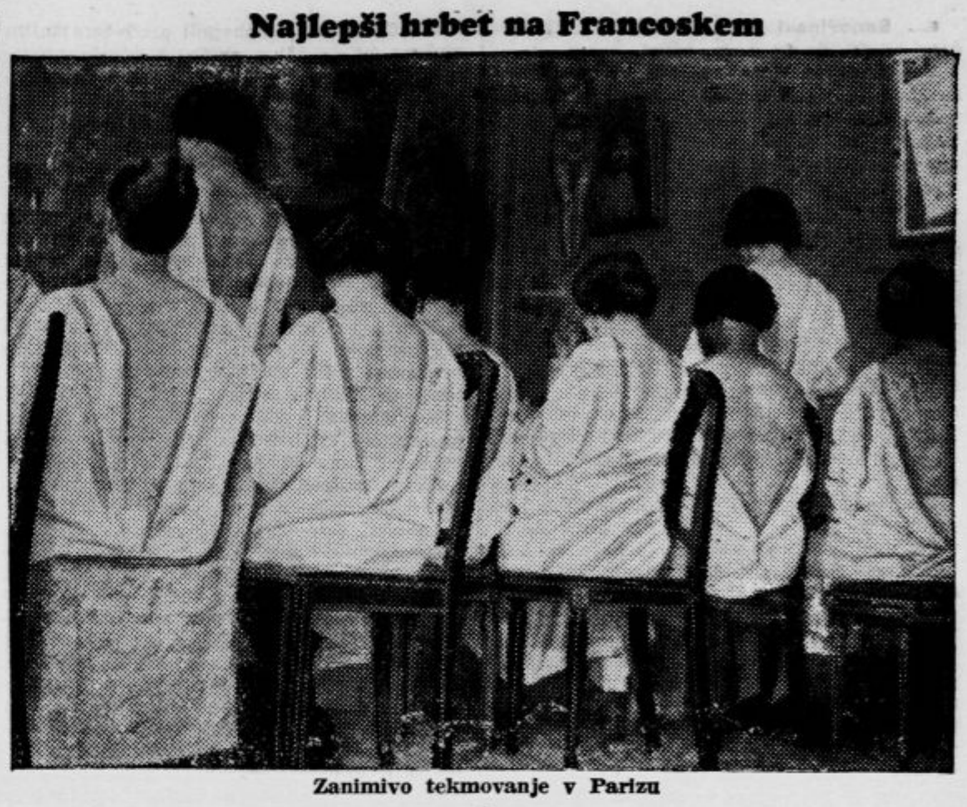

Zanimivo tekmovanje v Parizu

Na Piccardovih potih

Cosyns pripravlja tretji polet v stratosfero

Oba prejšnja poleta prof. Piccarda v stratosfero sta bila v znanstvenem pogledu precej plodonosna, vendar nista dala zaželjenega rezultata. To pred vsem zaradi tega, ker balona ne prvič ne drugič ni bilo mogoče ustaviti v določeni višini, kjer bi lahko z večjim mirom raziskovali kozmične žarke. Zato se bo novi polet, ki se ga bo udeležil, kakor smo že večkrat poročali, Piccardov sodelavec, fizik Cosyns, in znameniti francoski aeronavt Demugter, izvršil pod čisto novimi pogoji.

Tu je omeniti pred vsem to, da poletita v višino prav za prav dva balona, ki bosta zvezana drug z drugim. Glavni balon »F. N. R. S.«, ki vsebuje 14.000 kub. metrov, bo rabil Cosynsu za polet v najvišjo višino (Cosyns hoče ob tej priliki prekositi Piccardov višinski rekord, ki znaša, kakor znano, 16.500 m) in za opazovalno delo. Opremljen bo v to svrho s tradicionalno oblo, jekleno in zrakotesno zaprto gondolo. Drugi manjši balon, »Belgica«, v katerem bo sedel Demuyter, bo rabil prvemu samo kot nekakšna zavora, da se bo mogoče ustaviti v poljubni višini do 9000 metrov.

Ko doseženta oba balona to višino, se »Belgica« odklopi od glavnega balona, ki splava nato višje ,po možnosti nad 16.500 metrov, pomožni balon pa se vrne z Demuyterom na zemljo. Vsa procedura je bistroumno zamišljena in »Belgica« je opremljena s sistemom avtomobilskih ventilov, ki naj spravijo to zamisel v dejanje. Če bodo ventili funkcionirali kakor pričakujejo od njih, tedaj se bo polet posrečil po načrtu.

V glavnem sestoji omenjeni sistem iz cilindričnega telesa, ki ga bodo vdelali vertikalno v notranjost velikega balona. Ta balon se bo polnil deloma šele med poletom, tako da bo plin polagoma prehajal v cilinder. Višina cilindra se bo dala regulirati s posebno pripravo, tako da pride vanj le toliko plina, kolikor ga bo treba, da obstane balon v določeni višini.

Demuyterov balon bo končan v kratkem, nakar se bo vršil poskusni polet. Če pojde ta po sreči, se izvrši pravi polet kmalu nato, drugače bodo poiskali kakšno drugo možnost za stabilizacijo v zraku. Cosyns računa, da se bo polet izvršil še ta mesec ali pa najkasneje v teku prihodnjega meseca, ker pozneje vremenske prilike niso več zanesljive. Tudi sedaj je polet odvisen od vremenskih prilik in je zato nemogoče navesti točno dan in uro, kdaj se bo izvršil. Pač pa je točno znan kraj, od koder se Cosyns in Demuyter dvigneta v stratosferne višave. To je dolina Vesdre v Ardenih, ki je dovolj oddaljena od morja, kjer bi bil pristanek negotov. Gondola ki je na vse strani zaprta, bi sicer lahko plavala po morju, a vprašanje je, kako bi jo našli in njenega potnika rešili. Cosyns si želi najbolj pristanka na kakšnem jezeru, že zato, ker bi voda omilila neprijetni sunek ob pristanku. A ta želja je še v rokah usode, dasi se bo dal novi stratosferni balon do neke mere krmariti med dviganjem in med padanjem.

Doktorica biserov

Miss Konstanca Austen, izvedenka za bisere v Hatton Gardenu, svetovni borzi za bisere

Opustošen raj

V bližini znanega italijanskega letovišča Strese stoji sloviti otok Isola Bella, ki je svetovno znan po svojih prekrasnih vrtovih, zasajenih s tropskimi in drugimi redkimi rastlinami.

Ta raj je postal prošle dni žrtev orkana, ki je trajal samo minuto časa. V parku kneza Boromeje, kjer je prenočil Napoleon po bitki pri Marengu, je napravil orkan nepopisno škodo. Dvajset že blizu stoletnih dreves je veter izruval iz zemlje. Med žrtvami orkana je deset redkih cipres, neka ameriška tropska pinija in več dreves, ki rasejo v Braziliji. Lovorov gaj je dobesedno izbrisan z zemlje. Škoda je tem občutnejša, ker se sploh ne da popraviti.

Japonska dobi prestolonaslednika

Japonska cesarica Nagako, ki je dozdaj podarila življenje le deklicam, pričakuje spet veselega dogodka. To pot upajo na Japonskem, da bodo dobili moškega prestolonaslednika

Strel v temi

Te dni je podlegla srčni kapi žena madžarskega ministrskega predsednika Gömböea. Bolezen, ki ji je končala življenje, je dobila — kakor se neverjetno sliši — v operetnem gledališču. V Budimpešti imajo namreč revijski oder »Grand Guignol,« v katerem se začne vsaka predstava v temi s tem, da odda nekdo iz občinstva slep strel proti odru.

Takšni predstavi je pred štirimi leti prisostvovala tudi gospa Gömböseva, ki se je strela tako prestrašila, da se je onesvestila. Ko so se užgale luči, je ležala v omedlevici. Strah, ki jo je spreletel ob strelu, je bil takšne narave, da ji je vzel govor. Šele z dolgotrajnimi zdravniškimi prizadevanji se ji je zdravje nekoliko popravilo. Zaradi srčne napake, ki jo je zapustil prestani strah pri nji, pa jo je sedaj zadela kap.

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Koščck zrcala rešil 25 življenj

Burni doživljaj izletniške družbe na morju

Večja angleška družba, 16 gospodov in ena dama, se je odpeljala pretekli teden iz Londona za zabavo na južno obalo. V nedeljo zvečer si je najela večjo motorko, da bi se z njo popeljala čez Rokavski preliv na Holandsko. Ko je dama, mistress Berkeleyeva stopila na motorko, ji je padla torbica z rok, se odprla in pri tem ji je šlo zrcalce na kose. »To pomeni nesrečo!« je vzkliknila Berkeleyeva prepadlo. že je hotela zagnati črepinje v vodo, a zmagala je ženska nečimernost in dama je kose skrbno spravila spet v torbico. Kmalu potem je bil ta dogodek pozabljen.

Vožnja je šla nekaj časa v najlepšem redu naprej, potem je zavel nenadoma hud veter. Valovi so se začeli igrati z motornim čolnom in kmalu je nastal defekt v motorju. Kar na lepem se je čoln ustavil, valovi so ga premetavali sem in tja, vsi napori, da bi motor spravili ponovno v tek, so se izjalovili, stemnilo se je popolnoma, daleč na levi je bila obala, a dovolj blizu, da bi utegnil vihar ladjico končno treščiti v skalovje, nikjer nikoder nobene ladje, ki bi prinesla pomoč, skratka, položaj je bilo zelo obupen in zdelo se je, da se je stara vraža o razbitem zrcalu spet uresničila. Bila je strašna noč, ki je izmučila vse do smrti, toda jutro ni kazalo nič bolje. Sonce je bilo že davno vstalo, mistress Berkeleyeva je slonela vsa izčrpana ob jamboru in zastokala: »Zrcalo! Vedela sem takoj, da bo razbito zrcalo prineslo nesrečo!«

Tedaj je skočil eden izmed njenih spremljevalcev k njeni torbici, segel vanjo, izvlekel dva večja kosa razbitega zrcala in planil z njima proti najvišjemu mestu na krovu. Po prvem presenečenju je skočilo vse za njim ,misleč, da si hoče nesrečnež prerezati žile ali storiti kakšno drugo zlo — toda ko so dospeli bližje, so videli, da drži v vsaki roki kos zrcala in pošilja bleščeče signale z vnemo proti daljni kopnini. Razumeli so, da hoči priklicati pomoč. Vsakih deset minut, po mednarodno določenih predpisih, so se zabliskali zrcalni signali proti kopnini, prešli sta dve uri napetega čakanja in upanja. Končno so zagledali motorko, ki se je z veliko brzino bližala od tam. Bila je res motorka pomorske rešilne postaje, kjer so bili opazili signale in razumeli klice na pomoč.

Deset minut pozneje je rešilni čoln vlekel izletno motorko in vso njeno družbo za seboj. Rešilo jo je razbito zrcalo, ki prinaša baje samo nesrečo...

Smrtna katastrofa po uspelem poletu

Med brzojavnimi vestmi smo že zabeležili nesrečen konec litavskih letalcev Štefana Dariusa in Stanleya Girenasa, ki sta letela iz New Yorka v nepretrganem poletu proti Kaunasu (Kovnu) in treščila v Nemčiji ponoči na zemljo potem, ko sta že premagala najhujše nevarnosti.

Katastrofa se je primerila v Neumarku, kjer so našli ostanke letala blizu Soldina. Trupli letalcev so potegnili izpod razvalin strašno razmesarjeni. Kako je nastala nesreča, ne ve poročati živa duša. Domnevajo le, da se je primerila katastrofa ob 2. uri zjutraj. Takrat je namreč slišal neki kmet v bližini prizorišča nesreče močno treskanje. Ko so šli vaščani zjutraj proti gozdu, so odkrili na zemlji ponesrečeno letalo s pilotoma.

Stroj je bil popolnoma razpočen, tudi letalcev niso mogli takoj prepoznati. Šele pozneje, ko so prispela točnejša poročila, so agnoscirali v letalu in pilotih litavska letalca, ki sta srečno premagala Atlantski ocean in postala žrtev svojega podviga nad nemškim ozemljem. Strokovnjaki sodijo, da sta letalca zaradi megle in slabe razsvetljave izgubila orientacijo in letela prenizko ob tleh. Letalo se je pri tem zaplelo v drevesne veje, padlo na tla in se razbilo.

Sneg v juliju

Iz Lvova poročajo, da je te dni v tamošnji okolici naletaval sneg. Metež je trajal več ur in je pokril zemljo s precej visoko belo odejo.

Svet bojkotira Hitlerja

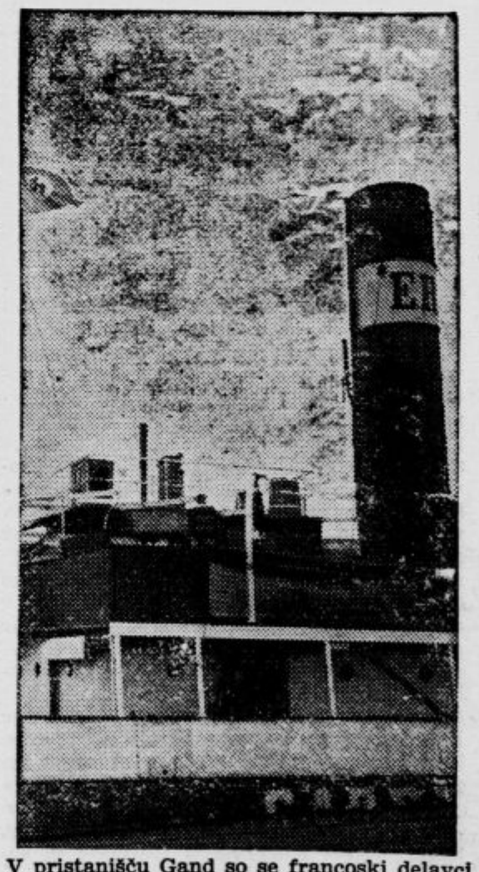

V pristanišču Gand so se francoski delavci uprli gašenju ognja na nemški ladji »Carsten Russe«, ker je imela izobešeno zastavo s kljukastim križem. Policija je morala vzeti kapitana v zaščito pred pobesnelo množico

MNOGI NE VEDO...

da more najnovejše letalo znanega izumitelja De la Cierve obstati v zraku in leteti tudi po strani;

da pokrijejo cedrovino do končne obdelave z zaščitno plastjo iz parafina, da ne izgubi svojevrstnega eteričnega vonja;

da oba najbolj vroča kraja na svetu, Dolina smrti v Kaliforniji in Azizija v Afriki, ne ležita v tropskem pasu;

da pridelujejo kemiki lahko umetni les, ki je trši oz. mehkejši od naravnega;

da je trajalo prvo potovanje s parnikom preko Atlantika celih 25 dni.

Papen

ANEKDOTA

Bogati dr. Vernon je prejel nekega dne pismo: »Spoštovani gospod, stavil sem 50 frankov, da mi boste posodili 1000 fr. Če bi imeli v resnici toliko srca, da bi mi pustili izgubiti to stavo, mi pošljite vsaj 50 frankov, da jo lahko nemudoma poravnam.

VSAK DAN ENA

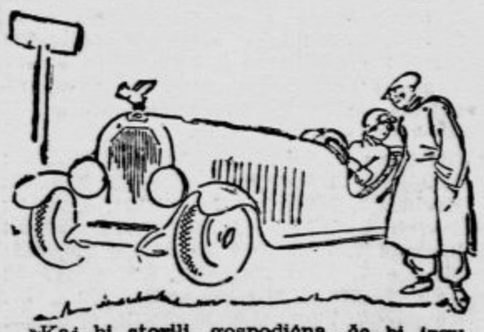

»Kaj bi storili, gospodična, če bi izgubili na vožnji s 100 km brzine kolo?«

»Sem zelo previdna — imam zmerom dve rezervni kolesi s seboj!«

(Muskete«)

Svetlolascev je dvakrat več

Uradna statistika v Angliji je dognala, da se zdaj narodi v tej deželi dvakrat več blondincev kakor pred desetimi leti. Zdravniki so začeli iskati razlage temu pojavu in so prišli do zaključka, da je to posledica moderne prehrane, ki daje prednost sadju in povrtnini. Barva las je zdaj zopet pepelnato svetla, ki je bila že skoro popolnoma izginila in so zdravniki bili v dvomu, če se bo še kdaj obnovila.

60 dni potresa

V okolici Mughle v Turčiji so imeli te dni hud potres. V tem okolišu se že 60 dni zaporedoma ponavljajo potresni sunki, ki so razdejali vse hiše. Ljudje taborijo na prostem in si ne upajo pod streho, ker ne mine dan, da bi jih ne ostrašilo podzemsko bobnenje.

Pojemanje brezposelnosti v Franciji

Iz Pariza poročajo, da se je skrčilo število brezposelnih, ki dobivajo državno podporo, v juliju za 300, od marca pa jih je celo nad 80.000 manj kakor prej. V marcu je dosegla brezposelnost v Franciji višek in od tedaj stalno pada.

Motorizacija ameriške vojske

Po vzorcu Francije in drugih evropskih držav je začela zdaj tudi Amerika modernizirati svojo vojsko z motornimi vozili. Najprej bodo motorizirali kavalerijo in pehoto. Ti stroški so preračunani na 50 milijonov dolarjev. Ameriška vlada kani izvesti motorizacijo v okviru pobijanja brezposelnosti.

Narodni plesi — nova senzacija v Londonu

Skupina plesalk v narodnih nošah iz sedmih držav, ki so poslale v London svoje zastopnice na mednarodno plesno tekmo

James Oliver Curwood: 55

Hči divjine

Roman

misel na njeno lakoto in na stisko, v kateri jo je bil našel, mu je pregnala z ustnic nasmeh. Njegov sveženj je bil komaj zadrgnjen, ko je pustila medveda in stopila k njemu.

»Ako naj prideva še pred nočjo na ono stran gore, se morava podvizati,« je rekla. »Poglejte, kako je visoka!«

Pokazala je na skalnato sedlo v severnem grebenu, tik pod sneženimi vrhovi.

»Tam gori je ponoči mraz,« je dodala.

»Ali se upate?« je vprašal David. »Ali niste utrujeni? In vaše noge? Če hočete, lahko počakava tu do jutri — —«

»Lahko jo preplezam,« je vzkliknila z burnostjo, kakršne, še ni opazil pri njej. »Lahko jo preplezam in hodim vso noč, če je treba — da le povem Brockawu in Haucku, da nisem več njuna last in da greva proč! Brockaw bo divji kakor stekla zver, a jaz mu izpraskam oči, preden odideva!«

»Za Boga!« je osupnil David sam pri sebi.

»In če bo Hauck spet preklinjal, jih izpraskam tudi njemu!« je zagrozila, drhteča od naprejšnjega zmagoslavja. »Da, izpraskam mu jih, že za to, kar je delal z Majsikuso!«

David je kar strmel. Gledala je proč od njega, z očmi uprtimi v gorsko sedlo; videl je, kako se je njeno vitko telo napenjalo in kako krčevito je stiskala peščice.

»Ne bosta se me upala dotakniti ali preklinjati, ko boste vi z menoj,« je dodala z vzvišeno vero.

Obrnila se je baš za časa, da je ujela pogled na Davidov obraz. Razburjenje jo je zdajci minilo. Nekam plašno se je dotaknila njegovega komolca.

»Ali — ali ne marate — da bi jima izpraskala oči?« je vprašala.

»Ne bilo bi pametno,« je odvrnil. »Zelo previdna morava biti. Da ste pobegnili, jima sploh ne smeva povedati. Reči morava, da ste zašli, ko ste plezali v skalah.«

»Nikoli ne zaidem,« se je uprla.

»A vendar morava tako reči,« je vztrajal. »Ali boste?«

Marge je vneto prikimala.

»Povejte mi, preden se odpraviva: zakaj vas niso zasledovali?«

»Zato, ker sem šla čez goro,« je rekla in spet pokazala na sedlo. »Pot je skalnata, Tara ni pustil nobenih sledov. Kje naj bi jim prišlo na misel, da pojdeva čez goro? Če so naju sploh lovili, so naju iskali v oni dolini. Tudi ta greben sem hotela preplezati.« Obrnila se je tako, da je kazala proti jugu.

»In potlej?«

»Tam so ljudje. Slišala sem, ko je Hauck govoril o njih.«

»Ali ste ga kdaj slišali govoriti o nekom, ki mu je ime Tavish?« je vprašal, napeto ji gledaje v obraz.

»Tavish?« Našobila je ustnice, in drobne gubice so se ji napravile med očmi. »Tavish? N-ne-e — nikoli.«

»Svoje dni je živel ob Firepanskem potoku. Koze je imel,« je rekel David.

»Strašno,« se je zdrznilo dekle. »Veliko Indijancev umre za njimi. Hauck pravi, da sta moj oče in moja mati umrla za črnimi kozami, ko še nisem vedela, da sem na svetu. Tako trdi on: »Ko še nisem vedela, da sem na svetu. Jaz pa vendarle pomnim; kakor v sanjah vidim časih ženski obraz — in kočo, sneg in celo trumo psov. Ali ste nared?«

Zadel je sveženj na ramena; med tem, ko je popravljal jermene, je Marge stekla k Tari. Na njen ukaz se je velika zver počasi vzdignila in obstala pred njo z odprtim žrelom, zibaje glavo sem in tja. David je poklical Berija, pes je pritekel k njemu kakor puščica in se srdito renče stisnil k njegovi nogi.

»Tiho, tiho,« ga je rahlo pokaral David in mu položil roko na glavo. »Prijatelji smo, dečko. Poglej.«

Krenil je naravnost h grizliju, izkušaje pregovoriti Barija, da bi šel z njim. Bari ga je spremil do pol poti, nato je pa sedel na zadek in se ni dal spraviti niti za las naprej; njegov izraz je bil tako klavrn, da je dekle buhnilo v smeh, ki se mu je David nehote pridružil. Smejal se je bolj njej kakor Bariju. A v tem je zdajci nekaj nepričakovanega in nezaslišanega prekinilo njegov smeh. Tara je bil vendarle koristna žival. Njegova lastnica ga je bila zajahala in ga je priganjala s petami, sklanjaje se naprej, tako da ga je z eno roko vlekla za levi uhelj. Medved se je počasi obrnil, njegovi dolgi krempiji so zarožljali po kamenju, in ko je imel glavo v pravi smeri, je Marge izpustila uhelj in rezko zaklicala:

»Ni-a, Tara, ni-a!«

Po trenutnem oklevanju jo je ubral Tara s svojim tovorom naravnost proti gorskemu sedlu. Dekle se je obrnilo in pomahalo Davidu z roko.

»Pe-o — podvizajte se!!« mu je viknila, smeje se osuplosti, ki jo je videla na njegovem obrazu.

Obrtništvo na pomoč Trbovljam!

Ljubljana, 18. julija.

Društvo jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani s svojimi podružnicami širom naše banovine poziva tem potom vse svoje članstvo in prijatelje, da takoj po svojih močeh podpro akcijo podružnice DJO v Trbovljah, pod katere okriljem je ustanovljen socialni odsek, katerega naloga je, da podpira najpotrebnejše družine obrtnikov in rudarjev.

Ni potrebno še posebej naglašati, da trpe vsi stanovi v Trbovljah pod težo krize, osobito pa rudarji. Na stotine rudarjev in njih družine, kakor tudi obrtništvo trpi pomanjkanje. Številne družine pa danes gladujejo in njih deca trpi največje pomanjkanje. Strahotno se širi po vsej trboveljski dolini jetika in vse to zaradi pomanjkanja. Rudarska deca je brez potrebne obleke, perila in obutve.

Osrednji odbor DJO v Ljubljani poziva in apelira na sočutje in usmiljenje ter prosi zavedno obrtništvo, ki je organizirano v DJO, da podpre akcijo, ki jo je pokrenila podružnica DJO v Trbovljah, najsibo to z denarjem ali s ponošeno obleko.

Uspeh te pomožne akcije ne bo v čast in zaslugo samo podružnici DJO v Trbovljah, temveč celokupnega obrtništva, ki mora pokazati, da ni pozabilo v najtežjih urah, ki jih danes preživlja naš rudar, temveč ga je podprlo tedaj, ko je bil obupan v boju za svoj obstanek.

Pri vseh podružnicah DJO naj se takoj osnujejo, kjer še ne obstoje, socialni odseki in naj v svojem okolišu organizirajo nemudoma pobiranje prostovoljnih prispevkov v korist »Obrtniške pomožne akcije« pomoči potrebnih obrtnikov in rudarjev v Trbovljah in okolici. Nabrana darila naj se pošljejo do 30. t. m. podružnici DJO v Trbovljah (predsednik Josip Kocjan, pekovski mojster).

Naj ne bo nikogar, ki bi to prošnjo, klic uboge rudarske dece, odklonil!

Pomagajte rudarjem svojim bratom!

Kdor hitro da — dvakrat da!

Podprite pomožno akcijo DJO podružnica v Trbovljah!

Osrednji odbor DJO v Ljubljani.

Darove sprejema: Osrednji odbor Društva jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, Borštnikov trg 1/I. Podružnice v Mostah, na Viču, v Logatcu, v Žireh, na Bledu, v Laškem, v Celju, v Mariboru in v Dravogradu. — Pripravljalni odbori v Kranju, na Vrhniki, v Bohinjski Bistrici, v Radečah pri Zidanem mostu in v Žalcu.

Sokol

Prednjaški zbor Ljubljanskega Sokola naznanja, da se vrši društvena telovadba do nadaljnjega v Narodnem domu, in sicer telovadba članov ob torkih in petkih od 18.45 dalje, telovadba članic pa ob ponedeljkih in četrtkih od 19. ure dalje. Da bo mogoče temljito čiščenje garderob in garderobnih omaric, prosimo brate in sestre, da do 23. t. m. izpraznijo te omarice in odnesejo svoje obleke začasno domov.

Sokol v Bohinjski Bistrici razvije v nedeljo 6. avgusta društveni prapor. Obenem bo telovadni nastop blejskega okrožja. Sosednja bratska društva se prosijo, da za ta dan ne določijo nastopov ali drugih prireditev.

Radio

Četrtek, 20. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Instrumentalne solistične partije. — 19: V poklicni posvetovalnici. — 19.30: Plošče. — 20: Slike iz narave. — 20.30: Orgelski koncert g. Šterbenca, vmes samospevi gdč. Megle. — 21.15: Ljubljanski šramelkvartet. — 22: Plošče.

BEOGRAD 18.30: Pesmi. — 19.30: Orkestralen koncert. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.30: Ciganska muzika. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19.10: Popotne pesmi. — 19.45: Prenos iz Brna. — 20.15: Simfoničen koncert. — 22.15: Lahka glasba. — BRNO 19.45: Slušna igra. — 20.15: Plošče. — 20.30: Pevski in violinski koncert. — 21.15: Češka humoreska. — 21.35: Klavirski koncert. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.15: Orkester. — 18.35: Komorna glasba. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.10: Nadaljevanje koncerta. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 12: Lahka godba orkestra. — 17.25: Nastop novih mladih solistov. — 19: Leharjeve skladbe. — 20.25: Prenos Puccinijeve opere »Turandot« iz Milana. — BERLIN 20.10: Narodne pesmi. — 20.40: Reportaža. — 21: Prenos promenadnega koncerta. — KÖNIGSBERG 20.10: Operni večer. — MÜHLACKER 20: Opera na ploščah. — 21: Plesna glasba. — BUDIMPEŠTA 17.30: Koncert ciganske kapele. — 20: Koncertni večer. — 21: Pesmi mornarjev na ploščah.

Iz življenja na deželi

Iz Ptuja

j— **Delovanje sreskega kmetijskega odbora.** Na nedavni seji so se predvsem obravnavale številne prošnje za podelitev raznih podpor. Odbor je upošteval položaj malega človeka ter je predvsem zopet prispeval k nakupu plemenskih bikov tretjino kupnine, skupno 15 občinam 8932 Din. Konjerejskemu društvu za dravsko banovino se je nakazala podpora 2500 Din. Več prošenj pa se je moralo začasno odložiti na poznejši čas, ker ni gotovine. Sresko načelstvo je prejelo vagon semenske ajde, ki se bo razdelila predvsem onim, ki so bili lani občutno oškodovani po toči, in sicer po 2.50 Din za kg. Ker je ta cena precej visoka, bo kmetijski odbor prispeval k vsakemu kg 50 para.

i— **Vsi, ki imajo v Avstriji svojce** in sorodnike, ki pa so naši državljani, naj se zglase pri tukajšnjem policijskem uradu do konca julija, da podajo potrebne podatke za sestavo točnega katastra naših izseljencev v Avstriji.

i— **Z nožem v prsi.** V nedeljo proti večeru sta se spopadla iz starega sovraštva Kokolj Anton, delavec na Pohorju v Halozah, in Kelc Jožef iz istega kraja. Kelc je navalil z nožem nad Kokolja in mu zabodel v prsi. Kokolj je bil z zevajočo rano prepeljan v ptujsko bolnico.

Iz Gornje Radgone

gr— **Sestanek »Kameradschaftsvereina«** se je vršil v nedeljo v Radgoni. Zbrali so se veterani. Na glavnem trgu je bila ob 10. maša. To priliko so porabili tudi radgonski hitlerjevci za demonstracijo proti sedanjemu režimu. Raztrosili so po ulicah letake s kljukastim križcem in napisom: »Trotz Verbot noch nicht tot« (vkljub prepovedi še ne mrtvi). Značilno je, da so med temi mladimi pristaši razpuščene hitlerjevske stranke največ ljudje, katerih rodbinska imena se končujejo na »ič ali »nik«. Pač stara reč, da je janičar hujši od Turka. Ravno ti silijo v rajhovski jarem, češ da brez »Anschlussa« ni rešitve za gospodarsko propadajočo obmejno »Radkersburg«.

★

BLED. Zvočni kino Bled predvaja danes in jutri obakrat ob 21. opereto «Ljubezen — diktator« ter Foxov žurnal.

URAN KREMA

si je pridobila v kratkem času sestre Srbkinje, Hrvatice, ljubke, ponosne Slavonke, milogledne Bosanke, Hercegovke, vitke jelke — Dalmatinke ter divne ognjevite Črnogorke zato, ker je Uran krema nedosegljiva v svojem učinku.

PARFUMERIJA URAN
LJUBLJANA 8373

NE HODI NA DOPUST NE DA BI VZEL

PRI SOLNČENJU IN KOPANJU

218

ZAHVALA

Za premnoge izraze sočutja ob bridki izgubi našega blagega soproga in ateka se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Posebno hvalo smo dolžni prijatelju in stanovskemu tovarišu dr. Polcu za njegovo veliko požrtvovalnost ob času težke bolezni pokojnika, kakor tudi vsem prijateljem, ki so s tolažilnimi obiski lajšali pokojniku bol, osobito komandantu mesta pukovniku Krstiću in dr. Potokarju.

Srčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam predragega spremili na njegovi zadnji poti, osobito čč. duhovščini, gg. podbanu dr. Pirkmajerju, zastopnikoma lekarniške komore lekarnarjema Sušniku in Vidmarju, mg. ph. Igorju Krautu kot zastopniku saveza lekarniških saradnika, ostalim stanovskim tovarišem, društvom »Sokolu«, »Narodni čitalnici«, podružnici CMD in SPD, požarni brambi v Kamniku ter pevskemu društvu »Liri« za ganljive žalostinke.

Zahvaljujemo se iskreno govornikom, ki so v krasnih besedah slavili pokojnika, dr. Janežiču za kamniška narodna društva, prof. Peterlinu za domače sokolsko društvo, dr. Pipenbacherju za ljubljansko sokolsko župo, ir. Potokarju za prijatelje in lekarnarju Bakarčiću za lekarniško komoro.

Obilna udeležba pri pokojnikovem pogrebu nam je bila v veliko uteho.

Vsem še enkrat naša najiskrenejša zahvala.

Kamnik, dne 18. julija 1933.

Žalujoča rodbina dr. Karbova.

8366

†

Kruta usoda nam je ugrabila našega najmlajšega sina, brata, strica in svaka, gospoda

Roberta Pikla

v cvetu mladosti, starega 22 let.

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 20. t. m., popoldne ob 5. uri od hiše žalosti na farno pokopališče.

Sv. Pavel pri Preboldu, dne 19. julija 1933.

Žalujoči ostali.

BAYER

CHINOPLASMIN
leči in nas obvaruje pred
MALARIJO

V z. Jugefa k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registriran pod br. 9482 od 31. 5. 1933.

Objava.

Uprava državnih monopola održaće 18. avgusta 1933 godine u 11. časova II. ofertalnu licitaciju za nabavku 4 kom. dizalica transportera za Solano u Ulcinju.

Za uslove obratiti se Odelenju Industrije IM br. 8465 A. 8367

Restavracija »Pri Mraku«
Rimska cesta 4
se priporoča cenjenemu občinstvu. Vsak dan sveži zajtrki, vedno sveže pivo, dobra vina, lepi prostori, hladen vrt.
Topla in mrzla kuhinja.

BOTOT
Program za nego ust in zob

ZJUTRAJ:
pasta
razkroji in odstrani vse plasti z zob

PO KOSILU:
čiščenje ust
voda za usta
pospešuje izločevanje ustnih žlez in osvežuje

ZVEČER:
milo za zobe
nevtralizira vse kisline

206

KUPIMO
EXCENTERPREŠO
po možnosti moderne gradnje. Pritisk cca 15.000 kg. Ponudbe pod »Excenterpreša P-3029« na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28. 8361

RJETKA PRILIKA
za otmenu gospodu! da si stan ukrase:
Imadem 4 komada krasnih staro-japanskih umjetno izradjenih originalnih brončanih figura (dvije majke sa djecom cca 100 cm visoke, 1 japanski trhonoša i 1 ribar) procenjeno po gosp. prof. K. (profesoru umjetne akademije u Zagrebu) na Din 60.000.—, koje bi radi preseljenja uz polovičnu cijenu prepustio. Ozbiljni reflektanti neka se izvole obratiti na gdjicu: IDU MILKOVIĆ, kod Srpske Privredne banke, Zagreb, Ilica 7 8358

Se li brigate za svoje zdravje?

toda mislite tudi na zdravje svojega obraza! Lice je od jutra do noči izpostavljeno; — zakaj ne mislite na to, koliko bi lahko trpelo zaradi uporabe pudra srednje kakovosti? — V pudrih BOURJOIS

Poudre SOIR DE PARIS
Poudre PRINTEMPS DE PARIS
Poudre MON PARFUM
Poudre PIANCEE

imate absolutno dovršenost in neokodljivost v kakovosti, kar je v vaši poti najbolj nujno potrebno in poleg tega veliko izbiro v barvnih nijansah. — Bourjois-parfumeur se trudi neuboma, da vas ohrani lepe in mlade.

BOURJOIS
PARFUMEUR

Izdelovalec svetovno znanih vodil na bazi: CENDRE DE ROSE IN ROUGE MANDARINE.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Dekleta
z letos dovršeno meščansko ali osnovno šolo. ki imajo veselje do ročnega dela, zaposlim po kratki praksi. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 20938-1

Žagar
samski in zanesljiv, dobi službo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod »Delaven«. 21419-1

Glavne zastopnike
za Trebnje, Novo mesto, Črnomelj in Metliko ter lokalne zastopnike za ves teritorij Dravske banovine išče znana domača zavarovalnica. Osebe z velikim poznanstvom naj vlože ponudbe pod »Dober zaslužek 13« na oglasni oddelek »Jutra«. 21442-1

Vaspitačica
traži se za jednu devojčicu od 5 god. sa znanjem perfektnog nemačkog i francuskog jezika. Mesto je za odmah nastupiti. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21458-1

Dekle z dežele
zmožno kuhe in pisave, sprejme vdovec kot gospodinjo. Ponudbe pod »Prijateljstvo« na oglasni oddelek »Jutra«. 21469-1

Kroj. pomočnico
ki je zmožna tudi moškega dela in gospodinjstva dobi stalno službo. Ponudbe poslati na podruž. »Jutra« Maribor pod »Stalno«. Sliko priložite! 21475-1

Vajenci(ke)

Učenko
sprejme takoj fotografski atelje J. Pogačnik, Ljubljana, Aleksandrova c. 8. 21244-44

Trgovski vajenec
s primerno šolsko naobrazbo, zdrav in močan, dobrih in poštenih staršev, dobi mesto v večji trgovini z mešanim blagom v ljubljanski okolici. Pismene ponudbe. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21459-44

Pekovski vajenec
s boljše hiše dobi mesto v pekarni Lopan, Celje-Gaberje, Dečkova cesta 20. 21471-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Brivski pomočnik
mlad, išče stalno zaposlenje. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21433-2

Kuharica
samostojna, večča nemščine, vsestransko dobra, z letnimi spričevali, čedne zunanjosti, mlada, želi mesta v Ljubljani k fini rodbini. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Lepo postopanje«. 21343-2

Kuharica
samostojna gospodinja, želi službe na deželi k poštenim ljudem, orožnikom. Ponudbe pod »M. M.« na oglasni oddelek »Jutra«. 21411-2

Kuharica
samostojna, mlada, išče službo k boljši družini. — Ponudbe pod »Dobro kuham« na oglasni oddelek »Jutra«. 21412-2

Dekle
ki je že bilo v službi, vajeno nekoliko kuhanja, želi službe za vsa dela. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod »Zanesljiva«. 21418-2

Frizerka
dobro izvežbana v vseh delih damske stroke, išče stalno mesto v Mariboru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21422-2

Premeniti službo
želim. Vajen sem vseh pisarniških in drugih del. Star sem 24 let, vojaščine prost. Grem tudi na deželo. Nastop 15. avgusta. Ponudbe s pogoji na oglasni oddelek »Jutra« pod »Udanost in poštenost«. 21453-2

Za točilca
išče primerne službe mlad fant. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21462-2

20 letni fant
izučen mehanik, vstopi v kakršnokoli in kjerkoli v službo, gre tudi za hlapca ali slugo v kako podjetje ali trgovino. Naslov v podruž. »Jutra« v Mariboru. 21472-2

Mlada postrežnica
išče zaposlenje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21478-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki. ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Šofer. šola E. Čeh
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 36. Zahtevajte prospekt.

Instruiram
matematiko, nemški, srbski — tudi druge predmete— vestno in temeljito, gotovo uspešno. Nizek honorar. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21163-4

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (8)

Prvovrstna šivilja
se priporoča na dom. Gregorčičeva ul. 7, pritličje, levo. 21480-8

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastopnika
za Gorenjsko za prodajo sadnih sokov iščemo. Ponudbe pod »Malinovec« na oglasni oddelek »Jutra« pod »Malinovec«. 21463-5

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Mayerjev leksikon
kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dekoracija«. 21452-7

Lahko kočijo
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kočija«. 21476-7

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Fotoaparat
9×12 Doppelanastigmat zamenjam za kolo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21417-6

Opeka
zidna in strešna, poceni naprodaj. Koutny, Ljubljana - Šiška, Medvedova 28. 21427-6

Prodam
dobro ohranjeno mizo in štiri stole za jedilnico. Povprašati v Rdeči hiši na Poljanah, stopnišče 8, vrata 6. 21390-6

Čoln
(Flachboot), dobro ohranjen, na dva para vesel, zelo poceni prodam. Gruberjevo nabrežje št. 16, Ljubljana. 21456-6

Slovensko narodno nošo
dragoceno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21474-6

Otroški voziček
dobro ohranjen, poceni naprodaj. Dvořakova ulica 3/I levo. 21481-6

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (16)

»Drava« zavarovalnica Maribor
zavaruje osebe do 80. leta dota, gospodarsko osamosvojitev, kolesa. Zahtevajte prospekte. Sprejemamo zastopnike. 21064-16

Vlogo-dobroimetje
pri Češki industrijalni banki v Ljubljani odkupim s primernim popustom. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod »Plačam takoj«. 21247-16

Praštediono
prodam ugodno vsak znesek. Vprašanja pod »Praštediona« na oglasni oddelek »Jutra«. 21461-16

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avto »Ford«
v brezhibnem stanju, in več dobro ohranjenih vrat prodam. Naslov v ogas. oddelku »Jutra«. 21423-10

Osebni Brennabor
dobro ohranjen, 14.000 Din. lahko tovorni Ford 500 kg nosilnosti 17.000 Din. American motors, Tyrševa 9. 21429-10

Rezervne dele
za laške vozove najhitreje dobavi Lučić, Ljubljana, Florijanska ulica štev. 4. — Trst, garaža S. Franchesco. 21477-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Kolesa
tovarniško nova, prodajamo po lastni ceni vsled opustitve trgovine s kolesi. Elektrofonska družba, Krekov trg 10/II. 21451-11

Kolo
naprodaj pod ceno. Dvořakova ulica 3/I levo. 21484-11

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Spalnico
mahagoni, moderno, po izvanredno nizki ceni naprodaj. Andlovic, Komenskega ul. 34. 21454-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Brivnico
na prometni točki, dobro vpeljano, oddam takoj. — Pismene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Brivnica«. 21425-19

Lokal
za pisarno ali trgovino na prometni točki v Ljubljani oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21426-19

Lokal z inventarjem
za manufakturno trgovino oddam s 1. avgustom. — Olga Slibar, Ljubljana, Stari trg 21. 21444-19

Brivski salon
kompiet za dve slugi radi bolezni ugodno naprodaj. Dopise pod šifro »Bedočnost 1933« na oglasni oddelek »Jutra«. 21468-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

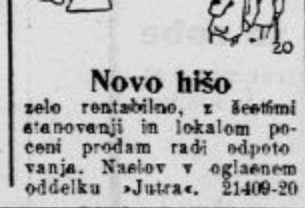

Novo hišo
zelo rentabilno, z šestimi stanovanji in lokalom poceni prodam radi odpotovanja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21409-20

Enostanovanj. hišo
z lepim vrtom poceni prodam. Kic, Zg. Šiška 186. 21172-20

Nova hiša
enonadstropna trgovska in stanovanjska, ob glavni cesti pri Ljubljani, 2 balkona, lepa stanovanja s kopalnicami, vsa podkletena, elektrika, vodovod in zraven lep vrt naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21436-20

Tristanovanj. hiša
za Bežigradom z urejenim vrtom naprodaj. Potreben kapital 160.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21457-20

Enodružinsko hišico
po možnosti z vrtom iščem v Ljubljani ali bližnji okolici v najem. Cenjene ponudbe z navedbo pogojev na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Avgust«. 21445-20

Hišo
z dvema sobama, kuhinjo, kletjo, vrtom, vodnjakom in gospodarskim poslopjem prodam. Gubčeva ul. 68. Pobrežje - Maribor. 21473-20

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Stanovanje
2 sob, kabineta in pritiklin, z elektriko ter vodovodom oddam v Mostah, Predovičeva ulica štev. 9. 21314-21

Trisob. stanovanje
s pritiklinami oddam s 1. avgustom v vili Tönnies, Koseze št. 25. Več se izve in ogleda istotam pri oskrbniku ali v Ljubljani, Dvořakova ul. 3, pisarna — dvorišče. 20484-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico za avgust oddam. Tyrševa cesta 99. 21362-21

Trisob. stanovanje
solnčno, s kopalnico, posebno sobo, verando in pritiklinami oddam mirni stranki z avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21421-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, v bližini magistrata, oddam s 1. avgustom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21430-21

Enosob. stanovanje
kuhinjo in shrambo, 1 sobo s štedilnikom v I. nadstropju oddam za 1. avgust. Lepodvorska 3. 21437-21

Trisob. stanovanje
oddam avgusta ali pozneje, dvosobno novembra. — Bleiweisova 9/II levo. 21441-21

Enosob. stanovanje
parketirano oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21438-21

Dvo- ali štirisobno stanovanje
z kuhinjo in pritiklinami, vodovod, elektrika, oddam s 1. avgustom v Domžalah nasproti šole. 21460-21

Stanovanje
s 3 sobami, kabinetom, kopalnico in vsemi pritiklinami oddam v I. nadstropju s 1. avgustom v centru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21464-21

Pritlično stanovanje
sončno, na Aleksandrovi cesti oddam s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21470-21

Enosob. stanovanje
lepo, sončno, oddam v Sp. Šiški z avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21483-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Trisob. stanovanje
z vsemi pritiklinami, zračno, solnčno, mirno, čisto in suho, po možnosti z balkonom in souporabo vrta, iščem za Bežigradom ali v bližini Tivolija. Ponudbe z navedbo plačilnih pogojev pod »Higienično izven centra« na oglasni oddelek »Jutra«. 21389-21a

Trisob. stanovanje
solnčno in zračno, v centru, išče mirna stranka. Ponudbe pod »Zračno« na oglasni oddelek »Jutra«. 21424-21a

Eno- ali dvosobno stanovanje
s kuhinjo išče šivilja v bližini sv. Petra ali Krekovega trga. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Za 1. avgust«. 21443-21a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Gospodično
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21432-23

Sobe oddajam
letoviščarjem zraven Sore in Save. Franc Jenko, Medvode 3. 21420-38

Lepo sobo
event. z dobro hrano, oddam takoj ali s prvim avgustom na Aleksandrovi cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21482-23

Sobo
lepo opremljeno, zračno in sončno, s posebnim vhodom, oddam na Resljevi cesti 12/II levo. 21435-23

Sobo
lepo, zračno in solnčno oddam boljši stalni osebi na Copovi cesti 19/II desno. 21439-23

Opremljeno sobo
blizu Tabora oddam boljšemu, stalnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21410-23

Sončno sobo
lepo, zračno, oddam stalnemu gospodu na mirnem kraju ob vodi. Gruberjevo nabrežje 16. 21455-23

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Vsem obiskovalcem Iškega Vintgarja
se priporoča gostilna Pristave, Iška vas. 20740-18

Sveže postrvi
(potočne) in dobra kapljica vedno na razpolago v gostilni

F. Tome, Medvode
Istotam kopanje in solnčenje v Sori in Savi. 21440-18

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Inteligentna gdčna
20 let stara, išče iskrenega prijatelja, globoko duše, ki bo razumela varano mladenko, čiste preteklosti. Ponudbe z naslovom na oglasni oddelek »Jutra« pod »Srčna kultura«. 21428-24

Vaše brige
sa kaparprodajom posjeda, upoznavanjem radi ženitbe, povjerite Daruvarčanu Daruvar bez provizije. Popis besplatan. 21465-24

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Prešo za štancanje
podplatov itd., novejši model kupim takoj. SETA, Tacen, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 21408-29

Stružnico
za železo kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stružnica«. 21431-29

Šivalni stroj
dobro ohranjen, prodam. Friškovec 3a. 21448-29

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Kromatične harmonike
nove, prodam po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21413-26

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Svarilo!
Opozarjam, da bom vsakogar, ki bi trošil neresnične govorice o meni, sodnijskim potom zasledoval. — Frances Tauchar. 12206-31

Svarilo!
Opozarjam, da bom vsakogar, ki bi trošil neresnične govorice o meni, sodnijskim potom zasledovala. — Frances Tauchar. 12206-31

Preklic
Podpisani obžalujem, da sem dne 7. VII. 1933 izrekel nepremišljene besede proti »Mobilni kreditni zadrugi in Stavbeni kreditni zadrugi r. z. z o. z. v Ljubljani« v navzočnosti zastopnika J. Kovačiča, Sv. Jurij ob juž. žel., da so pri njej sami sleparji, kot neosnovane, ter da ni bilo zato podanega povoda. Jožef Cavž, Sv. Štefan, p. Šmarje pri Jelšah. 21467-31

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Clavèn« je meet

Zaščiteni znak — Clavèn

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča Čuvajte se ponaredb! 15

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

Drva in premog
pri
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

Specijelni entel obiek, ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukel.
Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

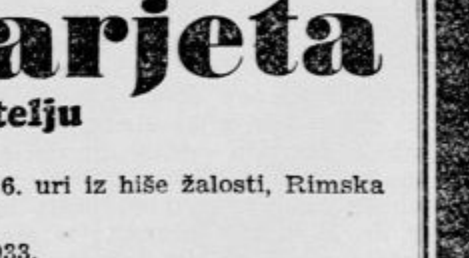

Tovarna najmodernejših
VRTNIH SONČNIKOV
Makso Salgo k. d., Osijek
Pred nakupom zahtevajte katalog!

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

V lastnem interesu

ne bodite lahkomiselni pri negovanju lepote. Tisoči žena najdejo svojo srečo in zadovoljstvo, ker so slednjič prišle na pravo pot lepotne nege. Poslužite se tudi Vi te prilike!

Ako imate jako mastno lice, se Vam delajo ogrci in velike pore, ki se ne dajo prikriti tudi z najdebelejšo plastjo pudra ali šminke. Ako pa redno masirate svoj obraz zjutraj in zvečer s Pore-mlekom, boste dobili presenetljivo naglo izredno lepo in čisto polt. Ena steklenica z navodilom Din 32.—.

Mladeniško lepoto obraza ohranite s stalno uporabo dokazano fine Porenal-kreme. Mastna Porenal-krema, uporabljana preko noči, varuje, pomlajuje in obnavlja kožo, a suha Porenal-krema kot podloga pudru, zožuje velike pore, drži odlično puder in olepšava obraz. **Porenal-kremam je odveč vsaka reklama, kajti učinkovanje presenečа! Ena tuba suhe ali mastne Din 18.—.**

Najfinejši puder, ki odlično drži, a ne prepušča znoja, zelo fino parfimiran, nežen, v prekrasnih barvah, zajamčeno neškodljiv, to je Porenal-puder, edinstven svoje vrste. Ena škatlica Din 24.—.

Olepšavajoče Porenal-milo ustvarja blago, istoimensko penasto kremo, ki blagodejno deluje ne samo na čistočo, temveč tudi na lepoto obraza in rok. En komad Din 12.—.

Mnoge žene so nesrečne, ker se prekomerno pote, kar povzroča neprijetnosti največjega pomena. Ako uporabljate ORonitvodico, se iznebite te neprijetnosti takoj, kajti znojenje in istočasno tudi neprijetni duh potu prestaneta momentano. Ena velika steklenica Din 30.—.

Dlačice izginejo za vedno z obraza, rok, nog, prsi itd., ako uporabljate **Erbol-prašek.** Delovanje naglo in zanesljivo in ne škodi koži. En lonček z navodilom Din 15.—.

Solnčne pege in rumene madeže odstranite naglo in zanesljivo z uporabo holandske mlečne kreme. Uspeh presenečа, a učinkovanje je naglo. En lonček Din 15.—.

Namesto mila pasta Majalis umije Vaš obraz in obenem uspešno neguje lice. Ta pasta se priporoča damam, ki ne prenesejo niti najblažjega mila, a hočejo vendar imeti sveže umito in čisto lice. Velika steklena doza Din 15.—.

Že 30 let najboljša barva za lase, zajamčena v zanesljivosti delovanja, trajna, enostavna v uporabi, prekrasne barve od zlatorumene do črne, je samo Oro-barva. Ena garnitura z navodilom Din 30.—.

Izpadanje las in prhljaj momentano prenehata z uporabo vode od kopriv. Najstarejše in edino zanesljivo sredstvo za uspešno nego las, ki postanejo bujni in bleščeči. Velika steklenica Din 30.—.

Ne pozabite, da so roke zrcalo vsake žene, toda ako želite, da Vam bodo lepo bele, gladke in mehke, kljub hišnemu poslu ali sportu in pisarni, nadrgnite jih s samo malo specialno Jefais Blanc kremo. 1 tuba 10 Din.

Deviške grudi — ponos vsake žene zadobe z masažo eliksirja Eau de Lahore lepe oblike in napetost. Steklenica z navodilom Din 40.—.

ZAHTEVAJTE POVSOD ALI PIŠITE
GLAVNI ZALOGI: NOBILIOR PARFUMERIJA, ZAGREB, ILICA 34

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

21.

Nekoliko dalje ob poti stoji odvetnik dr. Lisjak, ki se baš vrača z važne obravnave. »Hahaha! Hihihi! Hohoho!« se tolče po kolenih. Take smešne komedije pa res še ni videl, kar pomni!

PREKLIC!

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove in obveznosti kakršnekoli vrste svoje žene Kolarič Ane, bivajoče sedaj v Poljčanah, oziroma v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 5.

V Ljubljani, dne 15. julija 1933.

Ing. Kolarič Matko,
viš. p. sv. v pok.

8341

ZAHVALA

Za mnoge dokaze sočutja ob izgubi naše ljubljene sestre, tete in svakinje, gospodične

ANE ŠERTEL

bolniške sestre ambulance bratovske skladnice v Trbovljah

se najiskreneje zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo gg. dr. Baumgartenu, dr. Jensterlu in dr. Cizlu za njihov trud in požrtvovalnost za časa bolezni, dalje g. Cilki Gerčarjevi za njeno skrbno nego in g. Angeli Amerškovi za njeno postrežbo, vsem nameščencem bratovske skladnice, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so drago nam pokojnico spremili k večnemu počitku.

Brežice, dne 17. julija 1933.

Žalujoča rodbina Krušičeva in sorodniki.

8357

OLGA DR. SENEKOVIČ, vdova po dvornem svetniku, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **OLGE, MILENE** in **BOGUMILE** ter ostalih sorodnikov tužno vest, da je njena iskreno ljubljena hčerka, oziroma njih sestra

Andreja

abiturientka drž. učiteljske šole

dne 18. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 19. julija 1933, ob 17. uri izpred mrtvaške veže obče državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. julija 1933.

8363

Naša mama

Povše Marjeta

vdova po učitelju

nam je umrla.

Pogreb bo v sredo, dne 19. t. m., ob ½6. uri iz hiše žalosti, Rimska cesta 23, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana—New York, dne 17. julija 1933.

RADKO, GENI por. PLASKAN, EMA, MALČI, SLAVA por. TARSON, MILA, otroci.

8365

Brez posebnega obvestila

ANA ADAMIČ naznanja v svojem in v imenu svojega sina **FRANCITA** ter ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njen najboljši, srčno ljubljeni mož, oziroma očka, brat, stric, zet in svak, gospod

Franc Adamič

prokurist

po kratki, mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb blagega nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 19. julija, ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Jakoba.

Prosi se tihega sožalja.

8353

V Ljubljani, dne 17. julija 1933

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.